

Tūrisms

Cena Ls 0,99

**“Lauku ceļotājs”:
Militārajam
mantojumam
ir potenciāls**

**Dažādi vērtētā
LIVE RĪGA**

**Reģionālās reformas
ietekme uz tūrismu**

**Kapu tūrisms
Latvijā**

NUMURA TĒMA:

**TŪRISMS
ZEMGALE**

ŠOKĒJOŠI ZEMA CENA

SERVERU
STATNIS **350 Ls***

IEKĻAUTS:

- ✓ ID PIEEJA STATNIM
- ✓ VIDEO NOVĒROŠANA
- ✓ TEMPERATŪRAS SENSORS
- ✓ VIBRĀCIJAS SENSORS
- ✓ NEIEROBEŽOTS TRAFIKS

DATU CENTRS "RĪGA" IETAUPĀ UZŅĒMUMAM VISMĀZ **30%** NO IT IZMAKSĀM
NODROŠINA **NEPĀRTRAKTU DARBĪBU** BIZNESAM

* Cena par viena statņa (1KW)
izmantošanu datu centrā "Rīga".
Cena mēnesī, bez PVN.

office@deac.lv

Tālr. 6707 2100

**LIELĀKAIS
DATU CENTRU
OPERATORS
BALTIJĀ**

Žurnāls tūrisma profesionāļiem

Tūrisms

Masu informācijas līdzekļa
reģistrācijas numurs:
0007031166

Dibinātājs:

Tūrisma attīstības valsts aģentūra
Reģistrācijas Nr. 90000431840

Direktors: Armands Slokenbergs**Adrese:** Brīvības ielā 55, LV-1519, Rīga, Latvija**E-pasts:** tda@latviatourism.lv**tālr.:** +371 67229945**fakss:** +371 67358128**mājaslapa:** www.tava.gov.lv, www.latviatourism.lv**Izdevējs:**

SIA "CorpMedia"

Reģistrācijas Nr. 43603029624

Direktors: Kristians Rozenvalds**Adrese:** Emburģas ielā 9, Jelgavā, LV-3002**E-pasts:** corpmedia@corpmedia.lv**tālr./fakss:** +371 630 23900**tālr.:** +371 26624466

http://www.corpmedia.lv

Druka:

Poligrāfijas grupa "Mūkusalā"

Metiens:

2500 eks.

Redakcija:**Adrese:** Emburģas ielā 9, Jelgavā, LV-3002**E-pasts:** redakcija@TurPro.lv**tālr./fakss:** +371 630 23900**tālr.:** +371 26624466**Redaktors:** v.i. Kristians Rozenvalds**Žurnālisti:** Baiba Lulle, Kristians Rozenvalds,
Ilze Pūpoliņa**Literārā redaktore:** Inta Rozenvalde**Korektore:** Inta Rozenvalde**Makets:** Daina Mežotne**Vāka foto:** Juris Dzenis**Abonēšana un izplatīšana:**

pasts@TurPro.lv

Reklāmas ievietošana:

reklama@TurPro.lv

Žurnāla PDF var lejuplādēt:

www.TurPro.lv

Kopīgi veidots žurnāls

Pildot doto solījumu, žurnāls "Tūrisms" turpina iznākt. Iejūtamies sev neierastajā ikmēneša žurnāla formātā – iepriekš iznācām 21. oktobrī, šomēnes – 23. novembrī. Savukārt nākamo numuru plānojam izdot vēl pirms Ziemassvētkiem, tajā rezumējot redzēto un dzirdēto 16. decembrī notiekošajā Latvijas Tūrisma forumā.

Šā brīža spiedīgajos apstākļos žurnāla izdošana bija iespējama tikai ar Latvijas tūrisma profesionāļu tiešu līdzdalību.

Var teikt, ka šis ir ne tikai žurnāls tūrisma profesionāļiem, bet arī pašu profesionāļu veidots izdevums, un, manuprāt, visi no tā ir tikai ieguvēji.

Līdzīgi kā iepriekšējā žurnāla numurā, arī šoreiz pateicos par radošo sadarbību TAVA, ALTA, LVRA, Lattūrinfo, "Lauku ceļotājs", Latvijas Kempingu asociācijai, Latvijas Piļu un muižu asociācijai, Pavāru klubam, kā arī Ārlietu un Ekonomikas ministrijai un Jūrmalas pašvaldībai. Šā numura veidošanā aktīvi bija zengalieši. Paldies visiem!

Ļoti produktīva veidojas sadarbība ar Biznesa augstskolu "Turība" un Vidzemes Augstskolu, kuru starpā jau jaušama pat konkurence žurnālam domāto rakstu, komentāru un pētījumu gatavošanas jomā. Ceru, ka abām augstskolām visdrīzākajā laikā pievienosies arī citas Latvijas augstskolas, kurās apgūst tūrisma un viesmīlību.

Esmu novērojis, ka iespēja pašiem līdzdarboties žurnāla veidošanā atsijā aktīvos no tiem, kas tikai gaužas. Ne reizi vien bija nācies dzirdēt dažādas organizācijas sūdzamies, ka mediji jau raksta tikai par tiem, kas maksā, tikai par savējiem utt. Taču tagad, kad pašiem ir iespēja paust savu viedokli, tad izrādās, ka nav ko teikt, vai arī ir nespēja/kūtrums šo viedokli uzrakstīt. Tādēļ jo īpaši priecājos par visiem tiem, kas savas ziņas un viedokļus atsūtīja, jo, kā redzams, materiāli lieti izmantoti šā numura veidošanā, un tā būs arī turpmāk.

Plānojam nākamo gadu

Esmu pārliecināts, ka žurnāls "Tūrisms" turpinās iznākt arī nākamgad, taču vairāk par nākotnes plāniem informēšu žurnāla nākamajā numurā.

Manuprāt, jau tagad ir pamats teikt, ka žurnāla iznākšana reizi mēnesī ir attaisnojusies, jo tādējādi izdevums kļūst vairāk aktuāls un likumsakarīgi – arī vairāk interesants lasītājam.

Līdz nākamajai tikšanās reizei būs radusies arī skaidrība par žurnāla iznākšanas laiku. Izvērtēsim profesionālo organizāciju viedokli. Iespējams, ka turpināsim iznākt mēneša beigās, bet varbūt pāriesim uz mēneša sākumu, lai rezumētu aizvadīto un aktualizētu nākamajā mēnesī plānoto. Sūtiet arī savus priekšlikumus!

Par "Tūrisma" izplatīšanu. Skaidrība ir par to, ka arī turpmāk žurnāla PDF versiju internetā varēs lejuplādēt bez maksas. Taču nav skaidrības, vai žurnāla drukāto versiju bez maksas saņems arī visu tūrisma nozares profesionālo organizāciju biedri. Šobrīd šādu bezmaksas abonētu skaits ir 980. Kādi ir jūsu ierosinājumi?

Reklāmas pārdošanas stratēģijā gan neko nemainīsim, taču darīsim visu, lai pārliecinātu tos Latvijas un ārvalstu klientus, kuri vēlas uzrunāt Latvijas tūrisma nozares profesionāļus. Jau šajā numurā ir divas ārvalstu reklāmas – tas taču ir eksports!

Žurnālam "Tūrisms" nav pamata sūdzēties par krīzi reklāmas jomā. Mums ir ļoti skaidri definēta auditorija, turklāt esam vienīgais drukātais izdevums tūrisma nozares profesionāļiem. Mums tikai jāpilnveido savas pārdošanas iemaņas, lai šos labvēlīgos apstākļus vēl prasmīgāk izmantotu.

2009. gada 23. novembrī

Kristians Rozenvalds,
Žurnāla "Tūrisms" izdevējs

Latvijas militārais mantojums tūrisma piedāvājumā

Antra Damberga

“Lauku ceļotājs” projektu vadītāja

“Dzelzs priekškara” mantojums

Gandrīz 40 gadus divas Eiropas daļas nodalīja “dzelzs priekškars”. Kamēr citviet attīstījās rūpniecība un lauksaimniecība, slēgtā zona abpus “dzelzs priekškaru” saglabājās saimnieciskās darbības neskarta. Pēc Berlīnes mūra krišanas 1989. gadā, kas iezīmēja arī “dzelzs priekškara” krišanu, nolūkā saglabāt dabas vērtības bijušajā slēgtajā zonā tika izveidota “Eiropas Zaļā josta” – aizsargājamo dabas teritoriju tīkls, kas veido aptuveni 8500 km garu joslu. Tā stiepjas cauri 23 valstīm no Eiropas galējā ziemeļu punkta un noslēdzas gar Albānijas, Maķedonijas, Rumānijas, Serbijas, Melnkalnes un Turcijas robežām. Kopumā šī josla ietver 3272 aizsargājamās dabas teritorijas, kas ietilpst 25 km platā buferzonā katrā “Zaļās jostas” pusē.

Šodien tikai ar grūtībām var iztēloties, ka pirms pārdesmit gadiem pie Baltijas jūras varēja piekļūt tikai dažās, īpaši norādītās pludmales vietās. Pie jūras iziet bija atļauts tikai dienas gaišajā laikā, bet vakarā pludmales tika uzartas un nakts laikā izgaismotas ar milzīgiem prožektoriem. Kā liecinieki no stingrās robežapsardzes laika dažviet vēl ir saglabājušies lieli novērošanas torņi. Lai apciemotu piekrastē dzīvojošos radniekus vai draugus, bija nepieciešama speciāla atļauja, kas jāuzrāda kontroles punktos. Dažkārt atļaujas netika izsniegtas vai kontroles punktus netika atzītas. Kolkasragā, kur satiekas Baltijas jūra un Rīgas jūras līcis, apkārtnes iedzīvotājiem nebija ļauts peldēties Baltijas jūrā, jo pastāvēja drauds, ka viņi varētu peldus šķērsot jūru, lai nonāktu Zviedrijai piederošajā Gotlandes salā, kas atrodas 150 km attālumā. PSRS ārējā robeža bija stratēģisks objekts, un nekāda veida lieka uzmanība tai nebija vēlama. Ir skaidrs, ka šajos reģionos attīstība bija stingri ierobežota, tādējādi ļaujot dabai saglabāties neskartai.

Militārā mantojuma vietas – potenciāls tūrisma resurss

Kad padomju armija aizgāja no Latvijas teritorijas, daudzi objekti kļuva brīvi pieejami. Tā radās unikāla iespēja veidot mūsdienīgu,

konkurētspējīgu tūrisma piedāvājumu. Liepājas karostas cietums, Līgatnes pazemes bunkuri ir veiksmīgākie piemēri, kas ieguvuši pelnītu popularitāti, arī Mores kauju muzejs, Kurzemes cietokšņa muzejs Zantē, Īles partizānu bunkurs un tagad arī leitnanta Roberta Rubeņa bataljona muzejs Ugālē. Diemžēl nereti nenovērtējam tūrisma resursu

Latvijā šobrīd ir saglabājušies tikai daži Ļeņina pieminekļi. Viens no tiem no Bauskas “aizceļojis” uz Kurzemes pusi

Uzziņa

Projekts “Baltijas Zaļā josta”

Vada Ķīles Universitāte (Vācija), projektā piedalās 25 partneri no valstīm ap Baltijas jūru ar mērķi iekļaut “Eiropas Zaļajā jostā” līdz šim iztrūkstošo Baltijas valstu un Polijas posmu. Projektu atbalsta Eiropas Savienības Baltijas jūras reģiona programma. Informācija par Zaļo jostu atrodama: <http://europeangreenbelt.org>. Projekts tiek daļēji finansēts ar Eiropas Savienības (Eiropas reģionālā attīstības fonda un Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta) atbalstu.

Aktuālā informācija par projekta gaitu: http://www.celotajs.lv/cont/prof/proj/GreenBelt/GreenBelt_lv.html.

potenciālu, kāds ir nesenās pagātnes lieciniekiem – “ļeņinekļiem”, pamestajiem armijas kontrolpunktiem, artilērijas raķešu angāriem u.tml. Daudzi pamestie armijas objekti netiek apsaimniekoti un pamazām pārvēršas drupās, taču, izmantojot struktūrfondu finansējuma iespējas, tos iespējams pārvērst par saistošiem tūrisma objektiem.

Pasaulē militārā mantojuma tūrisms ir populāra tēma, un tam ir sava konkrēta mērķauditorija. Latvija nav izņēmums. Apsekojot konkrētus objektus, projekta ietvaros top Ieteikumi militārā mantojuma objektu ilgtspējīgai izmantošanai tūrisma “Natura 2000” un citās aizsargājamās dabas teritorijās. Tie balstīti uz konkrēto objektu pieejamību, atrašanās vietu, pievilcību tūristiem (gan kā militārā mantojuma objektiem, gan arī dabas vērtībām), nepieciešamajiem ieguldījumiem, ekoloģisko jūtīgumu un citiem aspektiem. Ieteikumus izstrādā tūrisma un dabas aizsardzības speciālisti, tie būs brīvi pieejami visiem interesentiem.

Bijušo militāro objektu datubāze pieejama internetā

Projekta “Baltijas Zaļā josta” ietvaros “Lauku ceļotājs” apsekojis 80 dažādu laiku militāros objektus. Nereti “dzelzs priekškara” laikā militārajām vajadzībām izmantotas vēl cara laika un 1. pasaules kara militārās būves, tādēļ apzinātas arī daudzas no tām. Esam izveidojuši datubāzi ar fotoattēliem un aprakstiem par to, kādām vajadzībām šie slepenie objekti kalpojuši, kādi notikumi tur risinājušies, kā armijas klātbūtne ietekmēja vietējo cilvēku ikdienas dzīvi. Katram objektam ir fotogalerija, objekts atzīmēts arī “Google” kartē, kur iespējams redzēt tā stratēģisko novietojumu satelīttūzņēmumā. Gandrīz par katru objektu ir kāds stāsts, joks, leģenda, ko stāstījuši aculiecinieki, un tiem datubāzē ir atvēlēta īpaša sadaļa.

Datubāze pieejama ikvienam interesentam “Lauku ceļotāja” mājaslapā: http://www.celotajs.lv/cont/wrth/military_lv.html.

“Lauku ceļotāja” aicina dalīties stāstos

Mūsu mērķis nav aicināt cilvēkus doties uz neapsaimniekotajiem (pamestajiem) militārajiem objektiem – bijušajām PSRS armijas

Atjaunotais Īles partizānu bunkurs

Bijušās PSRS armijas bāzes slēpj sava laika pieminekļus. Kādreizējais Lielirbes krasta robežsardzes punkts

Šobrīd Līgatnes bunkurs ir viens no populārākajiem militārā mantojuma objektiem Latvijā

Ogres novadā Daugavpils šosejas malā atrodas interesanta kafējnīca "Dakota", kuras teritorijā ir apskatāma dažādu laiku militārā tehnika

daļām, poligoniem, raķešu bāzēm u.c., jo šīs vietas vēl joprojām ir/var būt bīstamas to apmeklētājiem. Datubāze un tajā iekļauto objektu apraksti (arī aculiecinieku stāsti un sniegtās ziņas) ir svarīgi tādēļ, lai mēs neaizmirstu savu vēsturi un to, kas šajās vietās ir noticis. Turklāt tā ir vēsture, kas jau šobrīd pazūd (līdz ar cilvēkiem) no mūsu kopējām atmiņām. Tādēļ "Lauku ceļotājs" ikvienu,

kam ir savs stāsts, kas saistīts ar Latvijas militāro pagātņi, un kurš vēlas to publicēt "Lauku ceļotāja" mājaslapā, aicina sazināties ar mums pa tālruni 67617600 vai e-pastu: baiba@celotajs.lv. Savu stāstu par katru konkrēto objektu mūsu jaunizveidotajā datubāzē iespējams ierakstīt ikvienam, kas to vēlas, – ir tikai mājaslapā jāatver sadaļa "Stāsts", kas atrodas pie objekta apraksta.

Izdosim Latvijas militārā mantojuma vietu karti

Turpinot iesākto darbu, nākamajā rudenī projekta "Baltijas Zaļā josta" ietvaros plānojam izdot militārā mantojuma tūrisma objektu karti, kurā iekļausim apmeklējumiem piemērotās vietas. Projekta teritorija ir Latvijas rietumu piekraste, taču kartē iekļausim saistošākās militārā mantojuma vietas visā Latvijā. ■

Pārdomas par kapsētu tūrismu

Inta Rozenvalde

Rīgas domes Mājokļu un vides komitejas sēdē izskanējis viedoklis, ka Rīgā vajadzētu attīstīt kapsētu tūrismu. Tiesa, lai savestu kārtībā 300 000 kapavietu, vajagot sešus miljonus latu.

Kapsētu tūrisms nav nekas jauns

Cilvēkus interesē laicīgā un sakrālā arhitektūra, tāpat viņus interesē arī ļaužu mūža mājas. Tie, kuri dodas aplūkot Ēģiptes piramīdas, Indijas Tādžmahalu vai savulaik Maskavā stāvēja garās rindās, lai Ļeņina mauzolejā redzētu slavenāko 20. gadsimta līķi, – īstenībā tie visi ir kapsētu tūristi. Tikai tagad šai interesei ir piešķirts vārds. Kapsētu tūrisms tiek klasificēts kā viens no interešu tūrisma paveidiem. Arī tas ir samērā jauns jēdziens.

“Svētceļojumā” pie elkiem

Vieni dodas pie saviem elkiem un ne tikai uz slavenajām Parīzes kapsētām. Venēcijā tūristi mēro pārsimts metrus pāri lagūnai uz Sanmikeles salu, lai mīkli pastāvētu pie Josifa Brodskas kapa un pārietos pāris soļu tālāk, lai atdotu godu par dzejnieku dzejnieku sauktajam Ezram Paundam. Vēl kāds sava mūža emocionālākos brīžus piedzīvo Rungstedlundā, dāņu rakstnieces Karenas Bliksenas muzejmājā, kur dārzā zem vienkāršas kopīgas dus pati rakstniece. Bet cits ar asarām acīs stāv Ņujorkas Centrāl-parka Zemeņu Laukos pie parka celiņā iestrādātas nelielas apaļas mozaikas, kuras centrā ir tikai viens maģisks vārds IMAGINE – tas ir iepretīm mājai, kurā dzīvoja Džons Lenons un pie kuras viņu nošāva.

Kapu kultūra – tautas raksturotāja

Daudzi kapsētas sauc par brīvdabas un bezmaksas skulptūru muzeju. Te nu Rīgas kapu pozīcijas ir ļoti spēcīgas. Sociologs Aivars Tabuns ir pabijis ļoti daudz pasaules valstu kapsētās. Viņš uzskata, ka Rīgas kapi ar saviem tēlniecības šedevriem pārsteidz pat uz pasaules fona. Viņaprāt, tēlniecības darbu ziņā mūsu kapsētas ir vienas no interesantākajām pasaulē. “Es nebaidos teikt, varbūt pat numur viens.”

Skulptūras nav vienīgais, kam cilvēki kapos pievērš uzmanību. Daudzus saista epitāfijas – uzraksti uz kapu plāksnēm, kapakmeņiem, pieminekļiem un nereti arī uz krustiem. Ir tādi, kuri krāj aforismus, un ir arī tādi, kuri kapos meklē interesantas epitāfijas un pat publicē tās krājumos. Arī Rīgas kapos ir lasāmas ļoti interesantas un oriģinālas epitāfijas.

Aivars Tabuns arī domā, ka kapu kultūra ir viens no galvenajiem elementiem, kas raksturo tautu, ļauj spriest par tai specifisko, atšķirīgo no citām tautām.

Arī piramīdas ir iecienīts kapsētu tūrisma objekts

Pie mirušajiem var iepazīt dzīvos. Tāpēc noteikti būs tādi, kuri Latviju un latviešus gribēs iepazīt arī caur kapsētām. Un kāpēc viņiem šo iespēju liegt?

Kapsētas fascinē, tām ir dziļa filozofiska jēga, kapsētas ir paradoksālas – izrādās, mirušo valstība ir dzīva kultūras, vēstures reprezentācijas forma. Ne par velti pastāv teiciens: ja jūs patiesi gribat iepazīt tautu, tās vēsturi un kultūru, ejiet uz kapsētām! Tur sastopama izcila dabas un mākslas harmonija, tur vēsture un dārzkopība iet roku rokā.

Kapsētu tūrismā tālumnikiem ir iespēja iepazīt mūs ne tikai kā krīzes pārņemtu tautu, bet kā garīgu, dziļas un rezignējošas kultūras tautu, kas ar cieņu izturas pret saviem senčiem, kas sāpes pratuši pārkausēt skaistumā.

Ne tikai ārzemniekiem

Ja tūristiem, kas ieradušies no tālienes, intereses varētu saistīties galvenokārt ar Rīgas kapiem, tad vietējiem tūristiem iespējas ir daudz plašākas. Kur atrodas mūsu tautas lūgšanas autora Baumaņu Kārļa kaps? Kur atdusas Garlības Merķelis? Un Bēthovena draugs Kārlis Amenda? Rūdolfs Blaumanis? “Še kur ligo priēžu mežā” autors Rieteklis? Un Tīrmaliete? Regīna Ezera, Jānis Jaunsudrabiņš, Pēteris Barisons? Fricis Bārda, Ludis Bērziņš, Eduards Veidenbaums, Jānis Cimze un vēl daudzi citi? Tā mēs varam doties krustu šķērsu – pāri visai Latvijai, lai pabūtu vietās, kur atdusas lieli cilvēki ar lieliem vārdiem. Tādās vietās arī domas ir lielas.

Pie dzejnieka Josifa Brodskas kapa Venēcijā allaž ir viņa cienītāju atstāti uzmanības apliecinājumi – ziedi, akmentiņi, zīmītes

Šaurākā vieta – informācija

Lai Rīgā attīstītos kapsētu tūrisms, neliekas, ka notīgākā vajadzība ir 300 000 kapu kopiņu sakopšana par divdesmit latiem gabalā. Tūristiem noteikti svarīgāka ir informācija. Ar to šobrīd ir ļoti bēdīgi. Jā, beidzot pie kapsētu vērtiem ir parādījušies stendi ar kapu plānu un tajā iezīmētām ievērojamu cilvēku atdusas vietām. Taču ir jāspēr nākamie soļi.

Tūristam ar šādu stacionāru stendu nepietiek. Ir jābūt individuāliem uzziņu materiāliem, kurus var nēsāt līdzi. Nepieciešamas kartes, grāmatas un bukleti, plāni – kaut vai uz visvienkāršākā kopētāja tapušas A4 formāta lapas. Monparnasa kapsētā Parīzē un Sanmikeles kapos Venēcijā tādus bez maksas varēja dabūt sarga būdiņā. Kopenhāgenas *Assistens* kapsētā katrā sekcijā ir stacionāras planšetes, bet Hansa Kristiāna Andersena, Sērena Kirkekora, Nīlsa Bora un vēl dažu slaveno dāņu atdusas vietas palīdz atrast virziena norādes.

Tūrismā informācija ir ļoti būtiska, arī informācija internetā – ir nepieciešams Latvijas kapsētu indekss, kurā būtu gan tekstuāla, gan vizuāla informācija par apbedītajiem, par kapu pieminekļiem, varbūt pat ar kapu plāniem u.tml. ■

Informācijas stends pie Otro Meža kapu vērtiem palīdz apmeklētājiem atrast ievērojamu personu kapavietas

Dažādi vērtē "LIVE RĪGA"

Baiba Lulle

Rīgas domes tūrisma nozares kopīgi veidotais Rīgas māketēšanas projekts ārvalstīs "LIVE RĪGA" sācies ar nepatīkamu misēkli un kritiku par tā virzīšanas steigu un neausrādīgumu, par nepilnīgu produktu reklamēšanu, bet tiek uzteikts par ideju un aktīvu darbību tās īstenošanā.

Projekta īstenošanai izveidots Rīgas Tūrisma attīstības birojs (RTAB), kura dibinātāji un dalībnieki ir Rīgas dome, "airBaltic", Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācija (LVRA) un Latvijas Tūrisma aģentu asociācija (ALTA).

Rīgas mērs Nils Ušakovs (SC) paudis, ka nākamgad pilsētas reklamātai dome plāno tērēt divus miljonus latu, bet, ja būs atdeve, pat vairāk. Plāni ambiciozi: tūrisma nozares īpatsvara pieaugums IKP kāps par 15–20% gadā, 10 000 jaunu darba vietu uz katriem piesaistītiem miljoniem tūristiem.

Aizdomu ēna

Projekts jau kritizēts par to, ka nav rīkots atklāts konkurss, bet tikai tā imitācija, uzvarot Vācijas kompānijai "Embassy". Latvijas Reklāmas asociācijas prezidents Ģirts Ozols paudis aizdomas, ka patiesais labuma guvējs nav šī Vācijas kompānija, bet gan kāda Latvijas aģentūra. Mediji un reklāmas speciālisti kritizējuši procesa slepenību un steigu. Publiski izteikti arī citi jautājumi. Kādēļ par RTAB vadītāju izraudzīts "airBaltic" šefs Bertolds Fliks, kurš nav māketinga speciālists? Kādēļ mainīta koncepcija, jo vēl neseno Rīga tika reklamēta kā konferenču, biznesa darījumu pilsēta? Kādēļ veidots jauns birojs, ja joprojām darbojas Rīgas konferenču birojs, kurā arī darbojās Bertolds Fliks un kuras dibinātājs kopā ar Ekonomikas ministriju ir arī Rīgas dome?

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) sācis pārbaudi par Rīgas domes amatpersonu darbību tiesiskumu, piešķirot finanšu līdzekļus Rīgas tēla popularizēšanai.

Tūristi jāatved jau šoziem

B. Fliks, A. Šlesers, ALTA vadītāja Kitija Gintendorfa steigu mediju intervijās attaisno ar nepieciešamību Rīgu papildīt ar tūristiem jau šajā sezonā, bet bez papildu reklāmas to būtu

visai grūti izdarīt. "Ja mēs sāktu ar visādām aptaujām, varētu gatavoties 2011. vai 2012. gada, nevis 2010. gada svinībām," teic A. Šlesers.

LVRA prezidents Jānis Naglis, uzsver, ka tūrisma veicināšana var dot ātru ekonomisko efektu. Tieši tas ir vajadzīgs A. Šleseram, kuru mediji pastāvīgi tincina par to, cik no solītajām 50 000 darbvietām ir un tiks radītas vēl šajā gadā. Veicinot tūrisma, A. Šlesers plāno radīt darbvietas vismaz tiem 10 000 nozares cilvēkiem, kuri to pēdējā gada, pusotra gada laikā zaudēja. Viņaprāt, jauni produkti nav nepieciešami, jo "tūrisma mums viss jau ir: viesnīcas, skaista Vecrīga un vecpilsēta, pilsētas centrs, aviotransports, prāmju transports". Savukārt biznesa tūristu segmentu, kas strauji sarucis visā pasaulē, A. Šlesers cer reanimēt, pateicoties viesnīcu un darbaspēka izmaksu kritumam.

Pirmie kucēni

Jau oktobra beigās Rīgā ieradās 50 ārvalstu žurnālisti, kam tika izrādīti Rīgas labumi, savukārt novembra otrajā pusē starts tika dots ziemas kampaņai, kas cita starpā Rīgu reklamē kā Ziemassvētku eglītes dzimšanas vietu 1510. gadā. Kampaņa izvēsta Igaunijā, Krievijā, Lietuvā, Norvēģijā, Somijā, Vācijā, Zviedrijā, tā izmaksās 898 000 latu.

Reklāmas speciālisti bažijas, vai atbraukušajiem tūristiem Rīga spēs piedāvāt saistošu pasākumu un atpūtas programmu Ziemassvētkos, par ko liek šaubīties gan līdzšinējais pasākumu pieteikums, gan iedzīvotāju ieradums Ziemassvētkus svinēt noslēgti un ārpus Rīgas, gan arī minimālais domes budžets svētku organizēšanai.

Reklāmas pirmais izlaidums jau izpelnījis ārvalstu mediju ironiju par angļu valodas kļūdu: tā vietā, lai uzrunātu tūristus ar saukti "Easy to go, hard to leave" – "Viegli sasniegt, grūti atstāt", tiek pausts, ka šurp atbraukt ir viegli, bet "grūti dzīvot" (*hard to live*). Šī pārrakstīšanās kļūda ieguva daudz būtiskāku starptautisko rezonansi nekā Mairitas Solimas sliktā angļu valoda reklāmas klipā par SPA. Paradoksāli, ka tieši "LIVE RĪGA" kļūdai reklāmas kampaņas pārraugs B. Fliks bija viens no tiem, kas iepriekš publiski kritizēja TAVA par tās reklāmas klipu kvalitāti. ■

Viedokļi

Artis Kampars,

LR ekonomikas ministrs (JL)

Rīgas domes darbības tūrisma veicināšanā ir neefektīva naudas izmešana. Vispirms jādomā, kur un kāpēc šo naudu likt, nevis vienkārši jāmet ārā un jādomā, ka Latvija kļūs par tūrisma lielvalsti. Tūrisma attīstības valsts aģentūra jau citīgi strādā pie valsts kopējās tūrisma tēla stratēģijas, un ceru, ka sadarbība ar Rīgu būs labāka.

Māris Riekstiņš,

LR ārlietu ministrs (TP)

Kļūda "LIVE RĪGA" plakātos ir muļķīga, bet pati ideja māketēt Rīgu kā tūrisma vietu, ir ļoti laba. Pašvaldību par tās gatavību ieguldīt līdzekļus un konkurēt pasaulē ļoti piesātinātā tirgū var tikai uzteikt. Ja ir aizdomas, ka kaut kas nav noticis likumīgi, tiesībsargājošās institūcijas lai pārbauda. Arī Latvijas Institūts pirms pāris gadiem secināja, ka Rīga ir produkts, ko vislabāk varam prezentēt pasaulē.

Ainārs Šlesers,

Rīgas vicemērs (LPP/LC)

Vēl neesam izmaksājuši algas jaunā RTAB darbiniekiem, bet KNAB jau sācis pārbaudi. Tāda ir tā attieksme pret mūsu iniciatīvu! Jau oktobra beigās Rīgā ieradās 50 ārvalstu žurnālisti, kam "airBaltic" apmaksāja ceļu, viesnīcas – nakšņošanu, restorāni – ēdināšanu, viņiem rādīja to labāko, kas ir Rīgā, un dome nemaksāja neko. Mums jārada darbvietas šogad, jāpiepilda viesnīcas, restorāni, kafējnīcas, muzeji, opera.

Bertolds Fliks,

"airBaltic" un RTAB vadītājs

Rīgas tūrisma izaugsme ir viena no ļoti nedaudzām cerībām Latvijas atdzimšanai. Tūrisma industrija ir uz bankrota robežas, arī "airBaltic" pasažieru skaits šogad strauji krities, tāpēc jārikojas jau tūlīt. Pārdomāts, precīzs māketings ir Latvijas tūrisma industrijas izdzīvošanas jautājums. No sekmīgas kampaņas ieguvēja būs visa tūrisma industrija.

Raitis Sijāts,

Vidzemes tūrisma asociācijas valdes priekšsēdētājs

Ja Rīga būs aktīva, tad no tā savs labums tiks arī reģioniem, jo daļa no potenciālajiem tūristiem noteikti apmeklēs arī reģionus. Rīgai ir lielāks potenciāls tūristu piesaistīšanā nekā Latvijai. Turklāt, ņemot vērā to, cik bēdīga šobrīd ir Latvijas reputācija, domāju, ka patlaban ir ļoti pareizi reklamēt Rīgu, nevis Latviju.

Šādus kļūdainus reklāmas maketus 2009. gada 9. novembrī Rīgas Tūrisma attīstības biroja vārdā medijiem izsūtīja sabiedrisko attiecību firma "Hill & Knowlton Latvia"

Tūrisma nozare Zemgalē ne strauji, bet attīstās

Juris Kālis

Zemgales Plānošanas reģiona speciālists

Lai arī Zemgalē, līdzīgi kā visā valstī, ekonomiskās krīzes apstākļos aizvadītajā tūrisma sezonā visgrūtāk klājies viesnīcām un viesu namiem, kā arī daudziem ēdināšanas uzņēmumiem, tūrisma nozare kopumā ir spējusi noturēties virs ūdens, bet atsevišķās jomās vērojama pat attīstība. Tas galvenokārt tāpēc, ka, mazinoties ārzemju tūristu skaitam, palielinās vietējo ceļotāju pulks, daudzveidīgāks, ar oriģināliem akcentiem bagātāks kļuvis piedāvājumu klāsts, sevišķi apskates un aktīvā tūrisma objekts.

Zemgalieši, izmantojot iepriekšējos gados uzkrāto pieredzi, itin prasmīgi raksta un ievieš dažādus starptautiskās sadarbības projektus. Tā, piemēram, ieviešot Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) līdzfinansētu projektu, Jēkabpilī rit Vecpilsētas laukuma rekonstrukcija. Pēc tās pabeigšanas laukumā izvietos mākslas objektus un kultūrvēsturisku informāciju, organizēs tirdzniecību ar lauku labumiem un amatniecības izstrādājumiem. Arī Jelgava cenšas atdot vecpilsētas daļai agrāko izskatu. Ar ERAF atbalstu turpinās Jelgavas Svētās Trīsvienības baznīcas torņa rekonstrukcija.

Atdzīvīnot amatniecību

Zemgales Plānošanas reģiona administrācija kā vadošais partneris ievieš Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas atbalstītu projektu, kura ietvaros top pieci tematiski amatniecības un tautas mākslas tūrisma maršruti. Jaunajos maršrutos iekļaus ne vien projekta ieviešanas laikā tapušos 10 amatniecības

centrus, bet arī citus, vairāk nekā 100 ar amatniecību saistītus objektus, kas atrodami abu kaimiņvalstu pierobežas teritorijās. Zemgalieši lepojas, ka Bauskā, Mēmeles krastā atrodas Latvijā lielākā smēde, kur vietējie kalēji gatavo daudz unikālu lietu, kas sevišķi pieprasītas Skandināvijas valstu tirgū.

Savukārt Pļaviņu novada Aiviekstē meklējama līdz šim vienīgā oficiāli atzītā mājas vīna ražotne, bet Koknesē, kas kā sena tirdzniecības un amatniecības vieta ietilpst Hanzas pilsētu savienībā, atvērta jauns amatniecības un atpūtas centrs, kur nodarbojas ar ādas māksliniecisko apstrādi, suvenīru ražošanu un tirdzniecību. Nedaudz tālāk – Vecbebras – jaunieši no visas Latvijas apgūst biškopja arodu, bet Jelgavas Amatu vidusskolā starptautisku atzinību kaldina jaunie metālapstrādes meistari, kā arī maizes un miltu izstrādājumu speciālisti. Skrīveros aizvien vairāk ceļotāju, īpaši skolu jaunatne, apmeklē jaunizveidoto darbnīcu “Skrīveru saldumi”, kur iespējams uzmināt visu, kas saistās ar slavenajām konfektēm “Gotiņa”. Līdzās konfekšu ražotnei kādā ģimenes uzņēmumā

mā no dabīgām un vietējām izejvielām, tostarp garšaugiem, top mājas saldējums, arī vairākas alus un sāļā saldējuma šķirnes. Tas nozīmē, ka amatniecība Zemgales plānošanas reģionā tiek uzlūkota par spēcīgu instrumentu ekonomikas policentriskai attīstībai, veicinot pašnodarbinātību un konkurētspēju, popularizējot darba tikumu un mazinot cilvēku aizplūšanu no lauku teritorijām.

Nozīmīgas pārmaiņas sākušās Bauskas, Dobeles, Jelgavas, Jēkabpils un Viesītes muzejos. Tur tiek ieviests vēl viens Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas atbalstīts projekts “Atraktīvu un pieejamu muzeju attīstība Zemgalē un Ziemeļlietuvā”. Zemgales muzejos izbūvē liftus cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, pilnveido iekšējā un ārējā apgaismojuma sistēmas, labiekārto teritoriju, remontē telpas, iegādājas audiogidus, izstrādā un ievieš izglītojošas programmas.

Tūristi – Zemgales apceļotāji labumu gūs arī no Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta atbalstītā projekta “Ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumi Lielupes pārrobežu baseina apsaimniekošanā” ieviešanas. Šis projekts paredz vairāku upju krastos izveidot laivu piestātnes, labiekārto atpūtas vietas, kā arī atsevišķos posmos attīrīt Mūsas upes gultni.

Ar izdomu un aktīvu rīcību

Aizvadītajā tūrisma sezonā ar privāto iniciatīvu izcēlušies vairāki Bauskas puses uzņēmēji. Vecumnieku novada Bārbeles pagastā sarīkotajos pļaujas svētkos “No vectētiņa ratu šķūņa un vecmāmiņas pūra lādes” durvis vēris Ausekļu dzirnavu brīvdabas muzejs – etnogrāfiska lauku sēta ar iespaidīgu seno darbarīku kolekciju. Šo objektu aptuveni di-

**Daudzveidīgāks,
ar oriģināliem
akcentiem
bagātāks kļuvis
piedāvājumu
klāsts Zemgalē**

Vikingu liellaiva “Lāčplēsis” Daugavā pie Liepkalniem

Skrīveros ražotais mājas saldējums sevišķi iepriecina visjaunākos ceļotājus

Zemgalē tūrisma nozare kopumā ir spējusi noturēties virs ūdens, bet atsevišķās jomās vērojama pat attīstība

vos mēnešos paguvuši apmeklēt gandrīz divi tūkstoši interesentu, bet tā saimnieks Mārtiņš Mediņš arī ziemas mēnešos negrasās tūristiem liegt apciemojumu – tad šeit būs iespējams izmēģināt roku koku zāģēšanā, malkas skaldīšanā, metālkalšanā, dzijas šķeterēšanā un vēl citos darbos, bet atpūšoties izvīzināties arī ar kamanām.

Pērnās vasaras sākumā pašos Vecumniekos pirmos apmeklētājus sagaidīja privātā “Trušu pilsētiņa”, kur nākotnē iecerēts izveidot Eiropā plašāko šķirnes trušu kolekciju.

Savukārt Zemgales senvēstures elpa aizvien spēcīgāk ir jūtama Bauskas pils rekonstruētās daļas muzeja jaunajās ekspozīcijās, kā arī Dobeles pilsdrupās, kur seno mūru konservācijas laikā atjaunots tornis un izbūvēts skatu laukums. Starptautisku skanējumu guvis Tērvetes dabas parks, kas atzīts par Latvijas izcilāko tūristu galamērķi Eiropā un tā apsaimniekotāji – akciju sabiedrības “Latvijas valsts meži” pārstāvji Briselē saņēmuši EDEN projekta balvu. Sezonas sākumā Tērvetes dabas parkā atvērta jauna Informācijas un mācību centrs, kas veidojas par lielisku vietu semināru un konferenču rīkošanai. No jauna tūrisma informācijas centrs izveidots Pļaviņu novadā.

Latvijas Valsts Augļkopības institūta kolektīva koptajā selekcionāra Pētera Upīša dārzā pavasarī pirmo reizi bija noorganizēti Ķiršu ziedēšanas svētki. To ietvaros tūristiem bija ļauts iepazīties ar zinātnieku jaunākajiem pētījumiem, apmeklēt laboratorijas, aplūkot dārzā veiktos izmēģinājumus, sajūsmināties par saldo ķiršu ziedēšanas prieku plašā teritorijā. Svētku organizatori bija gandarīti, ka Latvijas iedzīvotāji, kā arī ciemiņi no ārzemēm bija

negaidīti atsaucīgi – īsā laikā dārzā reģistrēja vairāk nekā tūkstoši apmeklētāju. Jauno tradīciju dobelnieki turpinās, un nākamajā pavasarī ikviens interesents uz ķiršu un ceriņu ziedēšanas brīnumu varēs noraudzīties no vairākus metrus augstā skatu torņa, kas dārzā uzbūvēts ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstītās Zemgales Kultūras programmas palīdzību.

Aizvadītajā vasarā ar vairākām jaunām aktivitātēm izcēlās zemgaļu kultūras biedrība “Upmale”, kas saimnieko Mežotnes pilskalnā. Aizvien lielāku ceļotāju interesi rosina topošais Likteņdārzs uz Kokneses salas Daugavas vidū. Augustā tūristu vizināšanu pa Daugavu posmā no Liepkalniem līdz Koknesei vikingu liellaivā “Lāčplēsis” uzsāka SIA “A.A.Mežmalas”.

Par to, ka zemgalieši tūrisma attīstības veicināšanā aizvien biežāk izmanto savu bagātību – ūdens resursus, liecina arī rekordlielais komandu skaits Piena paku regatē gadskārtējos Piena, maizes un medus svētkos Jelgavā. Uz starta Lielupē stājās 29 piena paku peldīdzekļi ar vairāk nekā 200 airētājiem.

Zemgalei savs iecienītāko tūrisma objektu TOP 10

Zemgales Plānošanas reģions sadarbībā ar pilsētu un novadu tūrisma informācijas centriem un punktiem aizvadītajā vasarā, līdzīgi kā pērnajā un aizpērnajā gadā, veica ceļotāju aptauju, lai noteiktu reģionā iecienītākos 10 tūrisma objektus. Par aptaujas analīzi un rezultātiem lasītājs izlasīs citā publikācijā šajā pašā žurnāla numurā. Šeit atzīmēsim: aptauja parādīja, ka negaidīti daudz tūristu iecienītu objektu atrodas Dobeles novadā, kur acīmredzot bijis arī visvairāk aptaujas dalībnieku. Taču īpaši iepriecina fakts, ka šogad aptaujas anketās minēts aptuveni divas reizes vairāk objektu nekā pirms gada. Tas savukārt liek domāt, ka ceļotāji aizvien vairāk un labāk iepazīst zaļo, ziedošo Zemgali un savulaik izveidojies stereotips, ka Zemgale ar saviem līdzenumiem tūristiem ir vienmuļa un neinteresanta, strauji iet mazumā. Turklāt ar savu neatlaidīgo darbu to palīdz kļiedēt daudzi tūrisma nozarē aktīvi strādājošie uzņēmēji gandrīz vai katrā novadā. ■

Izglītojoša un ģimenēm piemērota ir pastaiga pa Tērvetes dabas parka meža celiņiem. Ceļā var sastapt lielas un mazas koka baravikas

Biedrība “Zemgales tūrisma asociācija” – tavs sadarbības partneris tava uzņēmuma, iestādes un pašvaldības konkurētspējai, stabilitātei, attīstībai un atpazīstamībai Zemgalē, Latvijā, Eiropā

Mēs gaidām savās rindās gan tūrisma pakalpojumu sniedzējus (muzejus, objektus, naktsmītnes, ēdināšanas uzņēmumus), gan pašvaldības, kas vēlas darboties kopā, lai, apvienojot resursus, spētu nodrošināt veiksmīgu tūrisma nozares attīstību un mārketingu Zemgalē.

Asociācijas birojs un kontakti: Rātslaukumā 1, Bauskā, Bauskas novads, LV-3901. Tel. 63923797, e-pasts tourinfo@bauska.lv

Zemgales tūrisma asociācija

Biedrība “Zemgales tūrisma asociācija” (ZTA) ir viena no jaunākajām reģionālajām tūrisma asociācijām Latvijā (dibināta 2003. gada 30. decembrī). Šobrīd Asociācija apvieno 23 biedrus.

Asociācijas mērķis – veicināt tūrisma attīstībai labvēlīgu vidi un sekmet mūsdienīgas, vidi saudzējošas tūrisma nozares attīstību Zemgalē.

Zemgales tūrisma asociācijas uzdevumi:

- identificēt, izveidot un attīstīt Zemgales tūrisma produktu;
- veicināt ar tūrisma saistītās uzņēmējdarbības aktivizēšanos Zemgalē;

- sekmēt ar tūrisma saistīto uzņēmumu sadarbību;

- veikt Zemgales tūrisma mārketingu.

Asociācijas galvenie darbības virzieni un aktivitātes ir:

- Zemgales tūrisma interešu pārstāvniecība Ekonomikas ministrijas Tūrisma konsultatīvajā padomē, Tūrisma attīstības valsts aģentūrā, Latvijas Tūrisma sadarbības padomē, dažādās valsts un reģiona darba grupās, komisijās;

- dalība starptautiskajos tūrisma gadatirgos;
- reģionālās tūrisma konferences organizēšana;
- dalība reģionālos tūrisma projektos, pieredzes apmaiņas braucieni organizēšana;

- savu biedru interešu pārstāvēšana reģiona un valsts institūcijās; Zemgales tūrisma piedāvājuma mārketingus.

Lai kļūtu par Asociācijas biedru, ir jāaizpilda iesniegums (saņemams Asociācijas birojā). Valde iesniegumu izskata nedēļas laikā pēc tā saņemšanas un tuvākajā sēdē pieņem lēmumu par biedra uzņemšanu.

Kāpēc jāstājas Asociācijā?

Zemgales tūrisma asociācijas biedra priekšrocības

- Iespēja piedalīties Zemgales tūrisma mārketinga aktivitātēs vietējā un starptautiskajā tirgū.

- Biedru īpašo piedāvājumu izsūtīšana ZTA sadarbības partneriem, tūrisma profesionāļiem u.c. interesentiem (pa e-pastu).

- Asociācijas biedriem pieejama informācija par dažādiem tūrisma jaunumiem, finanšu piesaistes iespējām, pasākumiem, projektiem, reklāmas iespējām (pa e-pastu).

- Atsauksmes un ieteikuma vēstules ZTA biedriem projektu realizācijai un iesniegšanai institūcijās.

- Atlāides ZTA organizētajos semināros, pieredzes apmaiņas braucienos, mācībās.

- Sadarbības veicināšana biedru starpā, veidojot reģionāla līmeņa tūrisma produktus un maršrutus.

- Zemgales labāko un izcilāko tūrisma pakalpojumu un veiksmes stāstu atpazīstamības veicināšana.

Zemgales tūrisma asociācijas biedri

Aizkraukles rajonā

1. Kokneses TIC, www.koknese.lv
2. Aizkraukles vēstures un mākslas muzejs “Kalna ziedi”, aizkrauklesmuzejs@inbox.lv, tel. 65123351
3. “Mežmalas laivas”, www.mezmalaslaivas.lv
4. Viesu nams “Pilkane”, tel. 29341352
5. Viesu māja “Rančo Randevu”, www.rancho.lv

Bauskas rajonā

6. Bauskas raj. Tūrisma asociācija (22 biedri), www.bauskata.lv
7. Rundāles pils muzejs, www.rundale.net
8. Viesu māja “Bed and Breakfast”, www.pirtsrituals.lv

Dobeles rajonā

9. Dobeles rajona TIC, www.zemgaletourism.lv
10. Tērvetes novada TIC, www.tervetesnov.lv
11. Latvijas valsts meži, www.mammadaba.lv
12. Annas Brigaderes muzejs “Sprīdiši”, www.spridisi.lv
13. Pētera Upiša muzejs, www.lvai.lv
14. Auces TIC, www.auce.lv
15. Dobeles novadpētniecības muzejs, dobeles.muzejs@navigator.lv, tel. 63721309
16. Kempings “Niedras”, www.kempingsniedras.lv

Jelgavas rajonā

17. Jelgavas rajona un pilsētas TIC, www.jelgava.lv, www.jrp.lv
18. Kafējnīca “Zemnieka cienasts”, www.lici.lv
19. Blankenfeldes muiža, www.blankenfeldesmuiza.lv
20. Tūrisma gids Milija Ziberte, tel. 29807078

Jēkabpils rajonā

21. Jēkabpils rajona TIC, www.jekabpils.lv
22. SPA centrs “Citrus”, www.citrusspa.lv
23. Ķekavas novada TIC, www.kekava.lv

Zemgales tūrisma asociācijas sadarbības partneri

Zemgales plānošanas reģions, www.zemgale.lv
Tūrisma attīstības valsts aģentūra, www.latviatourism.lv
Kurzemes, Vidzemes un Latgales tūrisma asociācijas

Viedokļi

Kāpēc iestājos asociācijā?

Elīna Zvirbule,

SIA “Bed and Breakfast” valdes priekšsēdētāja (Bauskas rajonā)

Tūrisma uzņēmējiem ir svarīgi ne vien domāt par klientiem, bet arī meklēt iespējas sadarboties ar citiem uzņēmējiem, jo īpaši ar tiem, kas strādā šajā pašā jomā. Tādējādi iespējams klientam piedāvāt kompleksus pakalpojumus un nostiprināt savas tirgus pozīcijas. Zemgales tūrisma asociācija ir lielisks veids, kā nodrošināt viedokļu apmaiņu Zemgales un citu Latvijas reģionu uzņēmēju starpā, kā arī nodrošināt, ka nozīmīgākie jautājumi tiek risināti visas valsts līmenī.

Dzintra Lāce,

SPA centrs “Citrus” Jēkabpilī

Iestāties pamudināja vēlme iegūt lielāku atpazīstamību mūsu uzņēmumam, kā arī iegūt vairāk domubiedru, kuriem ir līdzīgas problēmas vai sasniegumi. Patik, ka pienāk daudz informācijas.

Inga Biļēviča

VA Rundāles pils muzeja apmeklētāju apkalpošanas un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja

Šajā saspringtajā laikā ir ļoti būtiski būt saliedētiem un citam citu atbalstīt, īpaši tūrisma, tāpēc Zemgales tūrisma asociāciju saskatu kā vietu, kas apvieno un rada šo kopības sajūtu, kur var saņemt aktuālo informāciju un dalīties pieredzē.

Noskaidrots ceļotāju viedoklis par iecienītākajiem tūrisma objektiem Zemgalē

Dace Strautkalne

Zemgales Plānošanas reģiona tūrisma un lauku attīstības speciāliste

Jau otro gadu Zemgalē notikusi ceļotāju aptauja "Zemgales reģiona iecienītākais tūrisma objekts 2009". Akcija risinājās gandrīz visas sezonas garumā, tā tika organizēta ar mērķi noskaidrot, cik bieži tūristi par ceļojuma galamērķi izvēlas Zemgali, kuri tūrisma objekti ir visvairāk iecienīti, kuru no reģionā piedāvātajiem naktsmītņu veidiem tūristi atzīst par pašu piemērotāko. Tika noskaidrots arī ceļotājiem ērtākais informācijas saņemšanas veids.

Aptaujā kopumā piedalījās 250 tūristu (30% vīrieši, 70% sievietes) vecumā no 13 līdz 71 gadam. Grupējot pēc nodarbošanās veida, visvairāk bija darbaņēmēju (57%) un studentu (25%), mazāk skolnieku (4%), pensionāru (4%), bezdarbnieku (3%) un uzņēmēju (1%). Aptaujātie visbiežāk izvēlas ceļot kopā ar ģimeni (53%), draugiem (32%), mazāk – organizētā grupā (10%) vai vieni paši (5%).

Dodoties atpūtas braucienos pa Zemgali, 74% tūristu nav izmantojuši naktsmītņu pa-

kalpojumus, bet minējuši citas alternatīvas, piemēram, nakšņojuši pie draugiem/radiem (41%). 27% norādījuši, ka minētie pakalpojumi ir pārāk dārgi, bet 33% minējuši citu iemeslu (nav bijis nepieciešams, nakšņo teltīs, dodas tikai vienas dienas braucienos). Savukārt 26% ir izmantojuši naktsmītņu pakalpojumus: viesnīcas (14%), moteļus (5%), viesu namus, brīvdienu mājas, lauku mājas (30%), kempingus (22%), jauniešu mītnes (3%), telšu vietas (41%), bet 8% norādījuši citu variantu.

Plānojot ceļojumu, aptaujātie izmantojuši interneta resursus (71%), radu, draugu un paziņu ieteikumus (59%), kartes un tūrisma bukletus (55%), tūrisma informācijas centrus (38%), preses uzdevumus (25%), tūrisma gadatirgus un izstādes (10%), citus informācijas avotus.

Tūristi augsti novērtēja Rundāles pils muzeju un Tērvetes dabas parku, Jelgavas pili un Pētera Upīša ceriņu dārzu, kā arī Bauskas pili un Kokneses pilsdrupas. Šie objekti arī pagājušajā gada TOP 10 ierindojās pirmajās vietās, tie ir labi pazīstami ne tikai Latvijā, bet arī ārvalstīs. Minēto iemeslu dēļ šā gada TOP10 šie objekti tika "izslēgti no spēles",

Fakti

Zemgales reģiona iecienītākais tūrisma objekts 2009

1. Dobeles pilsdrupas (Dobeles novads)
2. Pokaiņu mežs (Dobeles novads)
3. Vecauces pils (Auces novads)
4. Atrakciju parks "Labirinti" (Iecavas novads)
5. Mežotnes pils (Rundāles novads)
6. Krustpils pils (Jēkabpils) / Ķeules avoti (Auces novads) / Kārļa Ulmaņa dzimtais mājas "Pikšas" (Dobeles novads)
7. Mežotnes pilskalns (Rundāles novads)
8. Zebrus ezers (Dobeles novads)
9. Z/s "Brieži" (Dobeles novads) / "Sēļu nams" (Aknīstes novads) / "Trušu pilsētiņa" (Vecumnieku novads) / Vinogu dārzs (Tērvetes novads)
10. Skrīveru dendroloģiskais parks (Skrīveru novads) / Štelmaheru akmeņu dārzs (Dobeles novads)

dotot iespēju sevi parādīt citiem, ne mazāk interesantiem objektiem.

Šogad Zemgales iecienītāko tūrisma galamērķu sarakstā iekļuvuši sešpadsmit objekti, jo vairāki no tiem ieguva vienādu punktu skaitu. ■

Ikgadējā Zemgales tūrisma konference

5. novembrī Iecavā notika ikgadējā Zemgales tūrisma konference, kurā kopā pulcējās 121 interesents. Konferencē dalībnieki atzinīgi novērtēja šā gada referātus un uzsvēra, ka guvuši svarīgas atziņas un iedvesmu turpmākajam darbam.

Šā gada konferences tēma bija "Tūrisma attīstības perspektīvas un izaicinājumi Zemgalē reģionālās reformas un ekonomiskās krīzes laikā". Klātesošie tika iepazīstināti ar Zemgales plānošanas reģiona (ZPR) attīstības perspektīvām pēc novadu reformas, ar jaunajiem tūrisma pakalpojumu sniedzējiem Zemgalē, kuri uzsākuši darbu šā gada vasarā un rudenī, arī ar TAVA aktivitātēm un Vidzemes Augstskolas pētījumu par galamērķu izmaiņām Latvijā pēc reģionālās reformas. Konferencē dalībnieki uzzināja par asociācijas "Lauku ceļotājs" skatījumu uz tūrisma tendencēm un iespējām, ZPR tūrisma projektiem un to ieguvumu tūrisma uzņēmējiem, ar interesi noklausījās ziņojumu par struktūrfondu atbalsta piesaistes iespējām tūrisma nozarē.

Jau otro gadu konferences laikā tika sumināti aptaujas "Iecienītākais Zemgales reģiona tūrisma objekts" ceļotāju izvirzītie populārākie objekti. Zemgales tūrisma asociācija izteica atzinību Tērvetes dabas parkam par iegūto EDEN balvu Briselē un minizoo "Dobuļi" par iegūto Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrijas piešķirto balvu "Ģimenei draudzīgākā atpūtas vieta Zemgalē". Lai veicinātu diskusiju un domu apmaiņu, Tērvetes

Zemgales tūrisma konferencē kopā pulcējās 121 interesents. Jau otro gadu konferences laikā tika sumināti aptaujas "Iecienītākais Zemgales reģiona tūrisma objekts" ceļotāju izvirzītie populārākie objekti

dabas parka, Jelgavas pilsētas domes, "Mežmalas Vikinga", brīvdabas muzeja "Ausekļu dzirnavas", SPA centra "Citrus" un viesu nama "Baltā māja" pārstāvji dalījās pieredzē (savā veiksmes stāstā) tūrisma nozarē.

Konferenci organizēja Zemgales tūrisma asociācija sadarbībā ar TAVA un Zemgales plānošanas reģionu.

Atskatu sagatavoja

Inese Turkupole-Zilpure

Zemgales tūrisma asociācijas valdes priekšsēdētāja
tourinfo@bauska.lv, tel. 63923797

Jauni tūrisma objekti un tūrisma pakalpojumu sniedzēji Zemgalē

2009. gada vasarā un rudenī Zemgales reģionā darbu uzsākuši vairāki jauni tūrisma pakalpojumu sniedzēji.

Jelgavā un Jelgavas novadā

Aizvadītajā sezonā uzsākti un tiek īstenoti vairāki vērienīgi projekti, kas saistīti ar pilsētas un tūrisma attīstību. Pārrobežu muzeju projekta "Atraktīvu un pieejamu muzeju attīstība Zemgalē un Ziemeļlietuvā" ietvaros veikti un joprojām turpinās labiekārtošanas darbi Ģ. Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzeja teritorijā. Lai gan uz laiku bija traucēta apmeklētāju piekļuve muzejam, tomēr rezultāts un ieguvums ir nozīmīgs, un pilnībā tas būs redzams jau novembrī.

Jelgavā tiek veikta arī Svētās Trīsvienības baznīcas torņa rekonstrukcija, veidojot to par reģionālas nozīmes tūrisma un kultūrizglītības centru – tajā būs tūrisma informācijas centrs, izstāžu un konferenču zāles, kafējnīca un skatu laukums zem stikla jumta. 2009. gadā uzsāka Jelgavas vecās pilsētas daļas labiekārtošana, lai izveidotu tūrismam piemērotu pilsētvidi. Iedzīvotājus iepriecinās nobrauģētas

ietves Vecpilsētas ielā, senlaicīgas apgaismojuma laternas un labiekārtota teritorija – soliņi, atkritumu urnas, zālājs. Plānots izgatavot un uzstādīt pilsētas vārtu simboliskās robežzīmes, kā arī izgatavot un uzstādīt planšetes ar vēsturisku informāciju par Jelgavu.

Kafējnīca "Pūtelkrogs" Zaļenieku pagastā

Jelgavas novadā aizvadītajā gadā darbu uzsākušas divas jaunas kafējnīcas – "Pūtelkrogs" Zaļenieku pagastā (ēkā ir arī viesu nams) un "Miera osta" Elejas pagastā.

Dobelē un tās apkārtnē

2009. gadā Dobeles novadā tūristu apskatei tika atvērti četri jauni objekti: Īles nacionālo partizānu bunkurs, stādaudzētava "Liepas", bioloģiskā saimniecība "Vizbulī", Viktorijas un Ernesta Švanku dārzs. Jaunums ir arī Ķiršu ziedēšanas svētki Pētera Upīša dārzā Dobelē, kas iezīmēja tūrisma sezonas atklāšanu. Šovasar par advokāta Andra Grūtupa ziedotiem līdzekļiem Dobeles pilsdrupās atjaunots tornis un uzbūvēts skatu laukums. Ar savu piemēru A. Grūtups vēlas rosināt arī citus turīgākus novadniekus ziedot naudu savām bērniņām un jaunības pilsētām.

Atvērta divas naktsmītnes – atpūtas bāze "Gaurats" pie Gaurata ezera Dobeles pievārtē un brīvdienu māja "Ezerlūķi" pie Zebrus ezera, kā arī četras ēdināšanas iestādes.

Aizkrauklē un tās apkārtnē

SIA "Skrīveru saldumi", kas ražo pircēju tik iecienītās konfektes "Skrīveru Gotiņa", ir izveidojis "Saldumu darbnīcu". Tūristi šeit var piedalīties "Gotiņas" ekspedīcijā un paši ietīt savas konfektes. Iespējams arī iepazīties ar "Gotiņas" tapšanas vēsturi, degustēt produkciju, kā arī iegādāties pavisam svaigus, saldumus, kas ražoti no dabīgām izejvielām.

Šovasar daudzi ceļotāji varēja piepildīt savu sapni – piedzīvot braucieni pa Daugavu ar varenu, teiksmām un varoņstāstiem apvītu vikingu liellaivu. To, kāda ainava 5.–9. gadsimtā pavērs vikingiem, kad viņi ceļoja pa Daugavu un nolūkojās uz tās stāvkrastiem ap Staburagu, Oliņkalnu un Koknesi, palīdzēja iztēloties vikingu laivas "Lāčplēsis" kapteinis – gids.

Pļaviņu novadā durvis vēris tūrisma informācijas centrs.

Jēkabpilī un tās apkārtnē

2009. gads Jēkabpils pilsētā iezīmējies ar vairākiem vērienīgiem projektiem. Divi no tiem – "Jēkabpils Vecpilsētas laukuma rekonstrukcija jauna tūrisma produkta attīstībai" un "Krustpils (Adamsonu) saliņas estrādes un tilta rekonstrukcija" – saistīti ar tūrisma piedāvājuma dažādošanu.

Vairāki jauni tūrisma piedāvājumi radušies arī Jēkabpils apkārtnē. Aknīstes novadā, renovējot 150 gadus vecu laukakmeņu būvi un sakārtojot apkārtni, tapis mūsdiens atpūtas komplekss "Susēja". Viesītes novadā zemnieku saimniecība "Pīlādži" piedāvā degustēt kazas sieru, Jēkabpils novada Rubenes pagastā zemnieku saimniecībā "Pūpoli" apmeklētājiem pieejamas dabas takas un atpūta pie zivju dīķiem. Krustpils novada Atašienes pagastā apskates saimniecībā "Neaizmirstules" iespējams iepazīties ar lauku sētas iemītniekiem, bet Salas novada bioloģiskajā saimniecībā "Boļāni" atvērts Sēlpils Dainu skapis. Jēkabpils muzejā jaunus interesentus gaida vairākas izglītojošas programmas: "Vecmāmiņas papīra lelļu darbnīca", "Senās spēles Sēļu sētā", kā arī interaktīva izbraukuma nodarbība skolēniem "Mūsu un jūsu kopīgā vēsture".

Bauskā un tās apkārtnē

Trušu pilsētiņa Vecumniekos

2009. gadā Bauskā un tās apkārtnē atvērti divi jauni apskates objekti: Trušu pilsētiņa Vecumniekos un brīvdabas muzejs "Ausekļu dzirnavas" Bārbeles pagastā. Pēc vērienīgas restaurācijas jaunā veidolā durvis vēra Bauskas pils muzejs, kurā ne tikai aplūkojamas jaunas izstādes, bet tiek piedāvāta arī muzejpedagoģiskā programma "Galma sadzīves kultūra 16. gs. beigās – 17. gs. 1. pusē". Tūrisma aprītē aktīvi iesaistījušās saimniecības "Vaidelotes" un "Stropiņi", bet amatniecības projekta ietvaros – rotkalis Māris Braže un mājas siera ražotāja Inita Medne. Vasaras sākumā Skaistkalnē tika atvērta laivu noma, bet Iecavā darbu sāka viesu nams banketu organizēšanai "Iecupes" un restorāns "Soft". Bauskā tiek realizēti vairāki tūrismam nozīmīgi projekti, kuros iesaistīti muzeji un amatnieki, to rezultāti būs redzami nākamajā tūrisma sezonā.

Informāciju sagatavojuši
Zemgales tūrisma informācijas centri

PRESES RELĪZES

Preses reližu iniciēšana

(100 €/h)

Jums noteikti ir ko pavēstīt. Nekautrējieties! Ziņu telpā dažkārt ir mazāki, nezināmāki, nekvalitatīvi pakalpojumi un to sniedzēji...

Preses reližu rakstīšana

(70 €/h)

Uzticiet to mums! Lai katrs dara to, ko prot labāk! Mums ir jau 20 gadu pieredze preses reližu rakstīšanā Latvijā.

Preses reližu rediģēšana

(70 €/h)

Jūs gribat rakstīt paši, bet tomēr mājā šaubas par to, ko esat sarakstījuši? Nemasat pārliecināti, ka tas kādu interesē? Mēs pielabosim un aktualizēsīm!

Preses reližu nosūtīšana

(35 €/h)

To, taču prot ikviens! Ne tā? Vai jūsu datu bāzē ir vairāk nekā 1000 žurnālistu e-pasta adreses? Vai jums ir īpaša e-pastu izsūtīšanas programma? Kā jūs plānojat nosūtīt žurnālistiem bildes oriģinālā izmērā? Uzticiet to mums! Tas nemaksā tik dārgi un noteikti atmaksājas.

Preses reližu arhivēšana

(35 €/h)

Ja jums nav pašiem savas interneta lapas vai arī jūsu interneta lapā nav sadaļas <Jaunumi>, uzticiet savas preses relīzes arhivēšanu mums, un tā mājās blakus citām preses relīzēm, un, iespējams, kāds vēl vairāk interesēsies arī par jūsu.

publicity@publicity.lv

Tērvetei Eiropas atzinība

Armands Muižnieks
EDEN Latvija projekta
vadītājs

Trešo gadu pēc kārtas Eiropas Komisija, LR Ekonomikas ministrija un Tūrisma attīstības valsts aģentūra Latvijā īsteno projektu “Eiropas izcilākie tūristu galamērķi” (“European Destinations of Excellence”) jeb EDEN. 2009. gada projekta tēma – “Tūrisms aizsargājamās dabas teritorijās”.

Konkursa mērķis – pievērst uzmanību tūristu galamērķiem Latvijā un atrast izcilāko Eiropas tūristu galamērķi, kura tūrisma produkts ir balstīts uz vietējo dabas resursu izmantošanu un organisku iekļaušanu apkārtējās dabas ainavā, to papildināšanu ar videi draudzīgu objektu apsaimniekošanu, tādējādi vairojot šo objektu vērtību un mazinot sezonālās negatīvo seku ietekmi. Konkurss palīdz popularizēt vietas, kur ekonomiskā izaugsme pārliecina par ilgtspējīgas attīstības principu ievērošanu un vietējā unikālā dabas un vēstures mantojuma saglabāšanu. Svarīgi, lai, veidojot un apsaimniekojot tūrisma objektus, tiek ievēroti LR spēkā esošie normatīvie un dažādi plānošanas dokumenti.

Dabas teritorijas un objekti ir nozīmīgs tūrisma resurss, kuru saprātīga izmantošana dod iespēju attīstībai, nevis iznīcībai. Tūristu galamērķa attīstība ir kompleksa, un, no tūrisma attīstības viedokļa raugoties, lai kāda vieta būtu populāra tūrisma, tai nav obligāti būt lielai, bagātai un spožai...

Ir daudz lietu un vietu, kas piesaista ceļotāju ar savu vienkāršību un dabiskumu. Bet tām ir jābūt gatavām uzņemt viesus. Pirmkārt, cilvēkiem ir jābūt viesmīlīgiem un viņos jābūt vēlmei attīstīt tūrisma. Otrkārt, ir jābūt plānošanas dokumentiem, kas izveidoti, sadarbojoties nozares pārstāvjiem un iedzīvotājiem. Treškārt, sniegtajiem pakalpojumiem ir jābūt profesionāliem un kvalitatīviem.

Līdzdalība EDEN projektā sniedz iespēju pašvaldībām pārbaudīt savu gatavību tūrisma attīstībai. Pareizai tūrisma attīstībai. Šogad projektu konkursam tika pieteikti 10 projekti no visiem Latvijas reģioniem. Pārsvārā tie bija dabas parki vai nacionālie parki un piejūras teritorijas, bet bija arī pilsētas – Cēsis, Talsi, Tukums un Jūrmala.

Šogad EDEN konkursam pieteiktie projekti bija spēcīgi, tādēļ komisijai nenācās viegli pieņemt galīgo lēmumu. Uzvarētāja lauri tika Tērvetes dabas parkam. Uzvarētājs tika svinīgi apbalvots 2009. gada oktobrī Briselē Eiropas Tūrisma forumā. Klātesot citu valstu EDEN projektu dalībniekiem arī no iepriekšējiem gadiem, Eiropas institūciju darbiniekiem un tūrisma nozares dalībniekiem, Tērvete tika godināta ar piemiņas zīmi un tai dāvāja iespēju izmantot EDEN zīmolu kā veiksmīgas tūrisma vietas atpazīšanas zīmi.

Eiropas Komisijas viceprezidents Ginters Ferhoigens Tērvetes stendā Eiropas Tūrisma forumā

Uzvaru projektu konkursā dod iespēju starptautiski maz pazīstamiem objektiem un vietām kļūt populārākiem, palīdz atrast sadarbības partnerus nākotnes projektiem, apmainīties ar pieredzi un gūt jaunus idejas tūrisma attīstībai. Tērvetes vārds parādīsies Eiropas Savienībā reklamētajā tūrisma vietu portālā www.edenineurope.com, kā arī divās valodās izdotajā bukletā, pastkartēs un videofilmā.

2010. gada EDEN projekta tēma ir “Tūrisms ar ūdeni saistītajās teritorijās” – tās var būt gan piejūras teritorijas, gan iekšējo ūdeņu teritorijas, gan balneoloģiskie kūrorti. Pieteiktos projektus vērtē komisija, kurā ir gan LR Ekonomikas ministrijas pārstāvis, gan TAVA pārstāvji. Projektu vērtēšana notiek trīs daļās: pēc administratīvajiem kritērijiem – vai ir ievērota konkursa procedūra, darbi atbilstoši noformēti un iesniegti visi dokumenti; specifiskiem kritērijiem – te jāsniedz atbilde, vai tūrisma attīstība konkrētajā galamērķī notiek atbilstoši ilgtspējīgas attīstības pamatprincipiem. Piemēram, kā pašvaldība sadarbojas ar uzņēmējiem, vai ir atbilstoši plānošanas dokumenti, kā darbs tiek skaidrots vietējiem iedzīvotājiem, kā tiek piesaistīti viesi un kā ar viņiem tiek strādāts, kas tiek darīts, lai mazinātu sezonālās negatīvo ietekmi uz uzņēmējdarbību u.tml. Visbeidzot, komisija dodas izbraukumā uz konkrētajām vietām, lai savām acīm pārbaudītos par visiem labajiem darbiem. Parasti komisijas tiek gan ar pašvaldības pārstāvjiem, gan tūrisma uzņēmējiem un vienkāršiem garāmgājējiem.

2007. gadā EDEN uzvarētājs Latvijā bija Kuldīga, un projekta mērķis bija atzīmēt atbilstošāko tūristu galamērķi lauku teritorijā, bet 2008. gadā uzvaru izcīnīja Rēzeknes rajons, ceļot godā savas senās podnieku tradīcijas. ■

Uzziņa

Tērvetes dabas parks

Unikāls dabas un tūrisma objekts

“Sigulda – Ligatne”

Gaujas nacionālā parka dabas tūrisma paradīze

Rāznas nacionālais parks

Daba, vēsture, cilvēki

Dabas un cilvēka sadarbība

Cēsu kvalitatīva tūrisma apsolījums

Lībiešu piekrastes reģions

Līvu zaļā piekraste

Kultūra dabā

Satikšanās vienā ritmā

Dabas parks “Daugavas loki”

Vieta, kur dvēsele satiekas ar dabu!

Ķemeru kūrorts

Zaļā miera osta

Dabas parks “Abavas senleja”

Engures pagasts

Viedoklis

Frančesko Ianniello,

Eiropas Komisijas Uzņēmējdarbības

un rūpniecības ģenerāldirektorāta

Tūrisma nodaļas vadītājs

Ne jau balvas pasniegšanas ceremonija ir būtiskākā, bet gan tas darbs, kas katrā dalībvalstī tiek ieguldīts pirms un pēc tam. Jau tas vien, ka tūrisma nozare katrā dalībvalstī kontekstā ar EDEN noteiktajiem tematiem diskutē par ilgtspējīgu attīstību, ir ļoti liels sasniegums.

Cik vērtā ir novada robeža tūrismā?

Andris Klepers

Vidzemes Augstskolas

Tūrisma un viesmīlības vadības fakultāte

andris.klepers@va.lv

Pēc vairāk nekā desmit gadus ilgušas apspriešanas administratīvi teritoriālā reforma (ATR) beidzot ir noslēgusies: pazuduši rajoni un krasi samazināts pagastu skaits, izveidojot saimnieciski rīcībspējīgākus novadus. Par aprīņiem vēl tikai tiek domāts, taču pārmaiņas jau tagad ietekmējušas tūrisma veicināšanas organizatorisko pamatu reģionos. Par to, cik lietderīgi ir koncentrēties tūrisma veicināšanai tikai “savas teritorijas” robežās, tika veikts pētījums – tūrisma galamērķi vietējā tūrismā un to saistība ar ATR.

Tūrisma veicināšanas sistēma pašvaldībās strukturāli visvairāk mainījies saistībā ar tūrisma informācijas sniedzēju pārorganizēšanu. Pirms reformas visos 26 administratīvi teritoriālajos rajonos bija savi vadošie tūrisma informācijas centri ar vairākiem atbalsta punktiem citviet rajonā. Taču ir skaidrs, ka katram novadam nav nepieciešams savs tūrisma informācijas centrs, lai arī aktivitātes šajā jomā norit visos Latvijas novados.

Tūrisms pēc reformas – daži fakti

Dažas vienkārši konstatējamas pārmaiņas tūrisma kontekstā pēc ATR:

- pašvaldību skaits samazinājies piekārtīgi (šobrīd 109 novadi un 9 republikas pilsētas);
- ieviesti divi jauni novadu nosaukumi – Beverīnas un Pārgaujas, kuriem nāksies sevi pierādīt uz tūrisma kartes. Līdzīgi arī Salas novadam (lai to vismaz sākumā nejauktu ar Salas pagastu Babītes novadā) un Amatas novadam, kas pamatīgi “izgājis” no Amatas krastiem;
- sešām republikas pilsētām nosaukums sakrīt ar blakus esošo novada nosaukumu (Daugavpils, Valmiera, Ventspils, Jēkabpils, Jelgava, Rēzekne). Tas rada grūtības šo teritoriju nošķiršanā (tūrisma kontekstā);
- 75% novadu oficiālajā tīmekļa vietnē ir tūrisma sadaļa (82 novadiem no 109);
- 44% novadu nav organizētu tūrisma informācijas sniedzēju, bet četros novados ir divi un vairāk tūrisma informācijas centri.

Ceļotāji par novada robežu nozīmi

Vienpadsmit dažādās Latvijas vietās tika iztaujāti ceļotāji, vēloties noskaidrot viņu viedokli par administratīvās robežas nozīmi ceļošanas laikā. Ceļotāji tika intervēti gan pirms ATR (391), gan pēc tās (299). Kopumā ceļotāji nepiešķir vērtību tūrisma vietas piederībai konkrētai pašvaldībai un administratīvo robežu nozīmību desmit ballu skalā vidēji vērtē ar atzīmi 3,79. Interese par robežām nedaudz palielinājās īsi pirms ATR, taču vēlāk tā atkal samazinājās. Arī turpmāk, visticamāk, pastāvēs radikāli pretēji uzskati, tomēr valdošais vidējais viedoklis ir acīmredzams.

Ceļotāju uztveres kartēšana pierāda, ka Rundāle, Bauska un Mežotne ir vienots tūrisma reģions. Līdz ar to pamatots ir abu novadu kopīgas aktivitātes tūrisma veicināšanai. To apstiprināja arī tūrisma plūsmu mērījumi. Mērķtiecīgi var panākt, ka tā paša uztveres reģiona robežas tiek paplašinātas arī ar tuvākās apkārtnes piedāvājumu

Ceļotāju atzīmēts (ar dzeltenu līniju) vidējais tūrisma uztveres reģions vietā, kas tiek dēvēts par Abavas senleju, Abavas ieleju vai Kurzemes Šveici

Kartes pamatne: raplm.gov.lv

Tūrisma uzņēmēju minētie ieguvumi un zaudējumi no administratīvi-teritoriālās reformas

Ieguvumi

- Jaunu tūrisma galamērķu potenciāls
- Lielāka projektu īstenošanas kapacitāte
- Kvalificētāku tūrisma speciālistu darbība tūrisma galamērķī
- Kvalitatīvu informatīvo veicināšanas materiālu nodrošinājums
- Cerības labākai tūrisma infrastruktūras attīstībai
- Jaunas sadarbības iespējas
- Ceļotājiem vieglāk atcerēties 100, nevis 500 nosaukumus

Zaudējumi

- Draudi konkrētu tūrisma informācijas centru turpmākai pastāvēšanai
- Pašvaldības politikas prioritāšu iespējamā maiņa par sliktu tūrisma
- Esošo iestrādņu un dažādu pašvaldība–uzņēmējs sadarbības shēmu izjukšana
- Haosa un neziņa pārejas posmā
- Centralitātes un nomales pastiprināšanās
- Vietas pazušana no kartes
- Nodokļus neveicinoša politika (tostarp pašvaldības–valsts dalījuma līmenī) [problēma bija un būs]

Divas trešdaļas respondentu minēja, ka apmeklēt konkrētu tūrisma vietu atkārtoti – tāpat vietu pazīst. Vienlaikus 68,5% apgalvoja, ka zina, kurā pašvaldībā viņi tajā brīdī ceļo vai atpūšas, taču no tiem 43% nosauca pašvaldību nepareizi vai neprecīzi. 31,5% uzreiz atzina, ka nezina, kurā administratīvajā teritorijā viņi atrodas ceļojuma vai atpūtas laikā.

Tas liecina, kāda ir ceļotāju vietas uztvere, – viņi skaidri zina, kurp dodas, taču nesaista to ar pašvaldības teritoriju.

Tūristiem galvā sava karte

Ceļotāju atšķirīgo vietas uztveri identificējuši arī citi pētnieki (Crouch 2005, Wachowiak 2006 u.c.). Lielākā daļa ceļotāju precīzi spēj atzīmēt kartē vietas, kuras apmeklēs vai jau apmeklēja. Viņi pamatā spēj identificēt lielāku tūrisma galamērķi, kurā ieradušies, dod tam arī savu apzīmējumu. Tūrisma ģeogrāfijas pētnieki (Gunn 1979, Fridgen 1987, Smith 1995) to dēvē par uztveres reģionu vai “prāta karti”, ko no marketinga viedokļa ir pamatoti saistīt arī ar vietas pārdošanas organizēšanu – tūrisma galamērķi (Klepers, Rozīte 2009).

Piemēram, ceļotāji spēj kartē precīzi parādīt Kurzemes Šveici vai Abavas senleju, taču viņi to nesaista ar konkrētu pašvaldību teritorijām. Veicināt šo reģionu nošķirti, stingri katras pašvaldības robežās būtu pretēja rīcība tirgvedības loģikai. Līdzīgi ir ar Rīgas jūras līča

piekrasti, nacionālajiem parkiem, Rundāli un Bausku, Cēsu vai Siguldas apkārtni un daudzām citām vietām Latvijā. Latvijas tūrisma karte atšķiras no administratīvā dalījuma, un vietējā līmenī ne vienmēr pareizi tiek izprasts galamērķa jēdziens.

Vai administratīvā teritorija ir galamērķis?

Problēma, kas saistās ar tūrisma veicināšanu vienas pašvaldības robežās, tostarp jaunizveidotajos novados, ir šāda: administratīvā teritorija ne vienmēr atbilst vietējā mēroga galamērķa kritērijiem. Piemēram, tiek kāpināta ceļotāju plūsmu piesaistīšana, lai gan teritorijā nav atbilstoša skaita nakšņošanas iespēju vai arī vietā nav pietiekama skaita tūristu piesaistu. Joprojām nav pilnīgas vienprātības par vietējā tūrisma galamērķa konkrētu robežu identificēšanu, taču vispārzināmi ir vairāki būtiski tos raksturojoši kritēriji.

Pirmkārt, nošķirami dažādi mērogi. No vietējā tūrisma pozīcijām raugoties, nav lietderīgi izmantot plānošanas reģionu (piemēram, Zemgali) kā vienu vienotu galamērķi, lai to piedāvātu, piemēram, ceļotājam no Rīgas. Īpaši, ja plānošanas reģions nesakrīt ar senajām kultūrvēsturiskajām robežām, kurām no uztveres reģionu viedokļa ir daudz lielāka nozīme nekā administratīvi noteiktajam plānošanas reģionam. Tas savukārt ir atbilstošs galamērķa izmērs tūrisma veicināšanai Baltijas reģiona mērķrtigos. ■

Tūrisma pakalpojumu kvalitāte

TAVA jau iepriekšējās žurnāla "Tūrisms" numuros informēja par ieceri ieviest Latvijas tūrisma pakalpojumu kvalitātes sistēmu "Q-Latvia". Darbs turpinās, un šobrīd tiek meklēti veidi, kā šajā procesā sadarboties ar nozares profesionāļiem un padarīt sistēmu pēc iespējas praktiskāku, lietderīgāku un pieejamāku uzņēmumiem.

Inese Širava

TAVA Kvalitātes vadības un stratēģiskās plānošanas nodaļas vadītāja

Sākts darbs pie apmācību plānošanas un vērtēšanas kritēriju izstrādes un testēšanas. Plānots, ka apmācības būs pieejamas arī e- formā, kas nozīmē, ka tās būs daudz pieejamākas uzņēmumiem. Decembrī sāksim testēt pakalpojumu kvalitātes vērtēšanas kritērijus un slepenā klienta vizītes.

Tūrisma kvalitātes sistēmas citviet Eiropā

Ko tūrisma pakalpojumu kvalitātes jomā pašlaik dara citās valstīs? TAVA ir iesaistījiesies EK "Leonardo da Vinci" programmas finansētā projektā "Kvalitātes paaugstināšana tūrismā", kura ietvaros ir iespējams iepazīties un salīdzināt vairāku Eiropas valstu un reģionu (Somijas, Skotijas, Igaunijas un Latvijas) nacionālās tūrisma pakalpojumu kvalitātes sistēmas.

Iepazīstoties ar atšķirīgajām kvalitātes sistēmām, jāatzīst, ka visveiksmīgāk pakalpojumu kvalitātes sistēma darbojas Skotijā, kur tajā iesaistījiesies ap 80% tūrisma pakalpojumu sniedzēju un ap 90% tūrisma objektu. Rezultātā gandrīz 96% visu tūristu, kuri ieradušies Skotijā, ir saņēmuši to, ko gaidījuši, un ir apmierināti ar pakalpojumu kvalitāti. 97% noteikti rekomendēs Skotiju citiem. Tas ļauj Skotiju mārketinga kampaņās reklamēt kā vietu, kur iespējams saņemt augstas kvalitātes pakalpojumus, un vietu, kur noteikti jāatgriežas. Skotijā pakalpojumu kvalitāti vērtē ar detalizēti izstrādātu vērtēšanas kritēriju palīdzību, organizē apmācības gan darbiniekiem, gan uzņēmumu vadītājiem un nodrošina uzņēmumiem konsultācijas kvalitātes uzlabošanas jautājumos. Jāatzīmē, ka Skotijā kvalitātes sistēmu nopietni atbalsta arī valdība, jo nav noslēpums, ka kvalitātes sistēma ir visefektīvākā un tās rezultāti ir pamanāmi tūristiem, ja tajā iesaistās lielākā daļa uzņēmumu.

Somijā un Igaunijā arī ir ieviestas un darbojas nacionālā līmeņa kvalitātes sistēmas, taču abās valstīs pašlaik notiek kvalitātes sistēmu pārveides process. Abas sistēmas ir balstītas uz apjomīgu apmācību un kvalitātes dokumentācijas izstrādāšanas procesu – uzņēmumiem tas prasa ievērojamus laika un finanšu resursus. Tādēļ abās valstīs tiek pārstrādātas apmācību programmas, lai tās būtu īsākas, tiek samazināts uzņēmumiem sagatavojamo dokumentu apjoms un saīsināts kvalitātes zīmes iegūšanas laiks, tādējādi padarot to pieejamāku plašākam pakalpojumu sniedzēju skaitam.

Slepenā klienta vizītes Latvijas tūrisma uzņēmumos

Šī gada rudenī "Leonardo da Vinci" projekta "Kvalitātes paaugstināšana tūrismā" partneri darba vizītē viesojās Latvijā un tās laikā kopā ar Somijas, Igaunijas un Skotijas kvalitātes speciālistiem vairākos Latvijas tūrisma uzņēmumos – restorānos, viesnīcās, TIC, vietējā transportā un tūrisma objektos – tika veikts neliels eksperiments. Kvalitātes speciālisti iejutās slepeno klientu lomā un veica anonīmas vizītes, kuru laikā pēc noteiktiem kritērijiem vērtēja pakalpojumus no ārvalstu tūristu viedokļa. Tā kā šīs vizītes veicām projekta ietvaros, testējot atsevišķus pakalpojumu vērtēšanas kritērijus, tad neminēsim konkrētus uzņēmumus un vietas, taču rezultāti uzrāda dažas būtiskas iezīmes, kas pakalpojumu sniegšanā raksturīgas gandrīz visiem apmeklētājiem uzņēmumiem.

Visi slepenie klienti pakalpojumus bija saņēmuši un kopumā bija ar tiem apmierināti, taču tika atzīmētas būtiskas lietas, kas ietekmē kopējo iespaidu un vērtējumu. Kā pietrūkst? Smaida un laipna sveiciens klientam ierodoties, padoma izvēloties pakalpojumu, laipnas atvaidīšanās un pateikšanās par pakalpojuma izmantošanu. Starp citu, slepeno klientu vērtējumā visvājākais posms visos pakalpojumu uzņēmumos bija tieši pēdējais. Tiklīdz ir izdarīts pasūtījums vai izsniegts rēķins, par klientu tiek aizmirsts – netiek jautāts, vai klients ir apmierināts, no klienta laipni neatvadās un neaicina atgriezties vai vēlreiz izmantot šo pakalpojumu. Tātad klients mūs interesē tikai tad, kad izdara pasūtījumu vai norēķinās.

Pietrūkst viesmīlības

Arī pirmais iespaids vairumā gadījumu nav patīkams – reti kurā uzņēmumā, klientam ienākot, ar viņu sasveicinās, pārliciecināši iepazīstina ar piedāvājumu, atsevišķos gadījumos noklusē vai nesniedz informāciju (piemēram, dienas piedāvājuma vietā tiek piedāvāta regulārā ēdienkarte, kurā ēdieni ir dārgāki), nepārzina produktu (īpaši par ēdienu sastāvu un piemēroffību dažādu diētu gadījumā, kas šobrīd pasaulē kļūst arvien ierastāk). Pārsvārā viss atkarīgs no personāla personiskās izpratnes un vēlmes palīdzēt, bet tas savukārt nozīmē, ka kvalitāte netiek kontrolēta un tā nav vienmērīga un stabila.

Vairākiem slepenajiem klientiem bija radusies sajūta, ka personāla attieksme liecina par to, ka šie tūristi te ir pirmo un pēdējo reizi, – tad kāpēc gan viņiem vēltīt īpašu uzmanību.

Galvenie secinājumi – uzņēmumi ir investējuši modernā interjerā un aprīkojumā, skaistās ēkās, bet pietrūkst tā, kas, iespējams, nemaksā neko un kur nav vajadzīgi līdzekļi, proti, at-

tieksmes. Kā savās piezīmēs atzīmēja viens slepenais klients: "High grade, but not welcoming" (Augsts līmenis, bet nav viesmīlības).

Atgriežoties pie Skotijas pieredzes, interesanti, ka Skotijas Nacionālā tūrisma padome iepazīstināja ar vietējās industrijas un iedzīvotāju vidū popularizētu saukli "Tourism is everyone's business" (Tūrisms ir ikviena bizness) – ar to vēstot, ka tūrisms ir svarīgs ne tikai uzņēmumiem, bet ikvienam iedzīvotājam, jo valstī kopējo gaisotni attieksmē pret tūristiem rada arī paši iedzīvotāji. Tādēļ Skotijā attieksmi sāk mācīt jau skolās, un Skotijas NTP ir sagatavojusi informāciju un videomateriālus, kurus skolotāji var izmantot mācību programmās bērniem.

Jāatzīst, ka Skotijā viesmīlību patiešām var izjust gan uz ielas, gan sabiedriskajā transportā, gan tūrisma uzņēmumos. Iespējams – sagādīšanās, iespējams – cita mentalitāte, iespējams – gudri veidota politika. Taču grūti atrast iemeslus, kāpēc Latvija savus viesus nevarētu sagaidīt tieši tikpat viesmīlīgi. Vēl jo vairāk tāpēc, ka, veicot ārvalstu tūristu aptauju, secinājām: galvenais faktors, kas ietekmē apmierinātību un rekomendēšanu citiem, ir viesmīlība.

Arī realizējot "Q-Latvia", TAVA vēlas parādīt veidus, kā uzņēmumi ar vienkāršām metodēm var ieviest un kontrolēt kvalitatīvu pakalpojumu, lai katrs klients justos gaidīts un vēlētos atgriezties. Latvija starptautiskajā tīrū pašlaik nevar konkurēt ar cenu, pasaules mēroga populāriem tūrisma objektiem vai resursiem, bet kvalitatīvu un sava klienta vēlmēm atbilstošu pakalpojumu mēs noteikti varam sniegt. ■

KORPORATĪVIE PASĀKUMI UZ LEDUS

Ozo ledus halle,
Stadiona iela 5b, Ozolnieku novads, Ozolnieku pag.,
Ozolnieki, Jelgavas raj.
Tāl: 63050615, mob. tālr.: 25411611,
e-pasts: ledus@ozoledushalle.lv,
www.ozoledushalle.lv

OZO
LEDUS HALLE

Ledus noma, masu slidošana, individuālie treniņi,
nodarbības daiļslidošanā un hokejā.

TAVA Konsultatīvajā padomē

Lai nodrošinātu valsts pārvaldes institūciju un privātpersonu iesaisti tūrisma politikas īstenošanā – Latvijas kā tūrisma galamērķa veidošanā un popularizēšanā, lai pieņemtu rekomendējošus lēmumus šajā jomā, tika izveidota TAVA Konsultatīvā padome, kura jau savas darbības pirmo mēnešu laikā paspējusi pievērsties nozares aktuālākajiem jautājumiem:

- Starptautiskie tūrisma gadatirgi
- Pilotprojekts ar WTM 09
- Informatīvā atbalsta sniegšana tūristiem ("karstais tālrunis")
- Kvalitātes sistēma Q-Latvia
- Portāls Latviatourism.lv
- Drukāto materiālu "digitalizēšana" un revīzija
- Mārketinga pētījumu apkopojums, analīze un nepieciešamību definējums
- 2010. gada budžeta ietvars un sagatavošanas laika grafiks
- Latvijas tūrisma tēls
- Informācijas apmaiņa ar ārvalstu industriju
- Informācijas apmaiņa ar Latvijas industriju
- Ar ekonomista Andra Strazda līdzdalību tiek veidots tūrisma stratēģijas ekonomiskais pamatojums
- Piedaloties Gatim Bolinksim un Robertam Ķīlim, tiek noskaidrotas Latvijas vērtības tūrisma aspektā
- Izveidota Tūrisma foruma darba grupa
- Izstrādāta Latvijas tūrisma pagaidu stratēģija 2010–2015
- Vietējā tūrisma atbalsta kampaņa
- Tūrisma produktu grupu izvērtējums
- "World Travel Market" izvērtējums
- Ziemassvētku eglītes dekorēšanas stāsta efektivitāte un tālākās ieceres saistībā ar tūrisma

Reizi mēnesī veidos vēstkopu ārvalstīm

TAVA izsludinātā iepirkumu konkursā par tūrisma ziņu vēstkopas veidošanu un izplatīšanu ir uzvarējis nacionālā ziņu aģentūra LETA, kurai ir vairāk nekā 10 gadu pieredze informācijas projektu izstrādē.

Jaunā un profesionāli veidotā vēstkopa tiks izsūtīta vienu reizi mēnesī angļu, vācu un krievu valodā. Vēstkopas mērķis ir sniegt kompaktu, lakonisku un uzrunājošu informāciju par Latviju kā tūrisma galamērķi, Latvijas tūrisma produktiem, aktuāliem pasākumiem, festivāliem un koncertiem. Paredzēts, ka jaunā vēstkopa tiks izsūtīta ārvalstu tūrisma aģentiem (tūrisma industrija), profesionāļiem, plašsaziņas līdzekļiem un citiem interesentiem. Saturu veidos ne tikai informatīvi teksti, bet arī vizuāli, audio un audiovizuāli materiāli.

Paredzams, ka jaunā vēstkopa sastāvēs no vairākām tematiskām sadaļām: kultūras tūrisms, darījumu tūrisms, veselības tūrisms; dabas tūrisms; aktīvais un sporta tūrisms; gastronomiskais tūrisms u.c.; Rīga, reģioni, Jūrmala, notikumi, jaunumi. Sadaļas var mainīties atkarībā no tūrisma sezonālītātes vai arī akcentējot atsevišķas aktualitātes.

"Dižā Baltijas apceļošana"

Projekta "Dižā Baltijas apceļošana" noslēguma preses konferencē piedalījās arī visu trīs Baltijas valstu premjeri, tādējādi vēl vairāk pievērsot šim starpvalstu projektam papildu uzmanību

Viesnīcā "Reval Hotel Lietuva" 6. novembrī notika projekta "Dižā Baltijas apceļošana" noslēguma preses konference, kurā prezentēja šā gada starptautiskā tūrisma projekta rezultātus un lozējot noteica projekta uzvarētājus. Laimestu izlozēšanā piedalījās arī visu trīs valstu ministru prezidenti, kas viesojās Viļņā apvienotās Baltijas valstu sanāksmes ietvaros. Ministru prezidenti augstu novērtēja projekta nepieciešamību un apsveica uzvarētājus ar laimestiem.

Šogad "Dižā Baltijas apceļošana" norisinājās laikā no 15. maija līdz 31. oktobrim. Šajā reizē galvenais organizators bija Lietuva. Projektā piedalījās 30 objekti – pa 10 no katras valsts.

"Dižā Baltijas apceļošana" ir viens no intere-

santākajiem un veiksmīgākajiem pēdējo gadu projektiem. To jau trešo gadu kopīgi organizē Lietuvas, Latvijas un Igaunijas valsts tūrisma organizācijas. Atgādinām, ka šīs iniciatīvas saknes meklējamas 2006. gadā aizsāktajā Latvijas ceļojumu maratonā, pēcāk projektam plašinoties visas Baltijas mērogā.

TAVA kopā ar Lietuvas un Igaunijas kolēģiem plāno arī nākamgad turpināt iesāktā projekta attīstību. 2010. gadā galvenais organizators būs Igaunija. TAVA šobrīd vēl nav noteikusi veidu, kā tiks izraudzīti 10 Latvijas objekti. Izvēle tiks izdarīta 2010. gada sākumā, jo šobrīd ir nepieciešams nedaudz pamainīt projekta struktūru, lai veicinātu arvien jaunu cilvēku interesi tajā iesaistīties. ■

Informatīvais atbalsts tūristiem

Cenu aptaujā par informatīvā atbalsta sniegšanu tūristiem laika periodā līdz 2011. gada 31. decembrim ar summu 29,5 tūkstoši latu ir uzvarējis SIA "Lattellecom BPO".

TAVA izsludināja konkursu, lai noskaidrotu kvalitatīvu pakalpojuma sniedzēju Latvijā, kas spētu nodrošināt vienotu informatīvo pakalpojumu visā Latvijas teritorijā cauru diennakti septiņas dienas nedēļā un kalpotu par informatīvu atbalstu ārvalstu tūristiem Latvijas apmeklējuma laikā.

Mērķis ir izveidot efektīvu pakalpojumu, izmantojot vienotu tālruna numuru, pa kuru tūrists ērtā un saprotamā veidā var saņemt sev nepieciešamo informāciju, piemēram, par pasākumiem, kurus būtu iespējams apmeklēt, par sabiedriskā transporta lietošanu un kustības grafikiem, palīdzību atrast interesējošus objektus, tikt telefoniski savienotam ar tuvāko tūrisma informācijas centru, kā arī konsultēties par tūristiem specifiskiem jautājumiem vai rīcību problēmsituācijā.

Informatīvais atbalsts tūristiem būs pieejams

24 stundas diennaktī četrās valodās – angļu, krievu, vācu, latviešu. Šis pakalpojums paver iespējas saņemt informāciju neierobežotā laikā un neatkarīgi no tūrista vai tūrisma objekta atrašanās vietas.

Pakalpojums paredz ne tikai iespēju tūristiem zvanīt 24 stundas diennaktī, bet arī uzdot jautājumus un saņemt atbildes e-pastā, kā arī Latvijas tūrisma portālā www.latviatourism.lv speciāli izveidotā sadaļā iepazīties ar tūristu visbiežāk uzdotajiem jautājumiem.

Būtisks tūrisma pakalpojumu kvalitātes sniegšanas elements ir tūristu interešu un vajadzību analīze, noskaidrojot, kādas problēmas tūristiem rodas, uzturoties Latvijā, kādas ir tūristu sūdzības, ar kuriem pakalpojumu sniedzējiem un kādu iemeslu dēļ tūristi nav apmierināti. Ar šī pakalpojuma palīdzību TAVA iegūs arī atgriezenisko saiti no tūristiem. Turklāt jaunais pakalpojums sniedz iespējas veikt tūristu aptaujas, piemēram, par priekšlikumiem vai nepieciešamajiem uzlabojumiem. ■

Eiropas e-tūrisma speciālisti pulcējās Rīgā

Eiropas Ceļojumu komisija (*European Travel Commission – ETC*) katru gadu kādā no dalībvalstīm organizē “E-Business Academy”, lai kopā ar Eiropas valstu tūrisma organizāciju pārstāvjiem izvērtētu dažādās norises interaktīvajā vidē, popularizējot Eiropu kā vienotu un katru valsti atsevišķi kā daļu Eiropas.

Šogad “E-Business Academy” notika Rīgā no 21. līdz 23. oktobrim. Iepriekš TAVA pārliecināja Eiropas kolēģus par savām spējām un vēlmi organizēt šo atbildīgo pasākumu. “E-Business Academy” ir lieliska izdevība profesionālas pieredzes apmaiņai, lai izvairītos no citu valstu pieļautajām kļūdām un sekotu labākajiem piemēriem. Ne vienmēr citas valstis ir jāuztver kā konkurenti: mēs visi pārdomam vienu un to pašu – atbilstoši cilvēku grupai noteiktu tūrisma galamērķi.

“E-Business Academy” ir atklāta saruna, kurā katras valsts pārstāvji ir gatavi godīgi dalīties priekos un bēdās. Par kādu neizdevušos kampaņu stāstīja Norvēģijas pārstāvji – viņi bija izveidojuši savu sociālo tīklu vietējā tūrisma veicināšanai un popularizēšanai, nevis izmantoja jau kādu no esošiem, piemēram, *facebook*, *wayn*, *flickr* u.c.). Tika konstatēts, ka līdzīga pieredze bijusi arī Zviedrijai un Austrijai – arī tās iepriekš bija izstrādājušas savus sociālos tīklus, taču konstatēja, ka tie nesniedz cilvēkiem tādu iespēju izteikties un neiesaista pietiekami daudz cilvēku, kā tas notiek jau esošā sociālā tīklā.

TAVA direktors Armands Slokenbergs savā

TAVA direktors Armands Slokenbergs izmantoja pasākuma namatēva statusu, lai informētu citu valstu pārstāvjus par Latvijas tūrisma iespējām un iecerēm

prezentācijā dalībniekiem pastāstīja par Latvijas ieceri izmantot valstī jau esošu sociālo tīklu *draugiem.lv*, kas Latvijas vietējā tūrisma veicināšanā varētu būt visveiksmīgākā platforma, jo Latvijas iedzīvotāji ir vāji pārstāvēti citos sociālajos tīklos. ■

Vietējā tūrisma kampaņa “Redzi, Latvija runā!”

Šobrīd notiek beidzamie tehniskie priekšdarbi, lai uzsāktu vietējā tūrisma kampaņu “Redzi, Latvija runā!”, kurā tiks izmantots sociālais tīkls *draugiem.lv*, kā arī speciāli kampaņai izveidotā mājaslapa www.redziruna.lv.

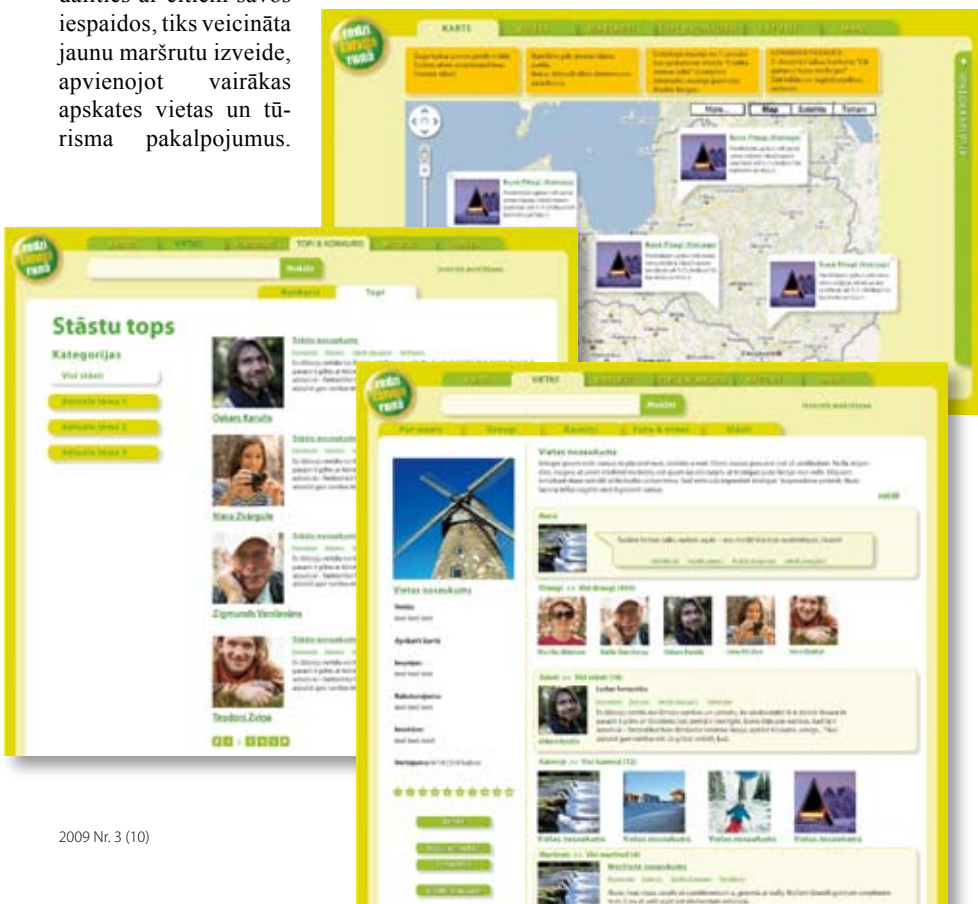
Kampaņas pamatā ir ideja iesaistīt vietējos tūrisma pakalpojuma sniedzējus tīklā, veidot datubāzi ar konkrētām vietām, komentāriem par tām, attēliem, piedāvājumiem u.tml.

Balstoties uz individuālā ceļotāja vēlmi dalīties ar citiem savos iespaidos, tiks veicināta jaunu maršrutu izveide, apvienojot vairākas apskates vietas un tūrisma pakalpojumus.

Šādā veidā tiks noskaidroti arī populārākie objekti, savukārt klientiem būs iespēja komentēt katru no tiem.

Ir arī izstrādāta motivācijas sistēma, kas veicinātu arvien vairāk cilvēku iesaistīšanos virtuālā un reālā ceļošanā.

Kampaņa tiek organizēta tieši klusajā tūrisma sezonā un tūrisma intensitātes samazināšanās apstākļos, tādējādi palīdzot vietējā tūrisma pakalpojumu sniedzējiem visgrūtākajā laikā. ■

Veiksmīga izstāde Londonā

No 9. līdz 12. novembrim Londonā notika izstāde “World Travel Market”. TAVA tajā piedalījās ar jauna stenda koncepciju, kas ieguva lielu atsaucību. Apmeklētāji ar patiesu interesi lasīja stendā pieejamo informāciju par Latviju kā zemi, kurā pirms 500 gadiem pirmo reizi tikusi pušķota Ziemassvētku eglīte; svētku noskaņā apmeklētāji tika cienāti ar latviešu piparkūkām.

Izstādes ietvaros TAVA direktors Armands Slokenbergs un tūrisma tirgus speciāliste Brigita Stroda piedalījās Simona Anholta meistarklasē, kuras tēma bija “Valstu zīmolvēstība” (“Nation Branding”), to vadīja *Tania Beckett* (BBC *World TV* Biznesa programma).

Brigita Stroda tika aicināta piedalīties panelī, kur viņa veiksmīgi izmantoja izdevību pievērst uzmanību Latvijai. Arī Armands Slokenbergs semināra noslēguma pieņemšanā izmantoja negaidīto interesi par Latviju, lai izstāstītu Ziemassvētku eglītes stāstu un tam piesaistītu klātesošās BBC vadības uzmanību. BBC pārstāvji atzina, ka pamatā viņu klātbūtnei šajā pasākumā bijušas biznesa intereses, tomēr šis stāsts ir žurnālistiski saistošs un to būtu vērts nodot tālāk ziņu un dokumentālistu dienestiem.

Izstādes laikā notika vairākas veiksmīgas tikšanās ar starptautiskajiem medijiem par nākotnes sadarbību. Vairāki nozīmīgi žurnāli un laikraksti izrādīja interesi sagatavot publikācijas par Latviju.

Ekonomikas ministrijas atbalsts tūrismam

2009. gada 10. novembra Ministru kabineta sēdē tika izskatīts Ekonomikas ministrijas sagatavotais informatīvais ziņojums "Par ekonomikas atveseļošanas politikas virzieniem vidēja termiņa periodā". Tā sagatavošanā, kā zināms, visplašākās diskusijas sabiedrībā izraisīja iniciatīva definēt prioritāros ekonomikas segmentus, kuru attīstībai tiktu sniegts mērķtiecīgs valsts atbalsts.

Marina Paņkova

EM Uzņēmējdarbības konkurētspējas departamenta Tūrisma nodaļas vadītāja

Tautsaimniecības nozaru analīze tika balstīta uz pašreizējās ekonomiskās krīzes dziļumu, nozaru attīstības iespējām vidējā termiņā, nozares salīdzinošām priekšrocībām, pieejamajiem cilvēkresursiem un infrastruktūru, kā arī citiem ietekmējošiem faktoriem, kā prioritāros segmentus nosakot tās nozares, kurām būs vislielākais ieguldījums ekonomikas atveseļošanā.

Ministrija pauž gandarījumu, ka diskusijā par prioritārajām tautsaimniecības nozarēm tai izdevās pierādīt tūrisma nozares nozīmību Latvijas ekonomikā, un šīs diskusijas rezultātā kā viens no valsts atbalsta prioritāriem segmentiem ziņojumā ir ietverts arī tūrisms.

Pozitīvi, ka ziņojuma sadaļā "Preču un pakalpojumu eksporta stimulēšana", kas attiecināma arī uz tūrisma, ir atzīmēts, ka "pašreizējais apstākļos ekonomikas atveseļošanās galvenais faktors būs eksporta iespēju paplašināšanās". Kā galvenie veicamie pasākumi eksporta stimulēšanā ir minēti šādi:

- sniegt tiešos eksporta atbalsta pakalpojumus Latvijas komersantiem gan Latvijā, gan Latvijas eksportētājiem ārvalstīs;
- nodrošināt 10 Latvijas ārējo ekonomisko pārstāvniecību darbību (Vācijā, Lielbritānijā, Zviedrijā, Francijā, Krievijā, Nīderlandē, Dānijā, Norvēģijā, Japānā un Polijā), kā arī tīkla turpmāko attīstību, atverot jaunas pārstāvniecības Ķīnā, Ukrainā, Baltkrievijā un Lietuvā;
- turpināt sniegt valsts atbalstu eksporta kredīta garantiju veidā, aptverot pēc iespējas plašāku Latvijas komersantu loku, kā arī nodrošinot instrumenta pieejamību uz ES un OECD valstīm;

Uzziņa

Ziņojumā ir noteikti šādi pasākumi tūrisma nozares attīstības atbalstam:

- definēt prioritāri atbalstāmos tūrisma veidus;
- atbalstīt prioritāro tūrisma produktu/pakalpojumu attīstību, sekmējot to kvalitātes paaugstināšanos, pieejamību un atpazīstamību kā vietējā, tā arī starptautiskā tirgū, kā arī mazinot sezonālās negatīvo ietekmi;
- veikt prioritārajiem tūrisma veidiem specifiskas un uz attiecīgajām tūrisma grupām vērstas mārketinga aktivitātes;
- pārskatīt pašreizējo ES un citu finanšu instrumentu finansējuma sadali, novirzot finanšu līdzekļus tūrisma nozares attīstībai;
- nodrošināt labvēlīgu vidi ārvalstu un vietējo investīciju piesaistei tūrisma nozarē;
- nodrošināt moderno tehnoloģiju efektīvu izmantošanu Latvijas valsts tēla atpazīstamības veicināšanas procesā;
- veicināt publiskā un privātā sektora kopīgu dalību tūrisma mārketinga aktivitāšu sagatavošanā un īstenošanā;
- nodrošināt periodisku, konkrētai sezonai atbilstošu mārketinga pasākumu īstenošanu vietējā tūrisma tirgū;
- nodrošināt ārvalstīs darbojošos Latvijas pārstāvniecību (diplomātisko, konsulāro, ekonomisko) aktīvu iesaisti un sadarbību Latvijas tūrisma produktu un pakalpojumu virzīšanā attiecīgajos mērķa tirgos.

- turpināt sniegt valsts atbalstu Latvijas komersantiem ārējā mārketinga pasākumiem ārvalstīs, dalībai starptautiskajās izstādēs un tirdzniecības misijās, tostarp vienotajos nacionālajos standos.

Vairums eksporta atbalsta instrumentu ir vērsti uz ekonomikas konkurētspējas veicinā-

šanu, tomēr krīzes apstākļos svarīgi ir arī **speciālie jeb tiešie atbalsta instrumenti**. Šajā jomā ir divas aktivitāšu grupas.

1) ES fondu atbalsts ārējā mārketinga pasākumiem jaunu tirgu apgūšanai un eksporta kredītu garantijas.

ES fondu programma mārketinga pasākumu īstenošanai ārējo tirgu apgūšanai paredz atbalstu komersantu līdzdalībai starptautiskajās izstādēs, tirdzniecības misijās, kontaktbiržās un tiešajās vizītēs pie sadarbības partneriem ārvalstīs. Programmu plānots turpināt līdz 2013. gadam, atbalstot vismaz 500 komersantus un programmai pārdalot nepieciešamo finansējumu. Pašlaik pieejamais finansējums ir 6,1 milj. latu.

2) LIAA un Latvijas ārējo ekonomisko pārstāvniecību ārvalstīs organizatoriskais un informatīvais atbalsts.

Kā vienu no atbalsta veidiem tūrisma nozares attīstībai, par ko vairākkārt izteicās arī nozares pārstāvji, Ekonomikas ministrija rosināja no 2011. gada atkal piemērot samazināto PVN likmi viesu izmitināšanas pakalpojumiem viesu izmitināšanas mītnēs, kā arī sākt piemērot samazināto PVN likmi restorānu pakalpojumiem. Diemžēl jāatzīst, ka šis ierosinājums neguva valdības vairākuma atbalstu.

Šobrīd Ekonomikas ministrija sadarbībā ar TAVA un tūrisma nozares pārstāvjiem strādā pie jaunās mārketinga stratēģijas, kas kļūs par neatņemamu tūrisma politikas – Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādņu 2010.–2014. gadam – sastāvdaļu. Darba procesā izkristalizējās, ka turpmāk tūrisma politikas galvenais uzdevums būs veicināt nozares apgrozījuma un īpatsvara pieaugumu ekonomikā un tūrisma pakalpojumu eksportspējas palielināšanos vidējā termiņā, rosinot pārmaiņas pieprasījuma un piedāvājuma struktūrā. ■

Latvijas Tūrisma forums

Tūrisma attīstības valsts aģentūra un Ekonomikas ministrija

organizē ikgadējo Latvijas Tūrisma forumu

2009. gada 16. decembrī no plkst. 13:00 līdz 18:00

Rīgā, viesnīcā "Reval Hotel Latvija".

Foruma virsuzstādījums

Darbs pie turpmākās Latvijas tūrisma nozares attīstības, lai minimizētu ekonomiskās lejupslides negatīvo ietekmi un panāktu tūrisma pakalpojumu eksporta pieaugumu nākotnē.

Tūrisma gada balva

Latvijas Tūrisma foruma noslēgumā norisināsies ikgadējā Tūrisma gada balvas pasniegšana vairākās nominācijās. Kandidātus nominācijai "Gada cilvēks tūrismā 2009" var izvirzīt ikviens līdz 1. decembrim, sīkāka informācija www.eiropa.lv.

Pieteikšanās forumam līdz 6. decembrim pa e-pastu ar norādi "Forums", sīkāka informācija:

TAVA, Ramona Kačanova, ramona.kacanova@latviatourism.lv, tel. + 371 67358145.

Ārlietu ministrija organizē konsulāro amatpersonu reģionālās mācības

Arlietu ministrija, izmantojot Eiropas Savienības Solidaritātes un migrācijas plūsmu pārvaldīšanas pamatprogrammas Ārējo robežu fonda finanšu līdzekļus, ir radusi iespēju turpināt konsulāro darbinieku apmācību arī samazināta budžeta un cilvēkresursu apstākļos.

Apmācību mērķis ir panākt vienveidīgu vīzu izsniegšanu atbilstoši Šengenas *acquis* prasībām visās diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās, tādējādi veicot nepieciešamo ieguldījumu Eiropas Savienības ārējās robežas nodrošināšanā, jo jautājumi, kas saistīti ar vīzu izsniegšanu pārstāvniecībās ārvalstīs, tieši ietilps Eiropas Savienības ārējo robežu drošības garantēšanas lokā. Tāpat svarīgi ir veikt katram reģionam specifisko jautājumu kompetentu un kompleksu analīzi kopā ar pieredzes apmaiņu Eiropas Savienības un Šengenas līguma dalībvalstu ekspertu starpā. Apmācība ir nepieciešama arī, lai nodrošinātu profesionālu konsulāro amatpersonu darbību un uzturētu efektīvu klientu apkalpošanu gan Šengenas līguma dalībvalstu reģionos, gan ārpus Šengenas līguma dalībvalstu reģionos.

Uzziņa

Mācības notiek Solidaritātes un migrācijas plūsmu pārvaldīšanas pamatprogrammas 2007.–2013. gadam Eiropas Ārējo robežu fonda projekta Nr. ĀRF/2008/3 "Konsulāro amatpersonu reģionālo apmācību nodrošināšana par ES vienoto vīzu izsniegšanas politiku atbilstoši Eiropas Robežu kodeksa, Kopīgās konsulārās instrukcijas un Rekomendāciju kataloga prasībām" ietvaros. Minētās aktivitātes tiek finansētas no Solidaritātes un migrācijas plūsmu pārvaldīšanas pamatprogrammas Eiropas Ārējo robežu fonda līdzekļiem un valsts budžeta līdzekļiem (līdzfinansējums saskaņā ar fonda prasībām). Reģionālās konsulārās mācības Šengenas līguma dalībvalstu reģionā notika jau pirms mēneša, 22.–25. oktobrī, bet reģionālās konsulārās mācības ārpus Šengenas līguma dalībvalstu reģionā norisināsies 26.–29. novembrī.

Kopumā abās mācībās piedalīsies 60 darbinieki no Latvijas Republikas diplomātiskajām un konsulārajām pārstāvniecībām un Ārlietu ministrijas, kuri veic konsulārās funkcijas, kā

arī mācībaspēki no Ārlietu ministrijas, Valsts robežsardzes, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes, pārstāvji no Ungārijas Republikas Konsulārā departamenta un Vācijas Federatīvās Republikas vēstniecības Azerbaidžānas Republikā.

Līdzās minētajam, Latvijas Republikas Ārlietu ministrija, izmantojot šīs pašas programmas Ārējo robežu fonda līdzekļus, ir uzsākusi Konsulārās amatpersonas rokasgrāmatas aktualizāciju, izveidojot to elektroniskā formā un padarot pieejamu tiešsaistes režīmā. Konsulārās amatpersonas rokasgrāmatas mērķis ir nodrošināt Latvijas Republikas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību un Ārlietu ministrijas darbiniekus ar vispusīgu, precīzu, operatīvu un drošu pieeju visjaunākajiem tiesību instrumentiem un citai aktuālajai informācijai, kas nepieciešama konsulāro funkciju veikšanai un prakses harmonizēšanai.

Abi projekti šobrīd ir īpaši aktuāli, ņemot vērā krasi samazināto darbinieku skaitu un konsulāro funkciju pieaugumu visās Latvijas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās. ■

Latvijas vēstnieks apmeklē Korejas Republiku

28.–30. oktobrī Japānas galvaspilsētā Tokijā rezidējošais Latvijas vēstnieks Pēteris Vaivars, kurš vienlaikus ir arī vēstnieks Korejas Republikā, uzturējās darba vizītē Dienvidkorejā, apmeklējot divas pilsētas – Seulu un Inčonu.

Korejas pusei tika prezentēta Rīgas lidosta un sniegta informācija par šogad uzsāktajiem tiešajiem lidojumiem no Tokijas uz Rīgu. Vēstnieks aicināja arī Korejas kompānijas apsvērt tiešo lidojumu uzsākšanu starp Koreju un Latviju. Tāpat Korejas puse tika informēta par Latvijas piedāvājumu loģistikas un transporta nozarē. Vēstnieks aicināja izmantot Latvijas piedāvātās iespējas minētajās un citās Latvijas ekonomikas vadošajās nozarēs.

Korejas pārstāvji norādīja, ka Korejā Latvijas kā valsts atpazīstamība ir ļoti zema, tāpēc ir nepieciešams veikt popularizēšanas pasākumus, lai piesaistītu Korejas tūristus un uzņēmējus. Reaģējot uz šiem norādījumiem, vēstnieks informēja, ka 2010. gada pavasarī ir plānots organizēt seminārus Korejas uzņēmējiem un tikties ar Korejas tūrisma asociācijām, vadošajiem tūroperatoriem un lielajām Korejas aviokompānijām. Tāpat vizītes laikā tika skarts jautājums par iespējām noslēgt kultūras apmaiņas veicināšanas līgumu starp

Latvijas vēstnieks Korejas Republikā Pēteris Vaivars tiekoties ar Tūrisma, kultūras un sporta ministrijas Tūrisma industrijas departamenta direktoru Cho Hyun-jae

abām valstīm un pabeigt līgumu noslēgšanu saistībā ar jau procesā esošiem līgumiem (Dubultnodokļu konvencija un Gaisa satiksmes līgums). ■

Krievijas TV par Latviju

No 1. novembra vienā no populārākajiem tūrisma raidījumiem Krievijā tiek iekļauts sižetu cikls par Latvijas pilsētu arhitektūru, nacionālajām tradīcijām un atpūtas iespējām. Tā mērķis – piesaistīt lielāku tūristu skaitu no Krievijas.

No 9. līdz 16. oktobrim Latvijas vēstniecība Krievijā organizēja televīzijas kanāla "Mājas" ("Домашний") žurnālistu braucieni uz Latviju. Nedēļas laikā filmēšanas grupa apmeklēja Rīgu, Siguldū, Cēsi un Jūrmalu. Televīzijā tiks raidīti kopumā trīs stundas garī sižeti par minēto pilsētu arhitektūru, galvenajiem tūrisma apskates objektiem, nacionālajām tradīcijām, piemēram, maizes cepšanu un alus darīšanu, kā arī nacionālo virtuvi.

Televīzijas kanāls "Mājas" ir orientēts uz ģimenes auditoriju, tas aptver apmēram 62,9 miljonus skatītāju 473 pilsētās. Televīzijas kanāls ir sociāli izglītojošs; raidījumi tiek veidoti par medicīnu, modi, virtuvi, karjeras attīstību, kā arī par ceļojumiem, t.i., ģimenei svarīgām vērtībām. Raidījums "Pilsētas ceļojums" ("Городское путешествие") ir viens no populārākajiem Krievijas televīzijas raidījumiem par ceļojānu, to vada pazīstamais aktieris Pāvels Ļubimcevs. Raidījumu rāda svētdienas rītos ar atkārtojumu svētdienas vakaros.

Nozīmīgu ieguldījumu žurnālistu vizītes īstenošanā sniedza Latvijas Institūts, Rīgas un Jūrmalas domes pārstāvji, Cēsu pašvaldības aģentūra "Vidzemes vēstures un tūrisma centrs" un Siguldas tūrisma pārvalde. Vēstniecība izsaka pateicību arī nacionālajai aviokompānijai "airBaltic" un Jūrmalas viesnīcas "Pegasa pils" vadībai.

Gundegai Zeltiņai – Latvijas valsts Ātzinības krusts

Astrīda Trupovniece
ALTA izpilddirektore

Tūrisma nozare ir viena no Latvijas attīstības stratēģiskajām iespējām un prioritātēm, kas atbilst tautsaimniecības orientācijai uz pakalpojumu ar lielu pievienoto vērtību eksporta apjomu pieaugumu. Tūrisma nozares piensūms Latvijas IKP ir 18% jeb gandrīz piektā daļa no valsts budžeta.

Liekot lietā savas zināšanas un pieredzi, Gundega Zeltiņa 1991. gadā iniciēja pirmās profesionālās tūrisma asociācijas – Latvijas Tūrisma aģentu asociācijas (ALTA) – izveidi. Viņas ilggadējā vadībā asociācija iekaroja autoritāti, aktīvi aizstāvēt savu biedru intereses un sadarbojoties ar citiem partneriem Latvijā.

Darbodamās nozares starptautiskajās organizācijās Starptautiskajā Tūrisma aģentu asociācijā federācijā (UFTAA) un Eiropas Tūrisma aģentu un operatoru grupā (ECTAA), ALTA nesa mūsu valsts vārdu pasaulē. Īpaši nozīmīgi tas bija 90. gados, kad bija nepieciešams iezīmēt Latviju kā tūrisma galamērķi pasaules kartē. Dalība šajās organizācijās sniedza informāciju un bagātināja mūs ar pasaules pieredzi tūrisma nozares attīstībā. Šobrīd ALTA ir profesionāļu vidū starptautiski atzīta asociācija gan Eiropā, gan visā pasaulē.

Ilgus gadus Gundega Zeltiņa bija Amerikas Tūrisma aģentu asociācijas (ASTA) Latvijas nodaļas valdes priekšsēdētāja un Baltijas jūras reģiona valstu Tūrisma komisijas (BTC) valdes locekle, veicot Latvijas kā šim reģionam piederīgas valsts mārketingu tālajos pasaules tirgos.

Gundega Zeltiņa bija dibinātāju vidū un pirmā prezidente konferenču tūrisma asociācijā “Iedvesmas Rīga” (Inspiration Riga), kas konsolidēja privātā sektora uzņēmumus ar mērķi kopīgiem spēkiem popularizēt Latviju kā atraktīvu, augsta servisa galamērķi un veicināt augstu standartu ieviešanu nozarē.

Gundega Zeltiņa aktīvi darbojās Latvijas Tirdzniecība un rūpniecības kameras valdē, pārstāvēt tajā kā tūrisma aģentūras “Latvia Tours”, tā ALTA biedru intereses kopumā.

Gundega Zeltiņa devusi nenovērtējamu ieguldījumu Latvijas tūrisma likumdošanas bāzes izveidē, kā asociāciju vadītāja un profesionāle piedalījies neskaitāmās darba grupās kopā ar pašmāju nozares speciālistiem un ārzemju konsultantiem. Gundegas Zeltiņas vadībā 1997. gadā tapa pirmās “Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādnes”. Vairāku gadu garumā Gundega Zeltiņa vadīja Ekonomikas ministrijas Tūrisma nozares ekspertu padomi.

Gundega Zeltiņa pašreizējā un nesavtīgi ir veicinājusi Latvijas tūrisma nozares attīstību kopš neatkarības atjaunošanas. Viņa

Ordeņu kapituls nolēma par nopelniem Latvijas valsts labā piešķirt Ātzinības krusta IV šķiru Latvijas Tūrisma aģentu asociācijas viceprezidentei un tūrisma firmas “Latvia Tours” ilggadējai direktorei Gundegai Zeltiņai. To pasniedza Valsts prezidents Valdis Zatlers

lika pamatus jaunās Latvijas tūrisma nozarē, izveidojot vienu no pirmajām profesionālajām tūrisma firmām, kas šobrīd tirgū pazīstama ar nosaukumu “Latvia Tours”, kurai kā vienai no nedaudzajām ir arī savas filiāles Latvijas reģionu centros. “Latvia Tours” joprojām ir Latvijas tūrisma pakalpojumu sniegšanas vizītkarte, tā nodrošina augstas kvalitātes pakalpojumus gan Latvijas iedzīvotājiem, gan ārvalstu ceļotājiem mūsu zemē.

Gundegas Zeltiņas vadībā firma nodrošinājusi vairāku starptautisku un valsts mēroga pasākumu norisi, tostarp NATO galotņu tikšanās (2006. g.) dalībniekus ar viesniņu pakalpojumiem un aviobiļetēm, par darbu saņemot augstu organizatoru novērtējumu.

Gundega Zeltiņa aktīvi veicinājusi jaunu kadru sagatavošanu tūrisma nozarē, piedaloties gan mācību programmā, gan mācību līdzekļu izstrādē. Viņa bija Vidzemes Augstskolas Tūrisma nodaļas dibināšanas atbalstītāja un konsultante, vairākus gadus mēroja

Uzziņa

Ordeņu kapitulum pieteikumu Gundegas Zeltiņas apbalvošanai nosūtīja astoņas tūrisma nozares profesionālās asociācijas:

Latvijas Tūrisma aģentu asociācijas prezidente Kitija Gitendorfa;

Asociācijas “Lauku ceļotājs” prezidente Asnāte Ziemele;

Asociācijas “Iedvesmas Rīga” valdes priekšsēdētājs Pauls Gusts;

Latvijas Viesniņu un restorānu asociācijas prezidents Jānis Naglis;

Latvijas tūrisma informācijas organizāciju asociācijas “Lattūrinfor” valdes priekšsēdētāja Gunta Zakīte;

Latvijas Ekotūrisma asociācijas valdes priekšsēdētājs Andris Junkurs;

Latvijas Tūrisma asociāciju Sadarbības padomes valdes priekšsēdētājs Guntars Seilis;

E-tūrisma asociācijas valdes priekšsēdētājs Aivars Mackevičs.

Fakti

Gundega Zeltiņa par savu darbu saņēmusi daudzas pateicības

2001. gads – no aģentūras “Rīgai 800” par atdevi un sirdsdegsmi;

2003. gads – no Valsts prezidenta kancelejas par dalību prezidentes oficiālajā vizītē Vācijā;

2003. gads – par Eirovīzijas konkursa organizēšanu;

2004. gads – no ASV vēstniecības par dalību Biznesa sieviešu lideru samitā;

2005. gads – no Latvijas Nacionālās bibliotēkas par atbalstu Gaismas pils idejai.

ceļu no Rīgas uz Valmieru, lai izglītotu topošos tūrisma speciālistus. Zeltiņas kundze joprojām nesavtīgi dalās savā pieredzē arī ar citiem kolēģiem, vadot kvalifikācijas pilnveidošanas kursus mūsu pārstāvētajās asociācijās. ■

GRĀMATVEDĪBAS PAKALPOJUMI TŪRISMA NOZAREI!

Uzņēmums ar 10 gadu pieredzi piedāvā augstas kvalitātes un pilna cikla grāmatvedības pakalpojumus.

Ar mums strādāt ir droši – mūsu atbildība ir apdrošināta Ls 100 000 apmērā.

Kontakti:

bkn@bkn.lv
www.bkn.lv

Tel. +371 67397558

Mob. tel. +371 29252369

Mob. tel. +371 29263088

ALTA – patērētāju izglītošanas kampaņas “Runā droši!” dalībniece

Samazonoties iedzīvotāju tēriņiem, mazāk naudas tiek atvēlēts arī ceļošanai, taču Latvijas Tūrisma aģentu asociācijas (ALTA) pēdējie novērojumi liecina, ka Latvijas iedzīvotāji nebūt nav pilnībā atteikušies no ceļojumiem – tālākus galamērķus šovasar nomainījusi Latvijas, Baltijas un tuvāko Skandināvijas valstu apceļošana. Gan ceļotājus, gan pakalpojumu sniedzējus interesē, lai saņemtais un piedāvātais pakalpojums būtu aizvien kvalitatīvāks. Liela loma te ir informācijai par patērētāju tiesībām.

Eiropas Savienības informatīvajā kampaņā par patērētāju tiesībām “Runā droši! Tās ir Tavas patērētāja tiesības Eiropas Savienībā!” iesaistījusies arī tūrisma nozare. Latvijas Tūrisma aģentu asociācijas biedri, iesaistoties kampaņā, apņēmušies aktīvi informēt savus klientus par viņu tiesībām ceļojot.

“Kampaņas mērķis – izglītot patērētāju – mums, tūrisma kompānijām, ir tikpat svarīgs kā pašiem patērētājiem, jo bieži vien ceļotāji nav līdz galam iedziļinājušies savās tiesībās un pienākumos. Abpusēja sapratne mazina spriedzi un padara ceļojumu tikai patīkamāku,” uzskata ALTA prezidente Kitija Gitendorfa.

Patērētāju tiesību aizsardzības centra (PTAC) pārstāve Sanita Gertmane, balstoties uz normatīvajiem aktiem un saņemtajām sūdzībām, norāda: izvēloties komplekso tūrisma pakalpojumu, ceļotājam jāpievērš uzmanība tam, cik skaidri un detalizēti līgumā ir raksturots pakalpojums, ko patērētājs saņems. Piemēram, ja paredzēta ekskursija ar autobusu, tad būtu jānorāda, kāds tieši komforta līmenis un kādas konkrētas labierīcības autobusā tiks nodrošinātas, nevis tikai jāapmierinās ar frāzi “komfortabls autobuss”. Vai arī, ja patērētājam tiek solīts viesnīcas numurs ar skatu uz jūru vai par to tiek piemaksāts papildus, tam noteikti ir jāatspoguļojas arī līgumā. Tāpat jāpievērš uzmanība

tam, kādi pakalpojumi jau ir iekļauti cenā un kādi papildu maksājumi vēl var būt nepieciešami. Ja plānotā ekskursija tiek atcelta vai klients nesaņem to viesnīcu, kas paredzēta ceļojuma komplektā, patērētājam un pakalpojuma sniedzējam jāvienojas par veidu, kā šis trūkums tiks atlīdzināts.

PTAC šogad ir saņēmis 25 sūdzības par kompleksajiem tūrisma pakalpojumiem. Salīdzinājumā ar 2007. un 2008. gadu tas ir aptuveni par 30% mazāk.

“Pirmkārt, tas skaidrojams ar nozares aktivitātes kritumu, līdz ar to ievērojami mazāk iedzīvotāju šādu pakalpojumus vispār iegādājas. Jāteic arī, ka sūdzību skaita samazināšanās, iespējams, būtu skaidrojama gan ar to, ka tūrisma pakalpojumu sniedzēji pēdējā laikā vairāk rūpējas

par sava darba kvalitāti un klienta komfortu, gan arī to, ka nozarē ir notikusi pašattīrīšanās, izslēdzot nekvalitatīvu pakalpojumu sniedzējus, kam šajos ekonomiskajos apstākļos ir vēl grūtāk darboties, jo pircēji daudz rūpīgāk izvēlas ceļojumus un to sniedzējus,” norāda PTAC direktore Baiba Vītolīņa.

ALTA uzskata, ka tuvākajā nākotnē īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, kā patērētāju tiesības tiek ievērotas tiešsaistes portālos, kur informācija ir mainīga un patērētājs bieži vien uzreiz nevar redzēt pakalpojuma gala cenu, jo izreklamētajai pievilcīgajai cenai bieži vien tiek pieskaitīti klāt dažādi slēpti maksājumi, kā, piemēram, apdrošināšana, transakcijas maksa u.tml. Kad tikāmies ar Skandināvijas kolēģiem, viņi stāstīja, ka šobrīd ir vērojama pakāpeniska patērētāju atgriešanās tūrisma aģentūrās: pircēji taupa naudu, tādēļ katrs ceļojums tiek rūpīgi apsvērts un arvien lielāka nozīme tiek piešķirta tūrisma kompānijas reputācijai un sniegtā pakalpojuma kvalitātei.

Par kampaņu “Runā droši!” sk. mājaslapās www.alta.net.lv; www.pateretajiem.lv. ■

Galvenās ALTA aktivitātes 2009. gada 2. pusgadā

- Valde piedalās Baltijas un Skandināvijas valstu Tūrisma aģentu asociāciju gadskārtējā sanāksmē Stokholmā.
- ALTA piedalās LR Ārlietu ministrijas preses konferencē par drošu ceļošanu.
- ALTA kopā ar Eiropas Patērētāju tiesību centru rīko preses konferenci medijiem par kvalitatīviem tūrisma pakalpojumiem.
- Valde piedalās Eiropas Parlamenta rīkotajā diskusijā par Šengenas vīzu liberalizācijas politiku attiecībā uz Baltkrieviju.
- Valde piedalās ECTAA biedru gada konferencē Budapeštā.
- Asociācijas birojā viesojas Jordānijas vēstnieks un Namībijas vēstniece.
- ALTA biedri piedalās lietišķajās pusdienās ar Stokholmā rezidējošo Brazīlijas vēstnieku.
- ALTA kopā ar TAVA organizē ASV tūroperatoru vizīti un rāda Latviju ASV žurnālistiem.
- ALTA piedalās Ekonomikas ministrijas darba grupā, kas izstrādā Tūrisma likuma un MK Noteikumu par tūrisma pakalpojumiem jauno redakciju.
- Ekonomikas ministrijas pilnvarojumā ALTA veic priekšdarbus jaunās tūrisma aģentu un operatoru datu bāzes izveidei.
- ALTA biedri tiekas ar Latvijas vēstniekiem ārvalstīs.
- Noslēgusies akcija “Uzdāvinī pasauli”, kuras ietvaros ALTA biedri 60 bērniem no 20 Latvijas bērnu namiem un 20 viņu skolotājiem deva iespēju doties ceļojumā uz kādu no pasaules kultūrvēsturiskajām pilsētām 11 valstīs.

- ALTA biedri piedalās Latvijas Darba devēju konfederācijas konferencē “Efektīva pārvaldība un partnerība. Rītausmas stratēģija Latvijai” un sarunās ar vadības pārstāvjiem.
- Darbs TAVA Konsultatīvajā padomē.
- ALTA biedri darba vizītē apmeklē Gruziju – Adžārijas Autonomo Republiku un noslēdz sadarbības līgumu ar Tūrisma departamentu.
- Uzsākta jauna kopējā ALTA biedrorganizāciju darbinieku veselības apdrošināšanas programma.
- ALTAs biedru rindām pievienojušies ceļojumu birojā *the TRAVELER.eu* un *TURINFO*.
- ALTAs biedri piedalās Latvijas Republikas un Baltkrievijas Republikas Starpvaldību komisijas ekonomiskās, zinātniskās un tehniskās sadarbības jautājumos un Latvijas Republikas un Krievijas SVK ekonomiskās, zinātniskās un tehniskās, humanitārās un kultūras sadarbības jautājumos sanāksmēs.
- ALTA piedalās Latvijas Tūrisma konsultatīvās padomes sēdē Ekonomikas ministrijā.
- ALTA piedalās Biznesa augstskolas “Turība” XI starptautiskajā zinātniskajā konferencē.
- Mācības uzskācis jauns ALTAs gidu praktiskās sagatavošanas kurss.

BALT 2010 TOUR

18. Starptautiskā tūrisma izstāde jau 18. reizi notiks Ķīpsalā 5.–7. februārī. Šogad īpaši noteikumi dalībniekiem. Aicinām pieteikties: alta@alta.net.lv

Kas ir LVRA?

Pilnīgi iespējams, ka pēdējo mēnešu laikā vairāk nekā iepriekš ir nācies dzirdēt Latvijas Viesniņu un restorānu asociācijas (LVRA) vārdu. Tomēr tikpat iespējams, ka lielai sabiedrības daļai, tostarp arī tūrisma un viesmīlības nozares pārstāvjiem, joprojām nav skaidrs, kas ir LVRA un ko tā dara.

LVRA darbojas jau 15 gadus un šajā laikā tā ir kļuvusi par vienu no vadošajām profesionālajām organizācijām tūrisma un viesmīlības nozarē Latvijā, par ietekmīgu instrumentu, lobējot nozares intereses valsts institūcijās un citās organizācijās.

Latvijas Viesniņu un restorānu asociācija ir profesionāla un darba devēju organizācija, kas apvieno viesnīcas, viesu mājas, moteļus un restorānus, kafejnīcas un citus ēdināšanas uzņēmumus, lai kopīgi pārstāvētu viesniņu un restorānu industrijas intereses un popularizētu Latvijas viesniņu un restorānu biznesu pasaulē.

Kopš 2005. gada darbojas LVRA Restorānu nodaļa.

Šobrīd LVRA apvieno vairāk nekā 200 biedru. To vidū ir gan viesnīcas, kas pārstāv pazīstamas ārvalstu viesniņu ķēdes, gan lielākas un mazākas viesnīcas, gan restorāni, klubi, kafejnīcas un bāri visā Latvijā. Pamatoti varam teikt, ka asociācijā darbojas veiksmīgākie nozares pārstāvji, kuri kopīgā darbā ir sasnieguši teicamus ekonomiskos un statistiskos rādītājus. Asociācijas biedri ir arī atbilstošās izglītības iestādes, kā arī uzņēmumi, kuri piedāvā preces un pakalpojumus viesu izmitināšanas un apkalpošanas uzņēmumiem.

Kopš 1995. gada LVRA ir Starptautiskās Viesniņu un restorānu asociācijas (IH&RA) biedrs.

1998. gadā LVRA noslēdza sadarbības līgumu ar Latvijas Tūrisma aģentu asociāciju.

Kopš 2003. gada LVRA ir Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK) biedrs, kopš 2006. gada – HOTREC (asociācija “Viesnīcas, restorāni & kafejnīcas Eiropā”) – biedrs.

Kāpēc ir svarīgi būt LVRA biedram?

- LVRA nodrošina pastāvīgu informāciju par aktualitātēm nozarē, izmaiņām normatīvajos aktos;

- regulāri piedalās starptautiskajās tūrisma izstādēs un īsteno dažādas mārketinga aktivitātes, kurās asociācijas biedri var piedalīties bez maksas vai par ievērojami zemāku dalības maksu, nekā tas ir pieejams citiem nozares pārstāvjiem;

- īsteno dažādas aktivitātes, no tām jaunākās:

- a) sadarbībā ar Latvijas Tūrisma aģentu asociāciju un nacionālo aviokompāniju “air-

Baltic” – Sanktpēterburgas vadošo tūrisma operatoru vizīte Latvijā, vizītes ietvaros notika gan darbsemināri, gan LVRA biedru uzņēmumu – viesniņu un restorānu – apskate; līdzīgas vizītes tiks organizētas arī turpmāk;

- b) popularizējot biedrus, LVRA ir izstrādājusi kvalitātes zīmi “Drošs, kvalitatīvs un draudzīgs klientam”, lai klientiem sniegtu skaidru signālu, ka LVRA biedri – naktsmītnes, restorāni un sadarbības partneri – ir droši, draudzīgi uzņēmumi klientam un sniedz kvalitatīvu servisu; minēto kvalitātes zīmi atbalsta arī nacionālā aviokompānija “airBaltic”;

- veido un uztur interneta portālu www.hotel.lv; ar portāla starpniecību asociācijas biedri bez papildu komisijas maksas var saņemt klientu rezervācijas;

- piedalās personāla apmācībā; organizē seminārus un informatīvus pasākumus par nozarei aktuāliem jautājumiem (šā gada jūlijā un augustā LVRA un Lauku atbalsta dienests realizēja mācību semināru programmu “Sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu darbinieku apmācība pārtikas ražošanas un mārketinga (produktu virzība tirgū) jomā”, kas deva iespēju LVRA biedriem apmeklēt seminārus bez maksas; viens no redzamākajiem pasākumiem personāla apmācības jomā ir ikgadēja starptautiska konference, kuru LVRA organizē sadarbībā ar TAVA);

- sniedz konsultācijas, kā pilnveidot un uzlabot viesu izmitināšanas uzņēmuma un/vai restorāna darbu;

- sniedz juridiskās konsultācijas un palīdzību juridisku dokumentu izstrādē (asociācijas biedriem – bez maksas);

- pārstāv asociācijas biedru intereses valsts un pašvaldības institūcijās un to realizētajos projektos (pateicoties LVRA neatlaidīgam darbam kopš 1998. gada, 2004. gadā valdība pieņēma lēmumu, ka viesu izmitināšanas pakalpojumiem tiek piemērota samazināta PVN likme; savukārt viens no šā gada sasniegumiem ir sadarbībā ar Latvijas Tūrisma aģentu asociāciju panāktais, ka LR Ārlietu ministrija piemēro virkni atvieglojumu vīzu izsniegšanas kārtībā NVS valstu tūristiem, un tas jau šobrīd ir devis pozitīvus rezultātus. Jāatzīmē arī fakts, ka visas tūrisma mītnu asociācijas ir deleģējušas LVRA prezidentu J. Nagli pārstāvēt tūrisma mītnu asociāciju viedokli TAVA Konsultatīvajā padomē);

22. oktobrī LVRA sadarbībā ar Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru sarīkoja 5. starptautisko viesniņu & un restorānu industrijas konferenci “Ekonomiskās situācijas ietekme uz viesniņu & restorānu industriju – krīze vai iespējas”. Konferenci apmeklēja vairāk nekā 100 viesniņu un restorānu īpašnieki un vadošie darbinieki. LVRA izsaka pateicību nacionālajai aviokompānijai “airBaltic” un personīgi B. Flikam, TAVA, “Reval Hotel Rīdzene”; kā arī www.eiropa.lv un www.travelnews.lv.

- izstrādā priekšlikumus ar nozari saistītu likumdošanas aktu un standartu pilnveidošanai (LVRA gan patstāvīgi pēc savas vai biedru iniciatīvas, gan kā LDDK biedrs sistemātiski iesaistās normatīvo aktu izstrādē un pilnveidošanā; aktuālākais – pateicoties Ekonomikas ministrijas atbalstam, ir veikti grozījumi 2007. gada 3. aprīlī pieņemtajos MK noteikumos Nr. 226; ar LVRA atbalstu ir veikta Latvijas valsts standartu izstrāde tūrisma mītnēm);

- piedāvā atlaides dažādiem servisa pakalpojumiem (piemēram, degvielas un preču iegādei SIA “Latvija Statoil”; LVRA biedri piegādātāji pārējiem LVRA biedriem piedāvā nozīmīgākas atlaides savu preču vai pakalpojumu iegādei. Šobrīd izstrādes procesā ir sistēma “biedrs – biedram”, kas dod iespēju citu LVRA biedru piedāvātos pakalpojumus iegādāties ar atlaidi);

- nodrošina nozares publicitāti, regulāri sniedzot informāciju medijiem par īstenotajām aktivitātēm.

Katrs LVRA biedrs

- ir tiesīgs izmantot asociācijas tiesisko aizsardzību un palīdzību;

- var iesniegt priekšlikumus asociācijas darba uzlabošanai;

- var saņemt konsultāciju, kā pilnveidot un uzlabot sava viesu izmitināšanas uzņēmuma un/vai restorāna darbību;

- var saņemt kompetentu speciālistu atzinumu par sava viesu izmitināšanas uzņēmuma un/vai restorāna darbību;

- ir tiesīgs izmantot asociācijas simboliku savā firmas zīmē un uz savām veidlapām norādīt piederību pie asociācijas;

- var izmantot LVRA piedāvātās atlaides dažādiem servisa pakalpojumiem;

- var piedalīties dažādu ar likumdošanas pilnveidošanu saistītu priekšlikumu izstrādē;

- var iesniegt priekšlikumus un ar balsstiesībām piedalīties asociācijas lietu izlemšanā. ■

Latvijas Viesniņu un restorānu asociācija

A. Čaka ielā 55–223, Rīga, LV1011

Tāl./fakss: 67014131

E-pasts: info@hotel.lv

www.hotel.lv

Eiropas viesmīlības industrija ilgojas pēc pārmaiņām ES politikā

HOTREC 60. Ģenerālā asambleja. Barselona, 5.–6. novembris, 2009

HOTREC 60. Ģenerālajā asamblejā 39 viesnīcu, restorānu un kafējnīcu asociācijas no 24 Eiropas valstīm diskutēja par izaicinājumiem un draudiem, ar ko saskaras Eiropas viesmīlības industrija savas darbības vislaunākās ekonomiskās krīzes laikā. Sešus mēnešus pēc Stokholmas Ģenerālās asamblejas asociāciju pārstāvju sniegtā informācija par tendencēm Eiropā joprojām liek uztraukties, un atvērto pagaidām ir vērojama vien dažās no pārstāvētajām valstīm. Ņemot vērā nemainīgi nelabvēlīgo ekonomisko klimatu, HOTREC prezidents Kents Nīstrēms (*Nyström*) aktualizēja HOTREC nostāju jautājumā par pārmaiņām ES politikā, kas veicinātu nozares atvēršanos: Eiropas Savienībai šis ir lielisks brīdis, lai īstenotu biznesam labvēlīgu politiku, labākus noteikumus un mazinātu uzņēmējdarbības šķēršļus. Šai kontekstā HOTREC atbalsta dalībvalstis, kuras jau ir radušas iespēju piemērot samazināto PVN likmi viesnīcu un restorānu pakalpojumiem un mudina pārējās ES valstis sekot, lai palīdzētu viesmīlības uzņēmumiem pārdzīvot ekonomisko krīzi. Turklāt jaunā Eiropas Komisija pavisam drīz svīt-

rojuma rādītāji ir samazinājušies par 20–40%. Somijā pieprasījums ir samazinājies par apmēram 10% kā viesnīcām, tā restorāniem. Francijā 2009. gada pirmajā pusē darbu ir zaudējuši aptuveni 9000 strādājošo, gada laikā restorāni ir pasnieguši par 8 miljoniem porciju mazāk. Lielbritānijā katru nedēļu tiek aizvērti 36 krogi. Spānijā 12 mēnešu laikā darbinieku skaits viesnīcās ir samazinājies par 7,4%, restorānu sektorā – par 30 000 darba vietām un vēl 50 000 netika izveidotas krīzes ietekmē. Maltā līdz šī gada augstam viesnīcu noslogojums ir samazinājies par 14%.

Tajā pašā laikā dažās valstīs var saskatīt uzlabošanu, lai gan pazīmes joprojām ir ļoti vājas.

HOTREC prezidents K. Nīstrēms atkārtoti aicināja ES un dalībvalstu valdības atjaunot labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi, samazināt iespējamos ierobežojumus, lai neapdraudētu 9 000 000 darba vietu viesmīlības uzņēmumos.

Pārtikas marķēšana

Pasākuma dalībnieki izteica bažas par iespējamo EK priekšlikumu noteikt pārtikas marķēšanas prasības neiepakotajai pārtikai. Šis jaunais normatīvs, ja to apstiprinātu, ne tikai uzliks papildu slogu, kas industrijai izmaksās miljardiem eiro, bet arī padarīs par darboties nespējīgiem mazos restorānus un visus uzņēmumus, kas pasniedz ēdienu (krogi, uzkodas u.c.). Tas piespiedīs mazos restorānus rīstārtizēt ēdienkartes un pakļaus tos riskam tikt izstumtiem no šīs uzņēmējdarbības jomas.

Pat tāds risinājums, kas norādīts tiek tikai noteikts skaits alergēnu, nav iespējams, tāpēc ka uzņēmumos ar mazu darba vietas laukumu pastāv risks, ka dažādas pārtikas sastāvdaļas varētu saskarties.

Ģenerālā asambleja tādēļ atkārtoti apstiprināja savu pozīciju ES institūcijās stingri pretoties jebkurai iespējai, kas veicinās uzņēmumu darbības traucējumus un nodarīs kaitējumu Eiropas kulinārijas mantojumam.

PVN

Ņemot vērā pozitīvo rezultātu “cīņā” par iespēju piemērot samazināto PVN likmi restorānu pakalpojumiem, dalībnieki informēja par situāciju savā valstī, par jau veiktajām un drīzumā gaidāmajām PVN likmju izmaiņām.

Kā zināms, kopš 2009. gada 1. jūlija Francijā restorānu pakalpojumiem piemēro 5,5% likmi (iepriekš pastāvēja standartlikme – 19,6%), Čehijas parlamentā tuvojas pozitīvam noslēgumam diskusija par samazinātās (9%) PVN likmes piemērošanu restorānu (viesnīcu pakalpojumiem samazinātā likme jau tiek piemērota) pakalpojumiem standartlikmes – 19% – vietā; analoga

diskusija notiek Beļģijas parlamentā, kur paredzēts 21% vietā piemērot 12% likmi; 2009. gadā Lielbritānijā gan viesnīcu, gan restorānu pakalpojumiem tiek piemērota samazināta likme 15% apmērā; Ungārijā viesnīcu pakalpojumiem piemērotā PVN likme ir 18%, kurpretī standartlikme tika paaugstināta no 20 uz 25%; Vācijas valdība ir pieņēmusi lēmumu no 2010. gada 1. janvāra samazināt viesnīcu pakalpojumiem piemēroto PVN likmi no 19% uz 7%.

Ģenerālās asamblejas dalībnieki aicināja ES valstu valdības rast iespēju piemērot samazināto PVN likmi izmitināšanas pakalpojumiem, maltītēm restorānos, kā arī kopā ar ēdienu pasniegtajiem dzērieniem, tādējādi palīdzot viesmīlības industrijai pārvarēt pašreizējo ekonomikas krīzi. Šāda uzņēmējiem labvēlīga politika varētu nodrošināt ātrāku tūrisma industrijas atlabšanu, bet tūrisma industrija, kā zināms, ir vadošā nozare daudzu ES dalībvalstu ekonomikā.

Maksājumu kartes

Ģenerālā asambleja kopā ar “EuroCommerce” ģenerālsekretāru Ksavjē Dirjē (*Xavier Durieu*), diskutēja par sarežģījumiem, kas mazumtirdzniecībā un viesmīlības industrijā ir radušies ar MasterCard un VISA. Pasākuma dalībniekus īpaši bažīgus darīja nepieņemami augstās maksas, iespējams, ka tādējādi tiek pārkāpts ES konkurences likums.

Šīm finanšu institūcijām nevajadzētu ļaut brīvi kompensēt to zaudējumus finanšu tirgos, nodarot kaitējumu uzņēmumiem, kas akceptē maksājumu kartes.

Eiropas Komisijas aktivitātes tūrisma jomā Eiropā

Pedro Ortuns Silvans (*Silván*), Eiropas Komisijas Uzņēmējdarbības un rūpniecības direktorāta vadītājs, pārskatīja daudzējādās Tūrisma nodaļas aktivitātes, kuras viņš tika prezentējis jau 2009. gada 9. oktobrī Eiropas Tūrisma forumā. Attiecībā uz pētījumu par ES tūrisma industrijas konkurētspēju viņš aicināja HOTREC noteikt prioritātes pētījumā identificētajiem izaicinājumiem. HOTREC prezidents atbildēja, ka prioritātei nr. 1 ir jābūt šādai: “nodrošināt nozarei skābekli”, samazinot administratīvos šķēršļus un nodrošinot labāku ietekmes novērtējumu, pirms realizēt nepārdomātus lēmumus likumdošanā, piemēram, priekšlikumu par pārtikas marķēšanu.

Klasifikācija

HOTREC nacionālās asociācijas apstiprināja, ka tās turpinās sekot klasifikācijas sistēmu atīstībai Eiropā, un adaptēja 21 principu klasifikācijai, kas aizstās 2005. gadā apstiprinātos 15 principus. Šo kopējo darbu pie klasifikācijas sistēmu konverģences vislabāk ilustrē Ziemeļvalstu – Baltijas valstu viesnīcu klasifikācijas sistēma un Centrāleiropas iniciatīva. ■

Latvijas Viesnīcu un restorānu asociāciju HOTREC 60. Ģenerālajā asamblejā pārstāvēja LVRA izpilddirektore Santa Graikste

ros apgrūtinātos un nevajadzīgos priekšlikumus pārtikas marķēšanas prasībās restorāniem.

Ekonomikas krīze: ievainotā industrija

Šā brīža ekonomiskā krīze ir pakļāvusi viesmīlības industriju milzīgam spiedienam. Tā rezultātā investīciju projekti ir iesaldēti, piekļuve kredītiem ir gandrīz zudusi un pieprasījums ir strauji samazinājies visā Eiropā. Lielākā daļa Ģenerālās asamblejas dalībnieku ziņoja par postošajām sekām, ko katrā valstī ir radījuši krīze, un vairums uzskata, ka atvērto pagaidām nav manāmas – tiek lēsts, ka 2010. gads faktiski būs tāds pats kā 2009. gads.

Irījā situācija ir katastrofāla, jo restorāni ir piedzīvojuši ieņēmumu samazinājumu par 30% pēdējo mēnešu laikā, 10–15% uzņēmumu ir bankrotējuši. Latvijā un Lietuvā viesnīcu noslo-

Ventspils naktsmītnēs vairāk nekā puse viesu ir ārvalstu tūristi

Ventspils naktsmītnēs 2009. gada deviņos mēnešos nakšņojuši 65 912 cilvēki – tas ir par 27% mazāk nekā 2008. gada deviņos mēnešos. Taču jāuzsver, ka no visiem nakšņotājiem 35 972 jeb 55% ir ārvalstu viesi. Nedaudz samazinājies vidējais nakšņošanas ilgums – no 1,8 diennaktīm 2008. gadā uz 1,4 diennaktīm 2009. gadā.

TIC vadītājs Guntars Seilis skaidro: “Vidēji Latvijā nakšņotāju skaits samazinājies par 30–40%, bet Ventspilī kritums ir mazāks – 27%. Vērojama tendence, ka ierobežoto finanšu dēļ mazinās arī uzturēšanās ilgums naktsmītnēs, rūpīgi tiek plānoti ceļojuma izdevumi. Tieši tāpēc iepriecina sabiedriskās domas pētījumu centra SKDS veiktās Ventspils tēla aptaujas rezultāti. Tie rāda, ka pieaugusi Ventspils kā potenciālā tūrisma galamērķa popularitāte.”

Joprojām Ventspils naktsmītnu apmeklējuma ziņā līderi ir lietuviešu tūristi – 73% no ārvalstu skaita. Interesi par mūsu pilsētu saglabā arī vācieši (11%) un igauņi (6%); pēdējo skaits gan ir sarucis. Ietekmi uz igauņu tūristu samazināšanos atstājis fakts, ka darbu pārtraukusi prāmju līnija starp Ventspili un Sāremā salu, taču šobrīd notiek aktīvas pārrunas par tās atjaunošanu nākamajā tūrisma sezonā, kā arī jaunas prāmju līnijas – uz Gotlandi – izveidošanu.

Vispopulārākā apmešanās vieta ir Ventspils Piejūras kempings. Tajā ir trīs zvaigžņu kategorijas servisa līmenis un iespēja izmantot ziemā apsildāmās mājiņas. Šeit uzturējušies 5829 cilvēki.

2009. gadā Ventspilī darbojās 66 naktsmītnes: 5 viesnīcas, 12 viesu mājas, 7 brīvdienu mājas, 17 naktsmītnes privātmājās, 5 jauniešu mītnes,

1 kempings un 18 dzīvokļi – kopā ar 1734 gultavietām. Darbību uzsākusi viesnīca “Osta” un viesu māja “Ostmala”, brīvdienu mājas “Prinči” un “Valdemāri”, naktsmītne privātmājā “Veldze”.

Nozīmīga loma Ventspils apmeklējuma veicināšanā un tūrisma biznesā strādājošo atbalstam ir daudzajiem pašvaldības organizētajiem pasākumiem. Pilsētas svētkus šovasar apmeklēja ap 80 000 cilvēku, bet Jūras svētkus – 30 000. Stabili vietu pasākumu klāstā ieņēmis arī Starptautiskais Baltijas jūras reģiona valstu motobraucēju salidojums, ko apmeklēja aptuveni 12 000 cilvēku.

Paplašinoties Piedzīvojumu parka piedāvājumam, par 12% pieaudzis tā apmeklētāju skaits. Lai gan akvaparks “Ventspils” sezonu uzsāka tikai 10. jūnijā, tā apmeklētāju skaits pieaudzis par 28 procentiem. ■

Īsumā

Liepāju iecienījuši vācieši

Lai arī šā gada statistikas dati par tūristu plūsmu Liepājā tiks apkopoti tikai nākamā gada pašā sākumā, jau šobrīd ir zināms, kuru valstu tūristi Liepājā viesojas visbiežāk. Pēc Liepājas reģiona tūrisma informācijas biroja statistikas datiem, pirmajā vietā tradicionāli ir tūristi no Vācijas – viņu ir apmēram 25% no kopējā ārvalstu tūristu pulka, skaita ziņā pavisam nedaudz atpaliek Lietuvas ceļotāji. Skaita ziņā vadošajās pozīcijās ir arī pilsētas viesi no Polijas, Igaunijas un Krievijas.

Liepāju apciemojušas 349 jahtas

Sezonu beidzis Liepājas Jahtu centrs. Pēc tā sniegtajam ziņām, Liepājā šogad pavierojušās 349 jahtas – tas ir gandrīz par 20% vairāk nekā pērn. Visvairāk šī specifiskā ceļošanas veida cienītāju iradies no Vācijas, Somijas, Polijas un Lietuvas. Pati eksotiskākā valsts, no kurienes ieradusies jahtotāji, ir Sjerraleone Āfrikā.

Krāslavas TIC vairāk ārzemnieku

Arī Krāslavas TIC ir apkopojis datus par laika posmu no 2009. gada 1. maija līdz 30. septembrim.

Šajā laikā tūrisma informācija pa telefonu sniegta 443 reizes (2008. gadā – 582 reizes), informācija pa e-pastu – 123 reizes (2008. gadā – 343 reizes). Minētajā laika posmā TIC ienākuši 212 Latvijas tūristi (2008. gadā – 274). Iepriecina, ka pieaudzis ienākušo ārzemju tūristu skaits – 96 (2008. gadā – 54 ārvalstu tūristi): 26 no Vācijas, 21 – no Zviedrijas, 11 – no Lietuvas, 12 – no Igaunijas, 11 – no Anglijas, 4 – no Austrijas, pa trim – no Polijas un Brazīlijas, pa diviem – no Šveices un Beļģijas, viens – no Nīderlandes.

Krāslavas rajona TIC 2009. gada laikā organizējis 52 ekskursijas (2008. gadā – 47 ekskursijas, 2007. gadā – 35 ekskursijas). Ņemot vērā, ka rajonā pastāv arī neorganizētais tūrisms, proti, tūristu grupas apceļo Krāslavas rajonu ar savu gidu un TIC netiek reģistrētas, reālais ekskursiju skaits Krāslavas rajonā ir lielāks.

Siguldā tūristu ir vairāk

Siguldas novada tūrisma informācijas centra apkopotā apmeklētāju statistika rāda, ka ārzemju ceļotāju skaits vasaras sezonā – jūnijā, jūlijā, augustā un septembrī – salīdzinājumā ar 2008. gadu ir palielinājies. Sigulda piesaista gan tos ārzemju tūristus, kuri vēlas palikt pa nakti, gan tos, kuri izmanto iespēju izbraukt vienas dienas ekskursijā no Rīgas.

Populārākie apskates objekti ir bijuši Turaidas muzejrezervāts, Siguldas viduslaiku

pils un Gaujas nacionālais parks. Siguldai kā aktīvā tūrisma pilsētai ir nozīmīga vieta Latvijas kontekstā. Viesi no Latvijas un ārvalstīm iecienījuši braucienus ar gaisa trošu ceļa vagoniņu, viņi izmēģina spēku Siguldas piedzīvojumu parkā “Tarzāns” vai “Mežakaķa” trasēs. Populāras ir tās aktivitātes, kuras Latvijā iespējamas tikai Siguldā, – gumijlēkšana no vagoniņa, lidojums Aerodiumā, nobrauciens ar bobu kamaniņu un bobsleja trasē. ■

Kolkas bagātība – daudzveidībā

Ārzemju apmeklētāju skaits 2009. gadā ir saglabājies 2008. gada līmenī, bet, protams, ka kopējā Latvijas situācija atspoguļojas vietējo tūristu plūsmā – tā ir samazinājusies aptuveni par 30%. Šogad Kolkasragu apskatījuši apmēram 37 600 apmeklētāju.

Kolkasragā 2009. gada tūrisma sezona ir bijusi bagāta ar daudzveidīgiem pasākumiem un norisēm: Lieldienas, Vides diena, Talsu rajona teātru salidojums, Jūras svētki, četru draugu plostojums no Kolkas uz Roņu salu, Valsts Nodarbinātības aģentūras Vislatvijas pasā-

kums, visdažādāko ārzemju viesu uzņemšana.

Atrasts jauns veids, kā sadarboties ar Kolkas mūzikas skolu. Šovasar apmeklētāju sirdis iepriecināja kokļu spēle, ārzemnieki iegādājās CD “Kolkasraga vēju dziesmas” un apstiprināja savu patīkšanu ar ziedojumiem, vēlreiz pierādot, ka ļoti daudzi ārzemju viesi atbrauc ciemos ar vēlmi atbalsīt tieši vietējos cilvēkus.

Labi veicās ar Kolkasraga suvenīru un foto darbu tirdzniecību. Kā vienmēr jūlijā un augustā šajā jomā darbā papildus iesaistīts vietējais iedzīvotājs. ■

Kolkasragā notika arī Valsts Nodarbinātības aģentūras Vislatvijas pasākums

Latvijas tūrisma informācijas centru sanāksme

30. oktobrī Siguldā Latvijas tūrisma informācijas centru asociācija LATTŪRINFO organizēja šā gada lielāko tūrisma informācijas centru speciālistu satikšanos, pulcējot ap 40 dalībnieku no visas Latvijas. Viens no aktuālākajiem jautājumiem bija tūrisma informācijas centru pastāvēšanas nākotne, īpaši pēc reģionālās reformas, jo, apvienojoties vairākiem pagastiem, dažos novados nu ir vairāki tūrisma informācijas centri, bet citos vairs nav neviena.

Liepājā dziesmas un bukleti

2010. gadā tūristiem būs pieejami bukleti un tūrisma kartes par Liepāju un Liepājas apkārtnes novadiem piecās valodās. Īstenojot sadarbību ar Liepājas apkārtnes novadiem, tūrisma birojs izdos atsevišķu bukletu par skaistākajām un interesantākajām apskates vietām katrā novadā, turklāt nākamajā vasarā Liepājas iedzīvotājiem un viesiem būs iespēja iepazīt katra novada

tradīcijas, apskates vietas un ēdienus, jo pilsētā katru nedēļas nogali notiks Novadu dienas.

Pilnveidojot maršrutu "Liepāja – kā pa notīm!", tūrisma birojs plāno nākamajā sezonā pilsētas viesiem piedāvāt piedzīvojumu spēli ar dažādām atrakcijām pieturas punktos. Jaunums šajā maršrutā būs Liepājas himnas – "Pilsētā, kurā piedzimst vējš" – tēlu skulptūras. ■

Jauni bukleti un brošūras Krāslavā

Krāslavas rajona TIC sagatavojis un izdevusi Krāslavas rajona tūrisma bukletu "Krāslavas rajons", kurā ievietota informācija par populārākajiem Krāslavas rajona tūrisma objektiem, ekotūrismu, lielākajiem kultūras pasākumiem Krāslavas rajonā 2009. gadā, piedāvātajiem maršrutiem, aktīvo tūrisma, amatniekiem, Krāslavas rajona naktsmītnēm. Buklets izdots latviešu (5000 eks.), krievu (3000) un angļu (2000) valodā. Bukleta izdošanu finansēja Krāslavas rajona padome un Krāslavas rajona tūrisma uzņēmēji.

Krāslavas rajona TIC atjaunojusi informāciju un izdevusi bukletu "Ceļojums pa Krāslavu", kurā ievietots pārskats par Krāslavas pilsētas populārākajiem tūrisma objektiem un atpūtas iespējām Krāslavā. Buklets izdots

latviešu (3000 eks.), krievu (1000) un angļu (500) valodā. Bukleta izdošanu finansēja Krāslavas novada dome.

Izdota arī Latgales maršrutu karte, kurā ir ievietots katras Latgales pilsētas iecienītāko tūrisma objektu apraksts un Latgales karte ar atzīmētiem tūrisma objektiem. Karte izdota latviešu, krievu, angļu, vācu valodā. Kartes izdošanu finansēja Tūrisma attīstības valsts aģentūra.

Pie interesentiem nonācis arī buklets "Latgale gardēžiem". Tajā ievietota informācija par Latgales kulinārā mantojuma tīkla uzņēmumiem. Buklets izdots latviešu (3000 eks.) un angļu (1000) valodā, tā izdošanu finansēja Eiroreģions "Ezeru zeme" un Latgales kulinārā mantojuma tīkla uzņēmēji. ■

Izmaiņas TIC darba laikos un adresēs

Jūrmalas TIC jaunās telpās

Jūrmalas kūrorta un tūrisma informācijas centrs no 2009. gada 1. oktobra strādā jaunās telpās – Jomas ielā 50, Majoros. Pārējās koordinātes nav mainījušās: tālr. 67764276, juralainfo@bkc.lv, www.jurmala-info.lv.

Liepājas TIC – suvenīru veikals

Liepājas reģiona tūrisma informācijas biroja notiek darbs pie plaša suvenīru veikala izveidošanas biroja telpās. Uz domu par suvenīru nepieciešamību tūrisma biroja telpās ir vedinājusi iegūtā pieredze gan nozīmīgu, gan ne tik populāru Eiropas tūrisma galamērķu tūrisma informācijas centros, kur lielāko daļu telpas parasti aizņem reģionu un valsti raksturojoši suvenīri dažādām gaumēm un maciņiem.

Liepājas TIC ziemas režīmā

Liepājas reģiona tūrisma informācijas birojs no 1. oktobra ir pārgājis uz ziemas darba laiku – turpmāk līdz pavasarim tūrisma informācijas birojs vairs nestrādās sestdienās un svētdienās, savukārt darba dienās birojs būs atvērts apmeklētājiem no plkst. 9.00 līdz 17.00.

Siguldas TIC jaunās telpās

Siguldas novada tūrisma informācijas centrs atrodas jaunās telpās – Siguldas novada domes pakalpojumu centrā Raiņa ielā 3. Pārceļoties saglabāti līdzšinējie tālruni un faksa numuri. Centra jaunā mītne pilsētas viesiem ir kļuvusi vieglāk pieejama, jo atrodas uz centrālās ielas līdzās autoostai un netālu no dzelzceļa stacijas. ■

Īsumā

Siguldas TIC izaicinājumi 2010. gadā

Siguldas novada TIC nākamajā gadā plāno vēl lielāku klientu uzmanību piesaistīt dažādiem pasākumiem – 2010. gada 3.–4. februārī Reiņa trasē norisināsies Skandināvijas kauss, kas vienlaikus būs "Baltic Tour" pirmais posms distanču slēpošanā. Janvāra beigās notiks Eiropas čempionāts kamanīņu sportā, martā – Latvijas ziemas olimpiāde, jūnijā – "Kremerata Baltica" mūzikas festivāls, bet 7. un 8. augustā – Siguldas opermūzikas svētki.

Karostā grāmata un velosipēdi

Šobrīd sagatavošanā ir vācu un krievu valodā tulkotā grāmata par Karostu – vēsturiski informatīvs materiāls –, kura ir gan bagātīgi ilustrēta, gan arī satur izsmelto informāciju par šīs bijušās militārās teritorijas veidošanos, arhitektūru, sadzīvi.

Jau šobrīd tiek darīts viss, lai Karostā jaunajā sezonā darbu uzsāktu velosipēdu noma. Paši braucamie ir jau sagādāti. Rūpējoties par velotūristu drošību, ir sagatavotas arī atstarojošas vestes un atstarotāji.

Ventspils vairāki jauni projekti

Jau decembrī notiks rekonstruētā Tirgus laukuma atklāšana. Pavisam drīz tiks atvērts rekreācijas un atpūtas komplekss Ventspils peldbaseinā. Ir paredzēts paaugstināt Piedzīvojumu parka kalnu. Uzsākts darbs pie mazbāniša rekonstrukcijas – ir paredzēta dzelzceļa līnijas pagarināšanu no Jūrmalas līdz Piedzīvojumu parkam un vēsturisko stacijas ēku repliku izbūve Piejūras brīvdabas muzejā. Rekonstrukciju gaida arī Livonijas ordeņa pils otrās stāvs. Uzlabojumi tiks veikti arī Ventspils Zilā karoga pludmalē.

Pie Daugavas atjauno koka stendus un soliņus

Izstrādāts un apstiprināts projekts "Iepazīsti Adamovas dabas taku Daugavas lokos". Projekts iesniegts biedrībai "Daugavas savienība". Īstenojot projektu, izgatavoti un uzstādīti 12 informatīvi koka stendi un divi koka soliņi. Projekta kopējais budžets – 1350 latu.

Ķekavas TIC papildinājums internetā

Ķekavas tūrisma informācijas centrs ir izveidojis savu mājaslapas sadaļu "Tūrisms" ar informatīvajiem blokiem "Iepazīsti Ķekavas novadu", "Ekskursiju maršruti", "Atpūties aktīvi", "Viesu nami un viesnīcas", "Ēdināšana", "Autobusu saraksts", "Ķekavas TIC piedāvā". Iedzīvotāji var uzzināt par dažādām vēsturiskām vietām, atpūtas iespējām un piedāvātajiem braucieniem.

Kempingi aktivizējas

Dace Markvarte

LKA valdes priekšsēdētāja,
kempinga "Nemo" vadītāja

Šis ir sadarbības laiks. Arī Latvijas tūrisma uzņēmējiem nepieciešams sadarboties un kopīgiem spēkiem veicināt tūrisma plūsmu, veidot kopīgus tūrisma produktus un piedalīties tūrisma gadatirgos. Tikai sadarbojoties mēs spēsim izdzīvot. Vienotības spēku ir novērtējuši arī jaunie LKA biedri.

Kempings "Meža Salas" atrodas Limbažu novadā – 75 km no Rīgas. Meža vidū ir ierīkotas gleznainas ūdens tilpes, ap kurām izvietotas atpūtas kompleksa ēkas – viesu nams, sešas labiekārtotas brīvdienu mājas, kempings ar atsevišķu labierīcību ēku un pieslēguma vietām treileriem.
www.mezasalas.lv

Kempings "Forsteri" atrodas Ogres novada, Madlienas pagasta teritorijā – 70 km no Rīgas. Vasarā šeit var pastaigāties pa mežu, braukt ar riteni, bet ziemā iespējama distanču slēpošana un braucieni suņu pajūgā.
www.forsteri.lv

RTU sporta un atpūtas bāzē "Ronīši" Klapkalnciemā piedāvā iespēju rīkot sporta pasākumus un atpūties sportiskā gaisotnē, vakaru noslēdzot ar pastaigu gar jūras krastu, baudot saulrietu.
www.ronisi.lv

Atpūtas un tūrisma centri "Spāre" (Talsu novada Ģibuļu pagastā) un "Ezernieki" (Lubānas novada Inčānu pagastā) abi atrodas ezera krastā. Abi piedāvā gan mierīgu atpūtu, gan telpas konferencēm un svinībām, labiekārtotas telšu vietas un sporta laukumus aktīvās atpūtas cienītājiem.
www.mammadaba.lv

2008. gada rudenī Eiropas Kempingu asociācijas Ģenerālā asambleja norisinājās Horvātijā. Pirmajā rindā no kreisās LKA valdes priekšsēdētāja un kempinga "Nemo" vadītāja Dace Markvarte

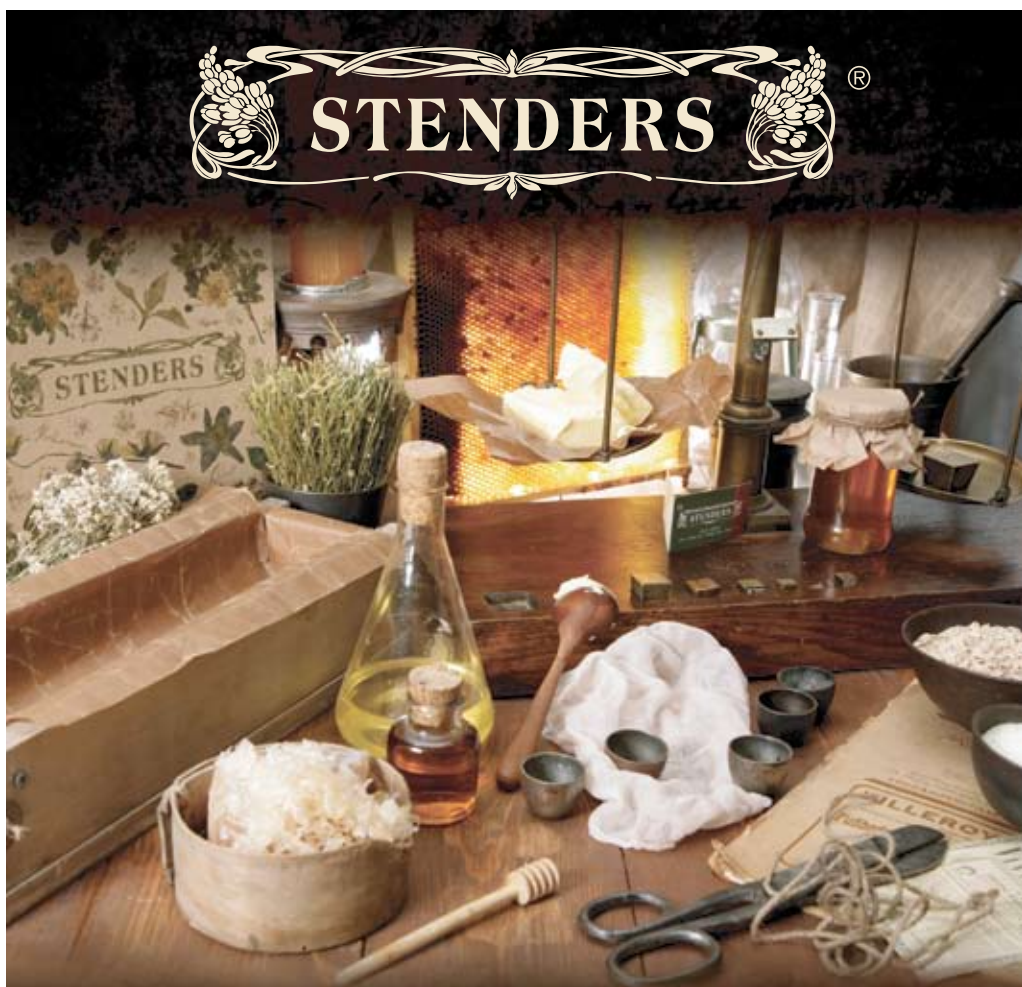
Eiropas kempingu līderi Rīgā

Kopš 2006. gada LKA aktīvi piedalās Eiropas Kempingu asociācijas (EFCO&HPA) darbībā. Organizācijā apvienojušās 23 valstis – 19 no Eiropas Savienības, kā arī Horvātijā, Norvēģijā, Serbijā un Šveicē – un tā aptver aptuveni 20 000 kempingu. Katru valsti pārstāv tikai viena profesionālā pakalpojuma sniedzēju organizācija. EFCO orientēta palielināt lobiju Eiropas institūcijās, lai nodrošinātu specifiskās kempingu, karavānu un

atpūtas parku biznesa vajadzības. 2008. gadā EFCO piediedrojās arī Lietuvas Kempingu asociācija.

Divas reizes gadā sanāk EFCO Ģenerālā asambleja. 2010. gada martā mums būs gods uzņemt Eiropas valstu kempingu līderus Rīgā.

Ar šo svarīgo pasākumu mēs ceram pievērst industrijas uzmanību kempingiem kā ļoti specifiskai, populārai un nozīmīgai tūrisma nozares daļai. ■

STENDERS®

AIZVED VIESUS UZ LEĢENDĀM APVĪTU STENDERS VALSTĪBU!

Tajā mūsu zinošākie meistari ļaus:

- izzināt leģendās vītus *Stenders* noslēpumus;
- rokām un pirkstiem izjust maigas masāžas;
- pagatavot savu ēterisko eļļu Laimes sirdi;
- ikvienam saņemt dāvanas un iespēju iepirkties *Stenders* veikaliņā ar atlaidi!

Gaidīsim tevi un tavus viesus!

Ar sveicieniem, *Stenders*

Tālrunis: 67217212; www.stendersshop.com; info@stenders.lv

Vai tūrisma nozare valstī ir prioritāra?

Šobrīd katra nozare cīnās par savu vietu zem saules – arī tūrisms. Ar katru jaunu valdības lēmumu vai paziņojumu tūrisma nozares pārstāvjiem nākas minēt – ko valdība saprot ar tūrisma nozari. Galu galā – vai ir kāds oficiāls viedoklis par to, kas ir tūrisms Latvijā un kāda ir šīs nozares vieta Latvijas tautsaimniecībā?

Nelda Sniedze

LKA valdes locekle, kempings “Sniedzes”

Vai tūrisma nozare valstī ir prioritāra? Šādu konkrētu jautājumu iepriekšējā žurnāla “Tūrisms” numurā publicētajā intervijā K. Rozenvalds uzdeva par nozari atbildīgajam ministram Artim Kamparam. Diemžēl atbilde nebija visai konkrēta ne uz šo, ne arī uz citiem jautājumiem. Tātad šobrīd tūrisms valdībai šķiet vien “svarīga nozare”, kuras eksporta piensums vēl ir jāpierāda (!?). Taču lai runā statistika!

“Tūrisma nozare ieņem nozīmīgu vietu Latvijas tautsaimniecībā – ar tūrisma saistīto pakalpojumu eksports 2007. gadā sasniedza 343 milj. latu jeb 18,1% no Latvijas kopējā pakalpojumu eksporta. Pēc CSP satelītkontu aprēķiniem, 2004. un 2005. gadā tūrisma raksturīgo nozaru īpatsvars IKP sastāda attiecīgi 2,98% un 5,03%. Pēc Pasaules Ceļojumu un tūrisma padomes prognozēm, tiešais tūrisma nozares īpatsvars Latvijas IKP 2008. gadā bija 1,5%, bet tūrisma raksturīgo nozaru ieguldījums valsts ekonomikā varētu būt daudz lielāks – 7,5% (2008. gadā).”

Svarīga ir valdības lēmumu pēctecība

Mans kā tūrisma nozares pārstāves viedoklis – tūrisms ir jābūt vienai no mūsu valsts ekonomikas prioritātēm. Tāpat ir jānodrošina daudzu valdību pieņemto lēmumu pēctecību. Dažu iepriekšējo valdību laikā tūrisms bija noteikta prioritāte un valstisks atbalsts daudzējādā ziņā (atcerēsimies nu jau par vēsturi kļuvušo samazināto PVN likmi, lielo atbalstu ES fondu līdzekļu sadalē u.c.). Laukos attīstījās tūrisma nozare, cilvēki ieguldīja līdzekļus, ņēma kredītus, centās organizēt uzņēmējdarbību, strādāja paši, deva darbu citiem, bija jēga darboties, ja jau Latvijā lauki lauksaimnieciskajai ražošanai nebija vajadzīgi. Un tagad – STOP, vairāk mums nevajag... Tagad ražojiet, uzsāciet ražošanu, mēs jums palīdzēsim! Bet ko ražot?? Domājiet paši, kustieties, darbojieties... Tūrisms mums ir “svarīgs”, bet tā NAV atbalstāmā nozare.

Sāpīgi, ka valdības vīri negrib saprast, ka arī tūrisms IR UZŅĒMĒJDARBĪBA. Bieži vien tas ir mikrouzņēmums, kas nodrošina vienas ģimenes eksistenci. Arī “treknajos” gados šis mazais uzņēmums varēja tikai izdzīvot, ne jau iedzīvoties uz tūristu rēķina, ne jau uzkrāt nebalstāmām dienām. Tūrisms ir jānodrošina kvalitāte, un tūristu skaita pieaugums ir tas rādītājs, kas apliecina, ka šeit ir vērts atpūsties, šeit ir vērts atgriezties un ieteikt šo vietu citiem. Lai to sasniegtu, vajag investēt attīstībā katru gadu, tāpēc nevar būt ne runas par uzkrājumiem vai ģimenes labklājības strauju pieaugumu, viss tiek darīts nākotnes vārdā.

Tūrisma nozare valdības deklarācijā

Ja aplūko V. Dombrovska deklarāciju par MK iecerēto darbību, redzam, ka tūrisms ir atvēlēta 7.3. sadaļa, kurā noteikti 6 uzdevumi-āpņemšanās: veicināt vietējā tūrisma attīstību; veicināt Latvijas kā tūrisma valsts atpazīstamību pasaulē; pārskatīt ES struktūrfondu atbalsta programmas tūrisma, novirzot šos finanšu līdzekļus tūrisma nozares konkurētspējas celšanai; vienkāršot vīzu izsniegšanas procedūru atbilstoši labās prakses piemēriem Šengenas dalībvalstu vidū; vienkāršot ārvalstu viesu deklarēšanās sistēmu Latvijā; ieviest tūrisma pakalpojuma kvalitātes standartu. Jāatzīst, ka dažas svarīgas lietas ir uzsāktas un viena ir īstenota (attiecībā uz ārvalstu viesu deklarēšanu). Taču nekas nopietns netiek darīts, lai reāli veicinātu tūrisma attīstību.

Meklēsim risinājumus kopā!

Es pārstāvu tieši eksporta jomā svarīgu tūrisma virzienu – kempingus. Savā klasiskajā variantā tie piedāvā dažādas atpūtas un nakšņošanas iespējas – kempinga mājiņas, telšu vietas, autotreileru un pārvietojamo vagoniņu pieslēguma vietas, kā arī aktīvās atpūtas iespējas. Lielo kempingu galvenais klients ir ārvalstu tūrists, tā tas ir bijis visus gadus. Vēl pavisam nesen Latvijā bija populāras sporta spēles un korporatīvie pasākumi, bet šobrīd klientu sadalījums ir stipri mainījies par labu ārvalstu tūristiem. LKA, izvērtējot esošo situāciju, ir secinājusi un izvirzījusi vairākus problēmjautājumus, ko atrisināt var nozare tikai ar valdības atbalstu. Minēšu vien dažus piemērus.

Ne vienmēr ir nepieciešams finansiāls atbalsts, reizēm pietiktu arī ar sadarbību valsts institūciju un nozares apvienību starpā. Bet... TAVA izdod jaunu bukletu “Baltijas kempingu karte”, jautājums formāli tiek saņemts ar LKA, tomēr neviens no mūsu iebildumiem vai priekšlikumiem netiek ņemts vērā. Atbalsts

standartu izstrādāšanā, sertificēšanā u.c. kvalitātes jautājumos vispār nav sagaidāms.

Ir vitāli nepieciešams Latvijas likumdošanā definēt dažādo tūrisma pakalpojumu sniedzējus. Šobrīd, ja man ir izdevīgi, es saku, ka mans uzņēmums ir atpūtas bāze, citreiz – kempings, vēl citreiz – viesu nams utt. atkarībā no nepieciešamības un mērķa. Bet kas ir kempings? Tas nav definēts nevienā normatīvajā aktā. Būtu vismaz formāli jāpārlicinās, vai pēc iesniegtajam ziņām tūrisma mītnē atbilst izvēlētajam nosaukumam (klasifikācijai), un šo nosaukumu arī konsekventi piemērot.

Pakalpojumu kvalitāte pašu rokās

Būtu nepieciešams deleģēt visām nozares NVO atbildību par nozares sniegto pakalpojumu kvalitāti, paredzot ne tikai pienākumus, bet arī tiesības sertificēt savas nozares pakalpojuma sniedzējus. LKA ir gatava izstrādāt ne tikai kempingu standartu, kas būs saskaņots ar starptautisko praksi, bet izstrādāt arī sertifikācijas nosacījumus, veikt kempingu kvalitātes uzraudzību, kā tas ir citās Eiropas valstīs. Valsts atbalsts varētu izpausties kā attiecīgs deleģējums likumā. Diemžēl šo projektu varētu realizēt tikai kādā attiecīgajā fondu programmā, kuras atvēršanu ar lielu nepacietību gaidām.

Rūgtie secinājumi

Mūsu kopējo interešu vārdā mēs vēlamies ciešāku sadarbību ar valdību un reālu atbalstu tūrisma nozarei. Šobrīd tas ir tikai formāls. Formāli arī ES fondi tūrisms ir pieejami, bet reāli tā nav atbalstāmā nozare, līdz ar to finanšu resursi nav pieejami. Tūrisma nozare ir ne tikai svarīga, tā dod un arī nākotnē dos ievērojamu eksporta pieaugumu. Ir viegli vienā brīdī pateikt “nē” un sagraut uzsāktu, taču pēc tam to atjaunot būs vēl grūtāk. Jebkurš lēmums ir jāpieņem ar lielu atbildību. Diemžēl neviens no valdības pārstāvjiem nevēlas uzņemties reālu atbildību. ■

BALTIJĀ PIRMĀ
KĒRLINGA HALLE

PARĀDI
CIEMIŅIEM
JAUNO!

www.kerlingahalle.lv

Īsumā

Cēsu pils atdzimšana turpinās

Oktobrī Cēsu Jaunajā pili sākuši rosīties celtnieki. Vēstures un mākslas muzeja trešais stāvs un torņa zāles pēc remonta būs piemērotas konferenču un izstāžu darbībai. Visu remonta laiku tūristi varēs netraucēti apmeklēt pils pirmo un otro stāvu. Muzejā tiks izveidota pamatekspozīcija.

Lai īstenotu vairāk nekā 2,5 miljonus latu vērtu projektu "Cēsu pils kompleksa revitalizācija tūrisma attīstībai", Cēsu pašvaldība piesaistījusi Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzekļus (85%) un valsts budžeta līdzekļus (4,5%), bet Cēsu pašvaldība līdz 2011. gada nogalei celtniecības darbos, pils restaurācijā un ekspozīcijas veidošanā ieguldīs 10,5% no projekta kopējiem izdevumiem (292 tūkstoši latu). Autoruzraudzību veiks SIA "Arhitektoniskā izpētes grupa."

Lāčplēša Kara ordeņa komplekts Cēsīs

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs (LNVM) ziņo, ka 13. novembrī LNVM un Cēsu pašvaldības aģentūra "Vidzemes vēstures un tūrisma centrs" Cēsīs parakstīja līgumu par sadarbību.

Cēsu vēstures un mākslas muzejā bija apskatāms pirmais augstākais Latvijas valsts militārais apbalvojums – Lāčplēša Kara ordeņa komplekts, kuru LNVM tradicionāli izstāda apskatei Rīgas pili tikai vienu reizi gadā – Lāčplēša dienā 11. novembrī.

Abus muzejus vieno arī to atrašanās vietas – gan LNVM, gan Cēsu vēstures un mākslas muzejs izvietots pilī. LNVM mājvieta kopš 1920. gada ir Rīgas pils, kas savulaik celta kā Livonijas ordeņa pils. Savukārt Cēsu vēstures un mākslas muzejs dibināts 1925. gadā, kopš 1949. gadā tas atrodas Cēsu Jaunajā pili, kas celta 18. gadsimta beigās. Muzeja teritorijā atrodas arī Livonijas ordeņa Cēsu pils, kas celta 13. gadsimta sākumā un savā laikā ir kalpojusi kā Livonijas ordeņa mestru rezidence.

Latvijas Piļu un muižu asociācija plāno desmitās jubilejas gadu

Latvijas Piļu un muižu asociācijas (LPMA) biedri 6. novembrī pulcējās uz apspriedi, lai vienotos par galvenajiem kopīgajiem notikumiem 2010. gadā, kad Asociācija atzīmēs savas pastāvēšanas pirmos desmit gadus.

2010. gads nebūs daudz vieglāks par sākumu 2000. gadā. Tad darbs sākās no nulles. Tagad mums ir pamats zem kājām, stabils biedru loks un pieredze. Taču finansiālā ziņā situācija daudziem biedriem ir smaga. Tas, protams, Asociācijai liek strādāt vēl aktīvāk.

2010. gadā notiks akcija "Apceļosim Latvijas pils! 2010". Tā sāksies 6. jūnijā – kā pirms 10 gadiem – ar sapulci un brīvdabas prezentācijām Cirstu muižā. Akcija risināsies līdz 3. oktobrim, bet noslēguma sarīkojums notiks 4. decembrī. Līdz apspriedes dienai akcijā bija pieteikušās jau 25 muižas. Pieteikšanās turpinās.

Piļu/Muižu nedēļas būs koncentrētu aktivitāšu laiks, kad visi kopā aicināsim ieskafties, iepazīt kādas muižas dzīvi un piedalīties pasākumos. ■

Muižu stāsti Tukuma pusē

30. oktobrī Durbes pilī notika Agritas Ozolas grāmatas "Muižu stāsti" prezentācija. Grāmata "Muižu stāsti" veidota kā katalogs izstādei ar tādu pašu nosaukumu. Tajā ietverta informācija par 18 muižām Tukuma rajona teritorijā: Brizules, Cēres, Cērkstes, Degoles, Dzirciema, Durbes, Engures, Irlavas, Jaunmoku, Jaunpils, Kaives, Lestenes, Plieņu, Pūres, Šlokenbekas, Vecmoku, Vilksalas muižu un Engures mācītājmuižu, kā arī stāsti par Abavas, Aizupes, Grenču, Jaundziru, Kukšu, Matkules, Slampes, Tīles, Tumes un Zemītes muižu centru iedzīvotāju dzīves un darba gaitām 20. gadsimtā.

Katalogā ietverti stāsti vai to fragmenti, kas pierakstīti Tukuma muzeja zinātniskajās ekspedīcijās vairāku desmitu gadu garumā, kā arī fotogrāfijas no Tukuma muzeja, Rakstniecības, teātra un mūzikas muzeja, Baltijas Centrālās bibliotēkas, Jaunmoku pils, Valsts Puškina muzeja Maskavā un arī no privātpersonu arhīviem. Dokumenti, mutvārdu vēstures avoti un fotogrāfijas papildina cits citu un atklāj ikdienas dzīves nianses, kas veido tādas vēstures

Agritas Ozolas grāmatas "Muižu stāsti" prezentācija 30. oktobrī Durbes pilī

aspektus, kuri parasti paliek aiz oficiālajiem ziņojumiem vai protokoliem, aiz akadēmisko pētījumu rindām, proti, runa ir par muižas centra vizuālā tēla un iekārtojuma, iedzīvotāju nodarbošanās un dzīvesveida, vērtību un cilvēku savstarpējo attiecību izmaiņām. ■

Igo apceļo Latvijas pils

Mūzikas izdevniecības "Antena" ziņo, ka 11. Latvijas pilis un muižas tiks izspēlēts Igo noskaņu albums, pasākumu papildinot ar videomākslu un paša mūziķa sacerētu esēju lasījumiem. Publikai būs iespēja baudīt Igo uzstāšanos vēl nebijušā atmosfērā, turklāt līdz ar dziesmām no jaunā albuma viņš izdziedās arī dvēseliskākās kompozīcijas no sava pastāvīgā repertuāra.

Muzikālā ceļojumā pa pilīm un muižām Igo dodas kopā ar Ievu Kerēvici, Zani Biķi un taustiņinstrumentālistu Juri Kristonu. Viņi vedīs klausītāju dvēseliskā ceļojumā cauri četriem gada laikiem. Koncerti notiek Jelgavas, Jaunmoku, Krustpils, Ēdoles pilī, Vecgulbenes un Mālpils muižā, Ventspils, Dikļu, Cēsu un Dundagas pilī.

Noslēgums – 11. decembrī Rundāles pilī. ■

Dzimtmisā būs ekoskola

Vides izglītības fonda Ekoskolu programmā šogad iesaistījusies arī Dzimtmisas pamatskola, kura strādā bijušajā Dzimtmisas muižā. 19. gadsimtā celtā guļbūves ēka ir laika gaitā vairākkārt pārbūvēta, tomēr saglabājusi senās celtnes auru.

Skola koncentrēs uzmanību tīras un sakoptas vides veidošanai skolā un tās apkārtņē. Parkā skolas vides projektos jau akcentētas

skaistākās vietas, veidoti jauni stādījumi. Nākamajā rudenī jāiegūst Ekoskolas nosaukums un Zaļais diploms, bet vēlāk – Zaļais karogs.

Pirmais darbs būs sagatavot Dzimtmisas skolas vides kodeksu. Tajā tiks formulēti mērķi, atbilstoši kuriem notiks dažādu darbu plānošana un veikšana. Zaļo diplomu – Ekoskolas titula pirmo pakāpi – šogad saņēma Skaistkalnes vidusskola, kas strādā Skaistkalnes muižā. ■

Ziņas apkopojā Laima Lupiķe, Latvijas Piļu un muižu asociācijas valdes locekle

KORPORATĪVO MEDIJU CENTRS

CorpMedia

- Avīzes un žurnāli darbiniekiem
- Avīzes un žurnāli klientiem
- Nozaru avīzes un žurnāli
- Novadu un pilsētu laikraksti

Varam uzņemties pilnu ciklu vai arī tikai kādu no procesiem:

- stratēģijas izstrādāšana
- saturs plānošana
- projekta vadība
- dizaina izstrādāšana
- rakstu sagatavošana
- zīmējumi, grafikas
- foto
- rakstu literārā rediģēšana
- izdevuma maketēšana
- rakstu un/vai maketa korektūra

Piesaistot apakšuzņēmējus, varam nodrošināt arī:

- drukāšanu
- izplatīšanu

Atbalsta mājās ražotos grādīgos dzērienus

“Lauku ceļotājs” turpina piedalīties Saeimas Tautsaimniecības komisijas sēdēs, kurās izskata grozījumus Alkoholisko dzērienu aprites likumā. “Lauku ceļotājs” atbalsta grozījumu izdarīšanu Alkoholisko dzērienu aprites likumā un saistītajos Ministru kabineta noteikumos, kas ļautu lauku uzņēmējiem ne tikai ražot, bet arī tirgot mājās apstākļos saražotos alkoholiskos dzērienus – vīnu, alu, liķieri, degvīnu u.c. Mājās apstākļos ražota vīna un alus degustācija jau tagad ir populārs piedāvājums tūristiem, tomēr nepatīkams ierobežojums gan tūristiem, gan uzņēmējiem ir aizliegums tos iegādāties. Mūsu ierosinājumi līdz šim ir guvuši atbalstu:

- jāatdala mājražotāji (gadā saražo līdz 1 tonnai vieglo alkoholisko dzērienu) un mazās ražotnes, kas saražo līdz 30 tonnām vieglā alkohola gadā. Nosakot mājražotājiem atvieglojumus gan garantijas fondu akcīzes iemaksai (šobrīd lemts – 50 latu), gan licencai – 200 latu, gan mazumtirdzniecības zāles izmēriem u.c.;

- paplašināt vīna ražošanas izejvielu uzskaitījumu ar pašu izaudzētiem dārza, dravas vai meža produktiem.

Darbs pie likuma grozījumiem turpinās. ■

Mājas vīna degustācija pie Džona Brauna viesu mājā “Jokas” Limbažu novadā

Tūrisma aktivitāšu veicināšana laukos

No 2009. gada 27. novembra līdz 29. decembrim Lauku atbalsta dienests (LAD) pieņems projektu iesniegumus pasākumā “Tūrisma aktivitāšu veicināšana”.

Pasākuma ietvaros paredzēts atbalstīt esošo tūrisma mītnu (līdz 20 gultasvietām) rekonstrukciju vai vienkāršotu rekonstrukciju, esošo mītnu ēdināšanas bloka būvniecību vai rekonstrukciju un aprīkojuma iegādi, esošo kempingu un jaunatnes tūrisma mītnu koplietošanas virtuves, ēdamtelpas, tualetes un dušas būvniecību vai rekonstrukciju; tūrisma pakalpojumu sniegšanas dažādošanu vai vides aizsardzības investīcijas tūristu mītnē. Precīzāka informācija, Ministru kabineta no-

teikumi Nr. 754, projekta iesnieguma veidlapa un citi dokumenti publicēti LAD mājaslapā www.lad.gov.lv.

12. novembrī “Lauku ceļotāja” rīkotajā seminārā viena no tēmām bija atbalsta iespējas tūrisma produktu veidošanai – LAD prezentācija aplūkojama LC mājaslapā www.prof.celotajs.lv. Ir uzsāktas sarunas ar Zemkopības ministrijas ierēdņiem par noteikumu izmaiņām un intensitātes palielināšanu tūrisma atbalstam turpmākajiem projektiem. Sarunas nevedas viegli. 10. decembrī ceram piedalīties Uzraudzības komisijā, jo lielākā daļa mūsu ierosinājumu saistās ar grozījumiem Lauku attīstības programmā. ■

Īsumā

Sagatavošanā jauni mācību materiāli lauku tūrisma uzņēmējiem

“Lauku ceļotājs” sadarbībā ar Biznesa augstskolu “Turība” 2009. gada oktobrī uzsāk jaunu projektu “AURORA produktu pārnese – jaunas iespējas lauku tūrismā”. Kopumā projektā iesaistīti septiņi partneri no Latvijas, Nīderlandes, Spānijas, Zviedrijas un Somijas. Projekta mērķis ir atjaunot un pielāgot izstrādātos naktsmītņu un kultūras tūrisma apmācības moduļus visām projekta dalībvalstīm un iztulkot tos nacionālajās valodās. Tie tiks tulkoti angļu, somu, latviešu, holandiešu, spāņu un zviedru valodā.

Projekta rezultātā tiks apzinātas nepieciešamās izmaiņas un uzlabojumi, kas jāveic abos iepriekš izstrādātajos apmācību moduļos, lai tie būtu atbilstoši pašreizējai situācijai. Apmācības moduļi, kuros apkopoti mācību materiāli un pētījumi lauku tūrisma nozarē, būs internetā pieejami ikvienam interesentam (www.macies.celotajs.lv).

Projektu finansē Eiropas Komisijas “Leonardo da Vinci” programma.

Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana

Asociācija “Lauku ceļotājs” kopā ar Lauku sieviešu apvienību un Kultūras ministriju strādā, lai iniciētu likumprojektu “Par Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu”, kas definētu dažādas senas prasmes, tradīcijas, notikumus un pasākumus, kā arī meklētu finansējumu šā mantojuma saglabāšanai un pielietojumam dzīvē. Cūku bēres vai sklandu raušu cepšana un šmakovkas taisīšana un vēl daudzas citas prasmes ir mūsu kultūras mantojums, un tā dēļ mēs esam interesanti pašmāju un citu tautu tūristiem.

Saimniecībām piešķirti zaļie sertifikāti

12. oktobrī Vides ministrijā Zaļā sertifikāta komisijas sēdē vēl 13 saimniecībām piešķirti zaļie sertifikāti. Tos saimniekiem, pie viņiem ierodoties, pasniegs pats vides ministrs Raimonds Vējonis vai parlamentārā sekretāre Žaneta Mikoša. Šobrīd Latvijā zaļie sertifikāti ir piešķirti 76 lauku tūrisma naktsmītnēm.

Par visiem profesionālajiem jauniešiem varat uzzināt asociācijas mājaslapā www.prof.celotajs.lv. Asociācijas biedri saņem arī regulārus e-pasta sūtījumus par svarīgākajiem jauniešiem.

Viss vīna un alus pagatavošanai
mājas apstākļos

Vīna un alus pagatavošanas kursi

www.mansdarzs.com

Mazgā pats,
gludinām mēs!

TVAIKONIS
A. PUDĀNA VEĻAS GLUDINĀTAVA

Tel.: 25552233
www.tvaikonis.lv

Tūristi gida vietā izvēlas mobilo tālruni

Kompānijas "FindMe.lv" izpilddirektors Andrejs Podobeds prognozē, ka pieaugs moderno tehnoloģiju piedāvāto iespēju izmantošana ceļojumos, jo daudzi tūristi būs spiesti meklēt interesantus ceļojumu objektus un veidus tepat Latvijā vai tuvākajās kaimiņvalstīs.

Andrejs Podobeds uzskata: mazinoties Latvijas iedzīvotāju finansiālajām iespējām, ceļotgribētāji arvien vairāk dosies pāris dienu ceļojumā uz tuvējām ārzemēm, jo vairs nevarēs atļauties garus un dārgus maršrutus uz eksotiskām zemēm. Tāpēc īpaši liela vērtība tiks pievērsta jautājumam, kā padarīt ceļojumu pēc iespējas interesantāku un lētāku.

Andrejs Podobeds norāda, ka aizvien vairāk cilvēku visā pasaulē lieto tā dēvētos mobilos sociālos tīklus, lai braucienus uz ārvalstīm padarītu interesantākus un ietaupītu naudu par gida pakalpojumiem.

Ar speciālu mobilā tālruņa aplikāciju un interneta palīdzību ceļotāji sākuši veidot savdabīgas kopienas internetā. Atrodoties šādā tīmekļa vietnē, tūristi no visas pasaules kartē pievieno interesanto objektu sarakstus un foto galerijas no vietām, kuras apmeklējuši. Izmantojot mobilo telefonu, ikviens interesents var aplūkot citu cilvēku atsauksmes par dažādiem apskates objektiem, viesnīcām, cenām un piedāvāto servisu. Lietojot šādas tālruņos uzstādītas aplikācijas, ceļotāji būtībā paši kļūst par gidem. Turklāt programma atvieglo arī orientēšanos nepazīstamā apvidū, jo ir tieši saistīta ar internetā pieejamajām kartēm. Tas nozīmē, ka ceļotājs var ieraudzīt savu atrašanās vietu uz kartes un uzzināt attālumu līdz izvēlētajam objektam.

Bez jau minētajām iespējām šādas mobilās aplikācijas paredz arī bezmaksas "MMS" (multivides ziņojumu) sūtīšanu. Piemēram, ceļojuma laikā ar mobilo tālruni uzņemts fotoattēls jau pēc dažām sekundēm var nokļūt citu lietotāju mobilajos tālruņos vai datoros. Sūtot virtuālās "pastkartes", daudzi ceļotāji

Kompānijas "FindMe.lv" izpilddirektors Andrejs Podobeds

dalās savos iespaidos ar mājās palicējiem un veido ceļojumu dienasgrāmatas. Turklāt draugi un tuvinieki ierauga gan pašu fotoattēlu, gan punktu uz kartes, kur šī fotogrāfija uzņemta.

Līdzīgas iespējas lietotājiem piedāvā mobilais sociālais tīkls "FindMe". Tā ir jauna mobilā telefona aplikācija, ko var uzstādīt lietot bez maksas, lejupielādējot to no interneta portāla FindMe.lv.

"FindMe" īpaši pielāgotā programmatūra un plašās iespējas tagad ļauj mobilo tālruņu lietotājiem daudz efektīvāk, kā arī lētāk izmantot mobilos telefonus komunikācijai internetā. Piemēram, tālruņa aplikācija ko lieto "FindMe.lv", ļauj izmantot jau pašā mobilajā telefonā pieejamos rīkus – fotokameru, iebūvēto GPS uztvērēju un citus instrumentus. Var teikt, ka ar mobilā sociālā tīkla palīdzību komunikācija notiek vairākos līmeņos. Līdztekus sarakstes iespējām un datu – attēlu ap-

maiņai "FindMe.lv" tīkls paredz arī telefonā iebūvētās GPS funkcijas sasaisti ar "Google" karti. Šāds risinājums dod iespēju ne vien ērti komunicēt, veidot domubiedru grupas un atrast jaunus kontaktus, bet arī tālrunī ieraudzīt savu draugu atrašanās vietu uz kartes un sekot līdz viņu pārvietošanās maršrutam.

"Šobrīd Latvijas iedzīvotājiem šādas tehnoloģijas vēl ir jaunums. Tomēr, ņemot vērā, kādos tempos mobilie sociālie tīkli attīstās citviet pasaulē, nebūs ilgi jāgaida brīdis, kad arī pie mums tie liksies tikpat ierasti kā, piemēram, internetbanka," uzskata Andrejs Podobeds. ■

inbox **travel**

- Plašākais ceļojumu klāsts Internetā
- Vieglākā ceļojumu meklēšana
- 8 tūkstoši ceļotgribētāju nedēļā

Vieta Jūsu reklāmai!!!

F.Sadovņikova iela 39 - 7.stāvs, Rīga, LV-1003, Latvija
Tāl. 67359508, fakss: 67359504
e-pasts: sales@co.inbox.lv

travel.inbox.lv

 **SMS
reklama**

**Jūsu reklāma var kļūt mobila!
Iespējas ir neirobežotas!**

www.smsreklama.lv
info@smsreklama.lv
tāl.: 67 135 135
Muitas iela 1, Rīga, LV-1010, Latvija

Jūrmalas kūrorta koncepcija 2009.–2018. gadam

Jūrmalas pilsētas dome sadarbībā ar SIA "Dea Baltika" ir izstrādājusi Jūrmalas pilsētas kūrorta koncepcijas 2009.–2018. gadam projektu un nodevusi to izvērtēšanai un publiskai apspriešanai, kas ilgs no 2009. gada 13. novembra līdz 4. decembrim. Ikviens interesents un uzņēmējs var iesaistīties un sniegt savus priekšlikumus, lai pilnveidotu šo dokumentu pirms tā galīgās apstiprināšanas.

Jūrmalas pilsētas kūrorta koncepcija tika izstrādāta, veicot detalizētu analīzi par kūrorta resursu un infrastruktūras izmantošanu un po-

tenciālu nākotnē. Koncepcijā ir definēti mērķi un uzdevumi, lai veicinātu Jūrmalas kā konkurētspējīga Baltijas jūras reģiona veselības kūrorta turpmāko attīstību, saudzīgi izmantojot dabas dziednieciskos resursus; lai veidotu tādu kūrorta infrastruktūru, kas būtu sabalansēta ar vides ilgtspējīgu attīstību, saglabājot kūrortpilsētas unikālās dabas bagātības.

Jūrmalas pilsētas domei ir būtiski saņemt ikviena viedokli, priekšlikumus un komentārus par sagatavoto dokumentu, lai veiksmīgi un ilgtspējīgi attīstītu Jūrmalas kūrortpilsētu. ■

Jūrmalai pārstāvniecības Minskā un Maskavā

Oktobra beigās darbu sākušas divas jaunas Jūrmalas pilsētas tūrisma informācijas pārstāvniecības Maskavā. Tās atradīsies vadošo Maskavas tūrisma kompāniju telpās – "Baltic Servis" ziņā būs Maskavas Ziemeļu administratīvais apgabals, savukārt "AB Club" uzmanības lokā – Maskavas Centrālais administratīvais apgabals.

Jautājums par Jūrmalas tūrisma informācijas pārstāvniecību atvēršanu Maskavā kļuva ļoti aktuāls pēc tam, kad Ekonomikas ministrija slēdza Tūrisma attīstības valsts aģentūras pārstāvniecību Krievijā.

Novembra beigās darbu uzsāk jauna Jūrmalas tūrisma pārstāvniecība Baltkrievijā, tā atradīsies Minskas vadošās tūrisma kompānijas "Latinserviss" telpās. Šī kompānija jau ilgstoši strādā ar Baltijas valstīm un konkrēti ar Jūrmalu, piesaistot Latvijas vadošajam kūrortam lielu skaitu tūristu no Baltkrievijas.

Tāpat kā Krievijas tūrisma tirgus, arī Baltkrievijas tūrisma tirgus Jūrmalai ir ļoti nozīmīgs. Katru gadu Jūrmalā no Baltkrievijas ierodas aptuveni 5000 atpūtnieku, un pēdējos gados šim tirgum ir vērojama tendence pieaugt. Tieši Baltkrievijas tūristi pilsētā uzturas visilgāk – vidēji 15 dienas.

Jūrmalas pārstāvniecībās interesentiem būs iespēja iepazīties ar pilnīgu informāciju par Jūrmalas kūrortpilsētas piedāvājumu – par atpūtas, nakšņošanas un veselības atjaunošanas iespējām pilsētā, tādā veidā vairojot Jūrmalas popularitāti un sekmējot tūrisma attīstību Jūrmalas pilsētā. "Veidojot Jūrmalas tūrisma informācijas pārstāvniecības, būtiska nozīme ir atrašanās vietu izvēlei, lai informācija būtu ērti pieejama pēc iespējas lielākam potenciālo Jūrmalas viesu skaitam," norāda Jūrmalas pilsētas domes priekšsēdētājs Raimonds Munkevics. ■

Jūrmala "TomTom" lietotājiem

Pēc GPS sistēmas "TomTom" piedāvājuma, Jūrmalas tūrisma informācijas centrs bez maksas ir ievietojis internetā apskates punktus, viesnīcas, restorānus, muzejus un citus objektus, kuri savukārt pēc tam ir pieejami navigācijas sistēmās autotransportā. Tas palīdz tūristiem atrast viņus interesējošās vietas, atvieglot viņu ceļojumu un ļauj izbaudīt to pilnībā.

Būtiski piebilst, ka "TomTom" GPS tirgus

segmentā ir 50% liela tirgus daļa Eiropā un 25% ASV, kā arī ievērojami rādītāji citviet. Tādējādi Jūrmala tagad kļuvusi atpazīstamāka, jo šī sistēma ļauj katram objektam pievienot nelielu aprakstu, kas palīdz tūristam atrast jebkuru tūrisma objektu. Tas padara Jūrmalu tūristiem pieejamāku, un ikviens ceļotājs var atrast sev piemērotāko piedāvājumu atpūtai kūrortpilsētā. ■

Aicinām nosvinēt Ziemassvētkus un Jauno gadu Jūrmalā!

"Baltic Beach Hotel"

Jaungada balle 2010 jeb "Daži mil kaislīgāk!"
29.12.2009 – 02.01.2010
www.balticbeach.lv

"Jantarnij bereg"

Jaungada brīvdienas
30.12.2009 – 02.01.2010
Ziemassvētku brīvdienas
02.01.2010 – 10.01.2010
www.sanatorij.lv

"Amber Sea Hotel"

Jaunā gada sagaidīšana!
30.12.2009 – 01.01.2010
3 dienas/2 nakts
31.12.2009 – 02.01.2010 3 dienas/2 nakts
www.amberhotel.lv

"Amber SPA Boutique Hotel"

Maģiskais Jaungada vakars
30.12.2009 – 02.01.2010
www.amberspahotel.lv

"Hotel Jurmala SPA"

Pirmais jauno populārās mūzikas izpildītāju konkurss "Jaungada vilnis"
31.12.2009 plkst. 21:00
www.hoteljurmala.com

Viesnīca "Lielupe"

"Nakts lidojums uz Disko planētu"
1980–2010
31.12.2009
www.lielupe.lv

"Light House Jurmala"

Jaungada sagaidīšana viesnīcā
31.12.2009
www.lhj.lv

Pilsētas informācija www.jurmala.lv vai Jūrmalas tūrisma informācijas centrs: Lienes ielā 5, Jūrmala, LV-2015
Tālr. +371 67147901
e-pasts: info@jurmala.lv
skype: Jurmala_TIC

Ziņas apkopoja Jūrmalas pilsētas domes Tūrisma un ārējo sakaru nodaļa

Latgales reģions un Utenas apgabals kopīgi attīsta ūdens tūrismu

Latgale atrodas ezeriem bagātākajā Baltijas apvidū. Tas ir reģions ar neparasti skaistu un krāsainu dabu. Lai arī daba šeit piedāvā lieliskas tūrisma iespējas, pašlaik šie tūrisma resursi netiek pilnībā izmantoti. Viens no iemesliem ir informācijas trūkums par tūrisma iespējām; bieži vien reģionos trūkst tādu pludmaļu, kas būtu aprīkotas ar ģērbtuvēm un inventāru pilnvērtīgai atpūtai pie ūdens. Šī problēma pastāv arī Latgalē. To apzinoties, ir uzsākts projekts “Uz ūdens resursiem balstītā kopējā tūrisma piedāvājuma radīšana Latgalē un Utenas apgabalā” (WATER JOY) ar mērķi veicināt Latgales un Utenas reģionu ekonomisko attīstību un konkrēti tūrisma nozari, kā arī pozicionēt abus reģionus kā vienotu tūrisma galamērķi un nodrošināt ilgtspējīgu ūdens resursu izmantošanu.

Sakarājot infrastruktūru, radot jaunus maršrutus, popularizējot Baltijas Ezeru zemi kā vienotu galamērķi, Latgales un Utenas apriņķa tūrisma speciālisti cer sasniegt iecerēto – palielināt ceļotāju skaitu uz reģionu, veicināt reģiona atpazīstamību un dažādot tūrisma produktu piedāvājumu, kā arī veicināt to, lai ceļotāji reģionā uzturētos pēc iespējas ilgāk.

Projekta rezultātā Latgalē tika labiekārtota sabiedriskā atpūtas vieta pie Daugavas un Dvītes upes Ilūkstes novada Priedainē, trīs atpūtas vietas pie Mazā Ludzas ezera Ludzā, četras atpūtas vietas pie Balvu ezera, Pērkonu

eзера un Bolupes Balvos, atpūtas vieta pie Viļakas ezera Viļakā. Ir atjaunots aktīvā tūrisma centrs pie Dubnas un Daugavas upes Līvānos. Šajā centrā darbojas arī Līvānu novada tūrisma informācijas centrs, kas piedāvā informāciju par tūrisma objektiem, pasākumiem, maršrutiem Latgalē, Latvijā, Lietuvā un visā Eiropā.

Projekta ieviešanas laikā tika izstrādātas 11 tehniskās dokumentācijas publisko atpūtas vietu labiekārtošanai Latgalē, kas turpmāk varētu kļūt par “atbalsta” punktiem jaunu investīciju piesaistei Latgalē. Tiek radīti 14 kopīgi tūrisma produkti un piedāvājumi, izstrādātas kartes, informatīvie materiāli tūristiem un veikti mārketinga pasākumi tūrisma popularizēšanai pierobežas reģionos.

Projekta ieviešanas gaitā projekta komanda jau ir piedalījies “Balttour 2009” un “Vivatour 2009” izstādēs sadarbībā ar Latgales tūrisma informācijas centru darbiniekiem un Utenas tūrisma speciālistiem. Izstādēs tika prezentēta projekta ietvaros izdotā brošūra “Divu mēnešu brīvdienas”, kurā apkopota tūrisma informācija par Latgales reģionu un Utenas apriņķi. Tiek plānota arī dalība tūrisma izstādēs “Balttour 2010” un “Vivatour 2010”. Pašlaik notiek reklāmas kampaņa, un informācija par tūrisma Baltijas Ezeru zemē tiek izvietota uz 30 autobusiem Rīgā, uz tramvaja Daugavpilī. No 13. līdz 15. augustam Baltijas Ezeru zeme tika reklamēta uz auto piekabes Aglonā. ■

Uzziņa

WATER JOY

Pārrobežu sadarbības projekts “Uz ūdens resursiem balstītā kopējā tūrisma piedāvājuma radīšana Latgalē un Utenas apgabalā” (WATER JOY) tiek realizēts Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2007.–2013. gadam ietvaros.

Projekta mērķis ir veicināt Latgales un Utenas reģionu ekonomisko attīstību un, jo īpaši, tūrisma nozari, kā arī pozicionēt abus reģionus kā vienotu tūrisma galamērķi un nodrošināt ilgtspējīgu ūdens resursu izmantošanu.

Projekta vadošais partneris ir Latgales plānošanas reģions, savukārt partneris no Latvijas puses ir Latgales reģiona attīstības aģentūra, bet no Lietuvas puses – Utenas apriņķa vadītāja administrācija.

WATER JOY projekta ietvaros realizētie pasākumi

2009. gada 31. jūlijā viesnīcā “Park Hotel Latgola” notika **vietējais darba seminārs**. Seminārā piedalījās Latgales tūrisma informācijas centru pārstāvji, Latgales tūrisma eksperti, Latgales tūrisma sfēras uzņēmēji. Kopīgi tika analizēts Latgales tūrisma portāls <http://turisms.latgale.lv> un izstrādāti priekšlikumi portāla uzlabošanai. Semināra ietvaros tika apspriestas jaunu Latgales tūrisma produktu tēmas, kā arī izskatīts jautājums par tūrisma pakalpojumu kvalitāti un kvalitātes kritēriju izstrādāšanas nepieciešamību.

Projekta ieviešanas gaitā notika pasākumi, kas varētu kļūt par aizsākumu jaunām tradīcijām. 2009. gada 1. augustā Ludzā Mazā Ludzas ezera krastos notika vērīenīgs **pasākums “Neptūna svētki”**, kuros apmeklēja vairāk nekā 4 tūkstoši cilvēku – gan ludzānieši, gan ciemiņi no visas Latgales, Lietuvas, Krievijas, Vācijas, Baltkrievijas. Apmeklētāji varēja apskatīt jaunizveidotās atpūtas vietas, piedalīties dažādās atrakcijās un spēlēs, makšķerēšanas sacensībās, novērot netradicionālo peldlīdzekļu parādi, kas īpašu apmierinātību un interesi raisīja pašos dalībniekos. Viņi atzina, ka vēlas, lai pasākums kļūtu par tradīciju un labprāt piedalītos tajā arī turpmāk.

2009. gada 10.–11. septembrī notika **pieredzes apmaiņas brauciens** pa Latgali Utenas apriņķa tūrisma speciālistiem un uzņēmējiem, kā arī **pārrobežu darba grupas seminārs**. Piederības apmaiņas brauciena laikā Utenas apriņķa tūrisma speciālisti, uzņēmēji un pašvaldību pārstāvji tika iepazīstināti ar Latgales reģiona tūrisma resursiem un produktiem, tostarp ar aktīvās atpūtas iespējām, Latgales kulinārā mantojuma tikla uzņēmumiem, velotūrisma maršrutiem, amatnieku centriem, kā arī projekta ietvaros labiekārtotajam publiskās atpūtas vietām. Tika apspriesta jaunu pārrobežu tūrisma produktu izstrāde. Latgales tūrisma eksperti prezentēja septiņus jaunus pārrobežu maršrutus Baltijas Ezeru zemes Latgales teritorijā. Tika prezentēti šādi maršruti: “Baltijas Ezeru zeme gardēžiem”, “Zirgs – veselībai, skaistai stājai un dvēseles harmonijai”, “Laimes loks – nostāsti un teikas”, “Iepazīsti Baltijas Ezeru zemi caur amatu tradīcijām”, kā arī kultūrvēsturiskais maršruts, ziemas piedāvājumu maršruts un velomaršruts. Tiek plānota dalība starptautiskajās izstādēs “Balttour 2010” un “Vivatour 2010”.

2009. gada 18.–19. septembrī Līvānu novadā notika **Starptautiskie ūdens sporta un aktīvā tūrisma svētki**. Pasākuma mērķis bija popularizēt aktīvo atpūtu un veselīgu dzīvesveidu, vienlaikus veicinot iedzīvotāju personīgo atbildību par savu drošību un veselības uzturēšanu. Pasākums sākās ar Līvānu novada Aktivās atpūtas centra atklāšanu. Centrs atrodas uz pussalas starp Dubnu un Daugavu un tas izveidots par projekta WATER JOY līdzekļiem. Dienas gaitā notika arī komandu sacensības dažādās aktīvās atpūtas un sporta disciplīnās, interesenti varēja nokārtot velosipēda vadītāja eksāmenu un saņemt velosipēda vadītāja apliecību. Otrās dienas programmā iekļāvās brīvdabas konference “Aktīvā atpūta un veselība”, kurā uzstājās eksperti veselības, tūrisma, satiksmes drošības, aktīvās atpūtas inventāra u.c. jomās. Notika arī izglītojoši informatīvā izstāde–akcija “Ritenis pie riteņa” Latvijas garākās Rīgas ielas visā garumā.

Aizraujošas laivošanas sacensības Daugavā pie Līvāniem

Slīteres nacionālajā parkā top jauni tūrisma maršruti

Aiva Jakovela

“Lauku ceļotājs” projektu vadītāja

Skatot Slīteres nacionālā parka (SNP) teritoriju kā vienotu tūrisma galamērķi un ievērojot ilglaicīga tūrisma principus, tiek izstrādāti ieteikumi SNP ilgtspējīga tūrisma attīstībai. Tie top sadarbībā ar parka administrāciju, Dundagas novada domi, vietējiem uzņēmējiem un iedzīvotājiem. Ar šo dokumentu vēlamies iniciēt rīcības pasākumus tūrisma attīstībai Slīteres nacionālajā parkā īstermiņā (līdz 5 gadiem), vidējā termiņā (6–10 gadiem) un ilgtermiņā (11 un vairāk gadiem).

Tūristiem, kas apmeklēs SNP, top jauni maršruti un produkti. Sagatavošanā ir vairāki maršruti kājāmgājējiem, velobraucējiem, laivotājiem, autoceļotājiem, kā arī divas dabas vērošanas tūres: zvēru un putnu. Maršruti būs pieejami vietnē www.celotajs.lv, kā arī SNP uzņēmēju mājaslapās.

Izstrādājot jaunus SNP maršrutus, vēlamies tos iezīmēt arī dabā. Tādēļ esam sākuši gatavot vadlīnijas krāsu marķējumam – tā ir plaši pazīstama prakse visā pasaulē. Vadlīniju mērķis ir ieviest vienotu Latvijas aktīvā tūrisma (pārgājienu, velomaršrutu) maršrutu marķēšanas sistēmu – galvenokārt tiem maršruti, kas veidoti mežainās teritorijās –, lai veicinātu videi draudzīgu, ilgtspējīgu tūrisma attīstību, kā arī mazinātu līdzekļu apjomu, kāds līdz šim ticis ieguldīts maršrutu marķēšanas procesā. Maršrutu marķējums atvieglo maršrutu veicēja orientēšanos konkrētā apvidū.

Esam sagatavojuši kalendāru “Slītere aicina”

na” 2010. gadam, kurā atzīmēti pasākumi, kas notiks SNP 2010. gadā. Kā viens no nozīmīgākajiem jāmin 12. jūnijā plānotā Ceļotāju diena, kad aicināsim ceļotājus atklāt jaunus SNP maršrutus.

Paralēli tūrisma veicināšanas pasākumiem veicam SNP apmeklētāju monitoringu, lai noteiktu to ietekmes vides, sociālos un ekonomiskos aspektus. Plānots, ka monitoringa notiks trīs gadu garumā, tā laikā tiks noskaidrotas tendences pirms un pēc jauno produktu un maršrutu izstrādes. Monitoringa ietvaros ikvienam SNP ceļotājam ir iespējams aizpildīt anketu par SNP. Anketas drukātā formātā pieejamas SNP un tuvējās apkārtnes naktsmītnēs un tūristu informācijas centros, bet elektroniski tās aizpildāmas mājaslapā www.aptaujas.celotajs.lv. Katra aizpildītā anketa piedalās loterijā, kur iespējams laimēt nedēļas nogales atpūtu Latvijas laukos divām personām. Līdz 1. oktobrim bija aizpildītas 430 anketas. Pirmie dati tiks apkopoti 2009. gada beigās. Tāpat monitoringa ietvaros notiek apmeklētāju skaitīšana un dabas tūrisma objektu vizuālie novērojumi.

Uzziņa

“Lauku ceļotāja” aktivitātes Slīteres nacionālajā parkā notiek ar Eiropas Komisijas “Life” programmas un LR Vides ministrijas finansiālu atbalstu projekta “POLPROP-NATURA” ietvaros un par tām vairāk var uzzināt mājaslapā: www.polprop.celotajs.lv.

Šā paša projekta ietvaros 9. septembrī organizējam žurnālistu braucienu pa “Natura 2000” dabas teritorijām un pie lauku uzņēmējiem Zemgalē. Braucienā piedalījās 38 dalībnieki, kuri pārstāvēja 31 dažādu mediju. Pēc mūsu apkopotajiem datiem, pēc šī brauciena tapuši 33 raksti/sīžeti medijos, tostarp pieci sīžeti radio raidījumos, divi sīžeti TV raidījumos, 24 publikācijas laikrakstos un žurnālos, kā arī atsevišķas publikācijas interneta portālos. ■

Viesiem, kuri vēlas mieru, klusumu, svaigu priežu meža gaisu, aktīvu atpūtu, vai vienkārši ģimenes atpūtu ar bērniem, piedāvājam:

- ▶ 10 labiekārtotus numuriņus
- ▶ banketu zāli
- ▶ virtuvi (gatavosiet paši)
- ▶ pirti, baseinu, atpūtas telpu
- ▶ lapeni (varēsiet grīlēt gaļu, vārīt zupu un vienkārši atpūsties)
- ▶ medniekiem – šautuves pakalpojumus, brižu dārzu
- ▶ bērniem – fermu, kurā ir dažādi putni, dzīvnieki

Meklējiet mūs Kandavā, netālu no kartinga trases, tehnikuma stadiona ar peldbaseinu.

Būsiet mīļi gaidīti!

**VIESU MĀJA
DIŽPRIEDES**

Mob. tālr.: +371 26 555 597
Fakss: +371 63 126 812
“Dižpriedes”, Kandavas pag., Kandavas nov.,
Tukuma raj., LV-3120, Latvija

Valmierā pulcēsies pasaules tūrisma izglītotāji

Starptautiskā Tūrisma un brīvā laika izglītības asociācija (*The Association for Tourism and Leisure Education – ATLAS*) valde ir piešķirusi Vidzemes Augstskolai (ViA) tiesības rīkot 2011. gada ATLAS konferenci Valmierā.

ATLAS konferences notiek katru gadu. Kopš 2006. gada ViA Tūrisma un viesmīlības vadības fakultātes (TVVF) docētāji tajās uzstājušies ar ziņojumiem. 2010. gada konference “Masu tūrisms pret nišu tūrisma” norisināsies Limasolā, Kiprā.

ATLAS dibināta 1991. gadā, lai veicinātu starptautisku tūrisma un atpūtas organizācijas izglītību pasaulē. Šobrīd ATLAS ir iesaistījusies 288 dalībnieki no 75 valstīm. ViA ir AT-

LAS biedrs kopš 2005. gada. Dalība ATLAS sniedz iespēju docētāju un studentu apmaiņai starp dalīborganizācijām, veicina sadarbību izglītības programmu pilnveidošanā, kā arī sekmē starptautiskus pētījumus.

ViA konferencei piedāvā tēmu “Tūrisma un ainavas attiecību pretrunīgais raksturs” (“The Dualistic Experiment in Relationship: Landscape and Tourism”). Tēmas aktualitāti pamato tas, ka cilvēka darbības un dabas spēku ietekmē visā pasaulē ainavas mainās. Ainavas tiek mainītas arī apzināti tūrisma attīstības vārdā, zūd tradicionālās ainavas – turklāt ne tikai dabas ainavas, bet arī kultūrainavas, kuras katru vietu padara īpašu un unikālu pasaules kontekstā. ■

Piedāvā nepilna laika studijas tūrismā

2010. gada janvārī Vidzemes Augstskolā (ViA) notiks uzņemšana nepilna laika studijām. Šajā studiju formā būs iespējams apgūt arī tūrisma organizāciju un vadību, kā arī tūrisma stratēģisko vadību.

Profesionālās bakalaura studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” mērķis ir 4,5 gados sagatavot mūsdienīgi izglītotus tūrisma

nozares speciālistus profesionālai darbībai tūrisma uzņēmumos, kā arī darbam valsts iestādēs un pašvaldībās, kas nodarbojas ar tūrisma un atpūtas organizēšanu un attīstību.

Profesionālā maģistrantūras studiju programma “Tūrisma stratēģiskā vadība” savukārt piedāvā 2 gadus iegūt profesionālā maģistra grādu uzņēmējdarbības vadībā. ■

“Turībā” tūrisma absolventu klubs

16. novembrī Biznesa augstskolā “Turība” notika Starptautiskā tūrisma fakultātes (STF) Absolventu kluba atklāšana. Pasākumā pulcējās 40 fakultātes absolventi un Tūrisma un viesmīlības katedras mācītāji.

Pasākuma dalībnieki pārrunāja aktualitātes tūrisma nozarē, uzklausa Rīgas Tūrisma attīstības biroja valdes locekles Vitas Jermolovičas stāstījumu par aktualitātēm Latvijas galvaspilsētā tūrismā jomā. Absolventu kluba atklāšanā uzstājās arī Voldemārs Eihenbaums ar interesantu

prezentāciju par viesmīlību pirmskara Rīgā.

Kā atzina Absolventu kluba dibinātāja, “Turības” STF lektore Ruta Žvals, augstskolai ir ļoti būtiski nezaudēt saikni ar absolventiem, jo ikvienas jomas, arī tūrisma un viesmīlības, profesionāļiem ir būtiski būt informētiem par aktuālo nozarē, iegūt jaunus kontaktus, uzklausi citu pieredzi. “Priecājos, ka pēc pasākuma absolventi atzina, ka kluba dibināšana notikusi īstajā laikā, lai sniegtu atbalstu reālajā biznesa vidē savējiem, – turībniekiem,” komentē R. Žvals. ■

Restorāns “Bergs” iekļauts Eiropas Top 100

Pavāru kluba dibinātāja un valdes locekļa Kaspara Jansona pārstāvētais restorāns “Bergs” kļuvis par pirmo restorānu Latvijā, kas iekļuvis interneta vietnes “The European 50 best restaurants” Eiropas Top 100 labāko restorānu sarakstā.

Top 100 restorānu sarakstā šogad iekļauti tādi pasaulē prestiži restorāni kā “Nobu” Londonā, “L'Atelier de Joel Robuchon” Parīzē un “Mathias Dahlgren” Stoholmā.

Balsojums turpināsies līdz šā gada 31. decembrim. Balsot var vienu reizi, bet katru dienu.

Apskatīt balsojuma rezultātus un nobalsot var <http://www.theeuropean50best.com/>.

Igaunijas 2009. gada pavārs

2009. gada 4. novembrī Tallinā starptautiskās izstādes “Tallinn FoodFair 2009” laikā norisinājās Igaunijas pavāru asociācijas rīkotais konkurss “Igaunijas 2009. gada pavārs”, kurā par godpilno titulu sacentās astoņi pavāri.

Konkursa dalībniekiem bija jāpagatavo trīs ēdieni – uzkoda (izmantojot jūras ķemmiti un repšu ikrus), pamatēdienu (izmantojot liellopa fileju un vērsa asti), kā arī desertu (izmantojot mannu un mellenes). Katram ēdienam bija jāpiemeklē vins no organizatoru piedāvātā sortimenta.

Nu jau tradicionāli konkursa žūrijā Latviju pārstāvēja Pavāru kluba valdes priekšsēdētājs Jānis Šiliniks. Viņš atzina, ka šā gada konkurss bija sarīkots tehniski augstā līmenī, bet žūrijas priekšsēdētājs Jarmo Huhtanens (Somija) atzīmēja visu konkursantu līdzīgo sniegumu profesionālajā meistarībā, kas pirmo trīs vietu laureātus ļāva noteikt vienīgi pēc žūrijas kopvērtējuma rūpīgas analīzes – punktu ziņā atšķirības rezultātos bija gaužām niecīgas.

Goda titulu “Igaunijas 2009. gada pavārs” un 1. vietu ieguva Martins Meikass (Martin Meikas) no Pedastes muižas Muhu salā (Pādaste mōis), 2. vietu – Rustams Cokolovcs (Rustam Tsokolovets; Tallinas restorāns “Korsaar”), bet 3. vietu – Koits Ūstalu (Koit Uustalu; Tallinas restorāns “Nero”).

Россия, Москва,
тел: +7 495 773 01 20,
факс: +7 495 982 50 05,
zakaz@otdel-broni.ru
www.otdel-broni.ru

Приглашаем Вас на Новогодние праздники в Москву!

Экскурсия по зимней Москве, Новогодняя программа под бой кремлевских курантов, Шоу для детей с Дедом Морозом и Снегурочкой в главных ролях, а также возможность погулять по праздничным площадям Москвы!

Приглашаем школьников на зимние каникулы в Российскую столицу!

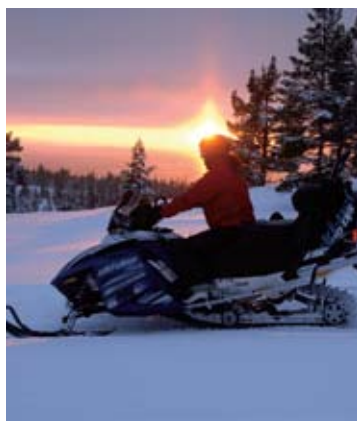
Это возможность провести несколько незабываемых дней в преддверии Нового года и увидеть Москву во всем блеске праздничного великолепия! Экскурсия по зимней Москве, посещение Новогоднего представления и праздничного ледового шоу!

Новогодняя Москва ждет Вас в гости!

Welcome to Idre Fjäll - A winter paradise for Children.

Winter dreams

Idre Fjäll is a winter paradise right in the middle of Sweden and one of the country's most reliable destinations for snow. Our ski resort is at the top of Gränjesvålen, surrounded by mighty mountain peaks and views for miles and miles over forest and lakes. For over 40 years the resort has focused on what it does best - snow and skiing. A large number of our guests first stood on skis here or have made a perfect run down one of our slopes. With plenty of accommodation and 41 slopes facing every point of the compass, Idre Fjäll is one of Sweden's largest ski resorts.

Mountain activities

Idre Fjäll offers many exciting winter activities. Skiing is naturally the biggest, with everything from alpine end telemark to snowboard and jibbing. Idre Fjäll is also the perfect place if you like cross-country skiing.

We arrange guided tours across varied terrain, but many of our guests like to go off by themselves. Around the mountain there is 65 km of prepared track, with 13 km lit for night-time exercise. There are also signposted tracks across the bare mountain.

Find out more at
idrefjall.se/english

To find out more about skiing, accommodation and other activities at Idre Fjäll, go to our website idrefjall.se/english. You can book your holiday online and find some special offers. Welcome!

Idre Fjäll

Book on idrefjall.se/english or telephone +46 (0)253-410 00

aicina uz sadarbību viesnīcas, tūrisma firmas, gidus!

Tirgū bez grima ir redzams katras zemes kolorīts. Tā atklājas tāda, kāda ir. Patiesi skaista savā tiešumā. Tirgus nav vizītkarte. Tirgus ir dzīve. Tāpēc tūristiem patīk tirgus – jebkurā zemē, valstī, pilsētā. Arī Rīgā.

Rīgas Centrāltirgus ir viens no populārākajiem tūristu galamērķiem Latvijā.

Šobrīd esam sākuši jaunu, skaistu tradīciju – regulāru vērienīgu gadatirgu rīkošanu, kuros valda nacionālais kolorīts un vietējā prece.

Ziemassvētku gadatirgus notiks no 19. līdz 24. decembrim. Arī Vidzemes tirgū.

Pieteikties gadatirgum iespējams, zvanot pa tālruni 26347772 vai sūtīt e-pastu: gadatirgi@rct.lv.

Labākās lietas

Svaigi un ekoloģiski tīri produkti no Latvijas zemniekiem
Plašākais pārtikas produktu sortiments Latvijā
Zemāka cena
Iespēja kaulēties
Daudzveidīgi suvenīri

Aizraujošākās lietas

Tirgus paviljonu arhitektūra
No kļeģeļiem celtās noliktavu ēkas (spīķeri)
Tirgus atmosfēra
Tirgošanās process
Pagrabi

Ekstotika

Kaņepju sviests
Cūkas šņukuri
Cepti nēģi
Vasaras periodā – izlejamais kvass

Rīgas Centrāltirgus administrācija
Nēģu ielā 7, Rīga, LV-1050, Latvija
Tālr.: +(371) 67229985
Fakss: +(371) 67358171
e-pasts: tirgus@rct.lv
<http://www.rct.lv>

Laipni aicināti Rīgas Centrāltirgū!